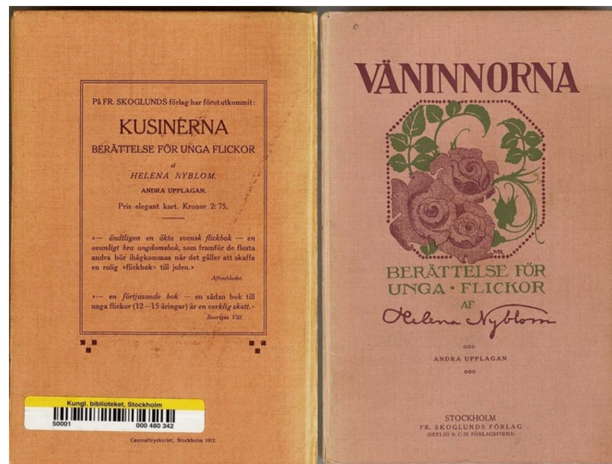

Väninnorna. Berättelse för unga flickor

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk av **Helena Nyblom** (1843-1926) har digitaliserats 2015 av Kungliga Biblioteket i Stockholm och anpassats för Projekt Runeberg i juli 2015 av Ralph E.

Detta verk kan också läsas på **Litteraturbanken**.

FÖRSTA MÖTET.
JULEN var slut, och snön hade kommit. Årets sista månader hade det varit barvinter, men nu inhöljde snön hela Stockholm i sin kappa. Det klädde det utmärkt. Vad klär förresten inte en skönhet? I all denna bländande vithet såg Stockholm ut som en drottning, höljd i sin släd-päls, färdig att åka ut på den tillfrusna saltsjön. I synnerhet om kvällarna tog sig staden strålande ut, när alla de elektriska ljusen voro tända. Då lyste och tindrade det från höjderna på Söder, längs alla gator och bulevarder. Och överallt foro de upplysta spårvagnarna fram som stjärnskott genom mörkret. Det såg ut, som Stockholm riktigt ville visa, att det trotsade vinterkylan och snön och roade sig dubbelt. — Klockan var åtta, den tiden då butikerna stängas och teatrarna börja.

Automobilerna störtade i väg, som om de inte fort nog kunde komma bort till målet, och många festligt upplysta våningar talade om, att man

— 5 —där gjorde allt redo för att mottaga gäster till middag eller bal. I ett av de stora, eleganta husen vid Birger-Jarlsgatan var det ganska mörkt två trappor upp. Det lyste blott från två fönster. Det ena var från fruns sängkammare, det andra kom från den unga frökens rum, där hon själv satt framför toalettspegeln och klädde sig till bal.

Det var Anna Lückes första bal, det vill säga, den första, sedan hon nu vid sitt sextonde år räknades med i de vuxnas sällskap.

Balen skulle avhållas hos presidenten Ström, och som allt i det huset var mycket storstilat, var Anna i en ganska orolig sinnesstämning, medan hon fullbordade sin toalett. — Hon ville vara så vacker och så fin som möjligt. Hon satt i en vit underklänning, medan kammarjungfrun ordnade hennes hår, som var ljust och upplagt i lockar i nacken. Bredvid henne stod en stor ask med konstgjorda blommor, av vilka hon försökte den ena girlanden efter den andra, i det hon höll dem som ett diadem över pannan. Men intet tycktes falla henne i smaken. Hon rynkade

på sin lilla vackra uppnäsa, drog ihop ögonbrynen och kastade den ena blomkvisten efter den andra tillbaka i asken.»Asch! De här vita rosorna se ju ut som en begravningskrans! — Och de laxröda — förskräckliga! Laxrött, som är det fulaste jag vet! De här förgätmigejerna äro ganska vackra, men eftersom min klänning skall bli gul, så passar det inte. — Se här Brita», vände hon sig till kammarjungfrun. »Tag bort skräpet! Jag bryr mig inte om något i hela asken. — Men hör», tillfogade hon, efter det att hon en stund betraktat sig själv i spegeln; »gå in till mamma och fråga henne, om jag får låna hennes topas-halsband, det tror jag skulle bli vackert att sätta som ett band över håret».

Kammarjungfrun skyndade ut, och kom strax efter tillbaka med ett etui, i vilket låg ett halsband med ljusa topaser.

Anna tog det mellan fingrarna, där det lyste som en lång solstråle och lade detöverframhåret. Det smälte samman med glansen i hennes gyl-lenljusa hår, och hon log emot sin egen bild.

»Det blir bra!» sade hon gladt, — men nu fattas det viktigaste av allt! — Varför komma de inte med klänningen?!» Hon såg emot klockan på väggen.

»Klockan är snart en kvart över åtta,» sade hon otåligt, »och de lovade så säkert, att jagskulle få klänningen klockan åtta. Men det är det vanliga. Man kan aldrig lita på sömmerskor och arbetsfolk.»

I det samma ringde det på tamburdörren, och husan kom in och anmälde, att en flicka hade kommit från sömmerskan med klänningen.

»Låt henne stiga på!» sade Anna, och strax efter kom någon in och blev stående vid dörren. Anna såg i spegeln en mörk skepnad, en ung flicka, klädd i en tunn, svart kappa, med en liten svart hatt på huvudet. Hennes ansikte såg så vitt ut i all den mörka omgivningen, och från detta bleka ansikte sågo ett par stora, bruna ögon med starkt tecknade svarta ögonbryn emot Anna i spegeln. Plötsligen logo dessa ögon, och munnen log ett litet trött leende.

»Varför skrattar hon?» tänkte Anna och såg mycket allvarsam och stolt ut.

»Ursäkta!» sade den unga flickan vid dörren och neg. »Men det var som solsken — det här starka ljuset och håret och juvelerna -—- allt ihop. Jag blev så glad!»

»Har ni med er klänningen?» frågade Anna. Hon tyckte inte illa om, att hon hade gjort ett så vackert intryck.»Ja, här är den», svarade den unga flickan och tog locket av asken.

»Fröken Erikson sade, jag skulle stanna och se, hur den passade. Hon har gjort de ändringar fröken önskade.»

Försiktigt lyfte hon en tunn, gul klänning ur dess gömställe och vecklade upp den. Anna grep den fort, drog den över huvudet och ordnade den med kammarjungfruns hjälp.

»Ja, nu är den bra, — mycket bra!» sade hon, medan hon vände sig framför spegeln. Nu är den lagom nedskuren i halsen.» Hon lyfte på sina vita axlar och reste på nacken. — »Inte sant?» vände hon sig till den unga flickan, som hade kommit med den. »Sitter den inte bra?»

»Förtjusande!» svarade hon, i det hon lade huvudet litet på sned och knep ihop ögonen.

Anna såg på henne, och hon förstod med det samma, att detta inte var sagt som en tom artighet. Den främmande unga flickan var en person, som hade smak och förstod att uppskatta, vad som var vackert. Dessutom var det något vid henne, som gjorde ett egendomligt intryck på Anna. Hon hade så ovanligt vackra och förnäma händer och en stilla värdighet i alla rörelser, att man kunnat tro, hon var mycket äldre, än hon såg ut.

»Syr ni hos fröken Erikson?» frågade hon, medan hon knäppte sina handskar.

»Så där litet,» svarade den främmande, som höll på att ordna silkespapperet i asken, där klänningen legat.

»Mest går jag ärenden med paketen.»

»Ni är så tunt klädd», anmärkte Anna och lät blicken glida över hennes tunna kappa. »Det är så kallt i kväll. Fryser ni inte?»

»A!» fick hon blott till svar, medan flickan spände remmen om asken.

»Bor ni långt här ifrån?» frågade Anna åter.

»På söder, Glasbruksgatan.»

»Men väl inte ensam?» sade Anna och strök sina långa handskar glatta uppför armen.

»Jag bor hos min mor, som är änka», svarade flickan, som hade tagit asken på armen.

»Och ni heter?»

»Jag heter Louise Maron», svarade hon.

»Maron, det är ett fransyskt namn? Är er far fransman?»

»Han var fransman. Han är död.»

»Och vad hade han för sysselsättning här i Sverige?» frågade Anna vidare. Hon hade satt

mnmsig på en stol, och kammarjungfrun hjälpte henne på med pampucherna.

>

»Det inbragte väl inte mycket?» yttrade Anna. Det blev en paus.

Plötsligt fick Anna ett infall.

>'Vill ni inte dricka en kopp te, innan ni går hem? Ännu dröjer det nog en kvart innan automobilen kommer.»

Det såg ut som om Louise skulle betänka sig något, men plötsligen böjde hon huvudet och sade: »Jag tackar så mycket!» — Anna ringde, och gav befallning om två koppar te.

Den förnäma husan fann det nog vara ett besynnerligt infall av Anna att låta en spring-flicka få dricka te med sig, och hon kastade en ganska föraktfull blick på Louise, då hon kom in med en silverbricka, på vilken stod en tekanna, två fina koppar, grädde, socker och en liten silverskål med småbröd. Anna satte sig i en länstol, och anvisade Louise en annan, men Louise tog en taburett och satte sig mycket anspråkslöst på den. Då Anna serverade henne teet, reste hon sig och neg en smula.

»Varför känner jag det, som om jag vore i sällskap med en fin dam I» tänkte Anna. »Jag är ju riktigt generad 1»

Ingen av dem talade vidare, och medan de drucko teet, kom automobilen, som skulle hämta Anna och hennes föräldrar till balen. Hon sprang fort upp, och Louise reste sig samtidigt. Hon hjälpte Anna att kasta en slöja över håret och den långa supékappan över axlarna.

Därpå neg hon och sade: »Jag önskar fröken mycket nöje i kväll 1»

»Tack!» sade Anna och räckte fram handen. »Jag hoppas vi ses en gång igen.» I detsamma var hon ute genom dörren.

Annas föräldrar kommo nu i full sällskapsdräkt för att åka bort.

Konsul Lücke var en stor och fet herre med hög ansiktsfärg och ovanligt vita tänder. Man fick nästan intryck av, att han hade flera än andra människor. Han var nu klädd i frack och ett ofantligt, vitt skjortbröst med diamantknappar. Hans fru hade ännu en figur som en ung flicka, men ett ganska rynkigt och gammalt ansikte. Hon var mycket elegant klädd i en resedafärgad sidenklänning och bar om halsen ett dyrbart pärlhalsband. Hennes hår

var rödblont, mycket omsorgsfullt friserat. Hon skakade alltid starkt på händerna och också ganska sakta på huvudet, vilket gav henne ett nervöst och ängsligt utseende. Det var, som om hon alltid väntade, att något

obehagligt skulle hända, antingen en stor olycka eller åtminstone någon mindre förtretlighet, men ändå hade hon hittills levat i ostörd fred och välmåga. Hennes äkta man, hennes Oscar, som hon tillbad, hade för varje år större inkomster och familjen levde i överflöd.

Konsul Lücke stod just färdig med supékappan för att hänga den över sin frus skuldror; men just som han skulle släppa den, kilade hon fort undan och in i salongen. Hon hade glömt något. Strax efter kom hon ut, men ropade nu på sin solfjäder, som låg kvar i sängkammaren — och ack ja! Hon hade ju inte heller någon näsduk. Det blef ett vilt springande fram och tillbaka, till dess hon äntligen var i ordning och kom ner för trapporna. I automobilen sjönk hon ihop i ett hörn liksom utmattad af ett ansträngande arbete. Konsul Lücke klappade henne tröstande på handen.

»Se så, lilla Betty! försök att taga det med ro!» sade han uppmuntrande. Hon satt med

— 13 —slutna ögon och högt uppdragna ögonbryn och såg ut som själva lidandet.

Vid en elektrisk lykta blixtrade det till, och det vackra pärlhalsbandet lyste i mörkret.

»Den som en gång kunde bli så lycklig att få äga ett sådant!» tänkte Anna och suckade.

Strax efter höll automobilen utanför presidenten Ströms upplysta våning.

HEMMA HOS LOUISE MARON.

EMELLERTID hade Louise burit upp den stora kartongen till sömmerskan och var nu på hemväg till Söder. Det var bistert kallt, och hon frös, så hon darrade i sin tunna vinterkappa. På bron vid Slussen blev hon stående ett ögonblick och såg sig omkring. Överallt glimmade och darrade det av ljus. Högt upp över bergen på Söder, på båtarna, i spårvagnarna. Det var, som om luften vore full med eldflugor och högt uppe på himlen mitt över saltsjön stod månen, jättestor och rund med en rödaktig glans som en väldig japansk lykta. Hon gick fort, upp för bergen till Glasbruksgatan, till dess hon nådde huset, där hon bodde. Det var ett smalt, smutsigt hus, illa medfaret av tiden, men ingen tänkte på att snygga upp det. Där bodde bara fattigt folk. På nedra botten fanns en matvarubod och det luktade starkt av rökt fläsk, salt sill och ost ut genom den halvöppna dörren. En trappa upp bodde en italiensk familj. Mannen var positiv-

E

— 15 —spelare, och var nästan alltid ute »på arbete», som han sade. Hustrun med sex minderåriga barn voro inhysta i två rum, där det såg ut som det svarta eländet. Hon hade nog varken tid eller lust att skura eller hålla ordning i hemmet.

Barnen — allesammans vackra — voro klädda hur som helst, i avlagda kläder från personer, som voro mycket större än de själva, med byxor, som släpade på golvet, några av dem hade inga byxor alls. De uppehöllo sig gärna på trappan för att se på folk, som passerade, och tycktes alltid ha ofantligt roligt.

Nu då Louise trevade sig upp för den mörka trappan, kommo ett par av dem ut genom dörren för att betrakta henne, till dess deras mor, med gäll röst och en ström av okvädinsord jagade in dem. Två trappor upp bodde en gammal besynnerlig man, som Louise var ganska rädd för. Vad han hade varit visste ingen, liksom man inte heller visste vad han levde av. Inte heller hade någon varit inne i hans rum.

När han visade sig, var han snyggt klädd, oftast i skjortärmarna, som voro rena och vita. Men nästan varje gång Louise skulle gå förbi hans dörr, öppnade han den för att gräla på

— 16 —henne. På det hela taget var det hans huvudsakliga sysselsättning att gräla. Hans små gula ögon formligen sprutade eld av ilska. Han störtade ned över de italienska barnen som ett åskväder, ruskade och pryglade dem till dess de tjöto som hundar. I boden, där han köpte sitt fläsk och sitt bröd, grälade han över födoämnenas dyrhet, och bara han fick öga på Louise, hade han några obehagligheter att säga henne. Hennes mor gick aldrig ut, så att hon undgick hans svåra lynne, men då nu Louise kom smygande upp för trappan, öppnade den gamle mannen dörren och sade med argsint röst:

»Ar det en tid att komma hem på? Ordentliga unga flickor äro hemma före klockan åtta på kvällarna och springa inte ut på gatorna och fjanta!»

Louise visste mycket väl, att det inte skulle tjäna något till att förklara honom, varför hon kom så sent. Hon neg därför endast och skyndade upp för trappan, men han blev stående och stirrade upp efter henne, medan han mumlade »att ingen håller reda på den där tossiga tösen . .. Vänta mig hon! Jag skall klaga för värden!»

Äntligen var Louise uppe i tredje våningen och famlade efter dörrlåset. Hon öppnade dörren och kom in i rummet; där brann blott en

Väninnorna.

— 17 —liten nattlampa, bestående av en veke, som sam på en korkbit på litet olja i ett vattenglas. I sängen låg hennes mor och sof. Louise rörde sig så sakta hon kunde och tände försiktigt en liten fotogenlampa, men modern vaknade vid hennes rörelser. »Ar det du, min lilla flicka?» frågade hon milt. — Louise sprang bort och kysste sin mor. »Hur mår mamma?» frågade hon och strök henne över kinden. »Har det varit svårt med hostan, medan jag varit borta?»

»Till att börja med! Till att börja med!» svarade modern. »Han därnere ropade högt, att jag skulle sluta upp med att hosta, men så somnade jag, och nu har jag visst sovit länge. Vad kan klockan vara?»

»Klockan går på tio», svarade Louise, som var sysselsatt med att ta fram saker ur ett hörnskåp. »Och nu ska mamma strax få te. Jag har köpt ett gott stycke vetebröd på vägen hit.

Hon satte den tända lampan på bordet och kokade vatten i ett litet spritkök, bredde ut en servett och gjorde i ordning teet. Då allt var färdigt, flyttade hon bordet närmare moderns säng, stoppade kuddarna om henne och slog i en stor kopp.

— 18 —»Smakar det gott?» frågade hon medan modern drack. »Här är just inte varmt härinne, så det heta teet känns nog skönt.»

»Mycket, mycket gott!» svarade modern och höll sig för bröstet. »Men du ska väl också dricka själv.»

»Jag har redan fått te» svarade Louise, som lutade sig framåt för att komma närmare modern. »Det var en så vacker fröken, som bjöd mig på te och småbröd. Jag var så hungrig, så helst skulle jag ha ätit upp dem allihop», sade hon och skrattade. »Men nu ska jag i alla fall göra dig sällskap och dricka en kopp, men jag tar hårt bröd till dopp — de hade bara den här enda kringlan kvar.» Då de hade slutat dricka sitt te och Louise hade ställt undan kopparna, efter att ha diskat dem, satte hon sig vid moderns säng och med hennes hand i sin, samspråkade de förtroligt. Louise fick berätta allt, hon upplevat på eftermiddagen. Det märkvärdigaste var hennes besök hos Anna Lücke.

»Och hon var så vacker, den där unga damen?» frågade modern.

»Måhända inte så vacker», svarade Louise. »Men det var något så ljust omkring henne. Hon sken av bara ljus — och så var hon så vänlig.»

— 19 —»Vem skulle inte vara vänlig emot dig, min söta flicka?» sade modern och såg förtjust på sin dotter.

Louise svarade inte, men hon tänkte på alla dem, som inte varit vänliga emot henne. Hur många gånger hade hon inte fått sitta i en mörk tambur och vänta timtals, medan damerna provade de kläder, hon hade burit till dem. Och hur ofta hade hon inte fått uppbära bannor för de fel, man fann vid syningen, fast hon inte hade med det att göra. Många gånger sade man henne varken god dag eller farväl, och det var långt ifrån alltid, att man gav henne en liten slant för hennes besvär. Till och med Anna Lücke hade inte tänkt på att Louise så gärna skulle ha tagit emot den. Hade hon varit ensam i världen, då hade hon kanhända tagit plats som sömmerska och suttit hela dagen bland de andra flickorna, som sydde hos fröken Erikson, böjd över sitt arbete från morgon till kväll i rummet, som vette ut till en mörk, trång gård, och där man största delen av vintern fick ha ljus tänt. Men modern krävde oupphörlig tillsyn. Louise fick springa till och från och nöja sig med sin lilla lön som springflicka och dessutom

de oberäkneliga, men välkomna dricks-pengar, som ibland föllo på hennes lott. — Det var att springa och springa hela dagen igenom. Än med de stora pappersaskarna till kunderna, än hem för att laga litet middagsmat till mamma. Det var en lång väg till Söder, men rummet var så billigt där, och hon ville gärna stanna kvar hos sin fröken, som alltid varit god och vänlig emot henne. Men ibland var hon trött, mycket trött, och ibland kunde hon ordentligt längta efter en fridag, då hon kunnat få springa ut i skogen, när det var sommar, eller om vintern försöka sig på skridsko på isen. Emellertid var allt sådant inte att tänka på! Det var ju på hennes flit och ihärdighet, moderns och hennes egen tillvaro berodde, och det var bara att bita ihop tänderna och gno på. Och så älskade hon sin mor så högt. Hon hade sett allt, hon lidit. Först då hon var ett litet barn och föräldrarna aldrig kunde komma över den bleka nöden. Så faderns sjukdom och död, och nu modern alltid sängliggande, utan hopp om att någonsin tillfriskna. Men vad hon var söt, denna mor! Aldrig klagade hon, fastän hon fick ligga timtals ensam och sysslolös. Och hur tacksam och glad var hon inte för minsta lilla uppmärksamhet och hågkomst! Nu låg hon påsin kudde och såg riktigt lycklig ut efter att ha slutat sitt te. »Vad du är vacker, mamma!» sade Louise och omfamnade henne. »Du vet inte så söt du ser ut, där du ligger.»

»Nej, men jag vet, vad som är vackert!» sade modern. »Tag struten av hyacinten, som står närmast min säng, så skall du få se!»

Louise lyfte struten av en av de många blomkrukor, som voro uppställda på ett smalt bord vid fönstret, och se, där trängde sig knopparna av en hyacint upp bland de tjocka gröna bladen. Man såg redan att blomman ämnade bli ljusröd.

»Så vackert!» utbröt Louise. »Nu komma de nog snart allihop!»

Fort lyfte hon pappersstrutarna av blomkrukorna, och det visade sig, att det hade bildat sig blomknoppar på alla plantorna. Snart skulle en hel rad med hyacinter pryda fönstret. Det var förresten inte de enda växter, som funnos i det lilla rummet. Upp för fönsterkarmen slingrade sig ett par täta murgrönor, och på golvet stod ett rosenträd, som nu var beskuret, men som snart skulle sätta gröna blad. »Ingenting är så roligt, som att se något leva och växa», sade Louise alltid, och hon hade en säregen hand med

22 —att sköta blommor. På sommaren hade hon en stor låda full med krasse, reseda och ärtblommor, som hon och modern kallade »trädgården», och varje fristund hon hade, tillbragte hon med att vattna, tvätta och rensa sina krukväxter. »Det bästa av allt på jorden skulle vara att ha en riktig trädgård!» sade hon ofta. »Men», tillade hon med en suck, »det får jag aldrig!»

Till att läsa hade hon numera aldrig tid, och dock hade hon fått en omsorgsfull uppfostran.

Då fadern levde hade han själv sysselsatt sig mycket med sin lilla flicka, och hon hade under flera år gått i franska skolan. Det var inte utan, att fadern hade gjort sig ganska stora förhoppningar om Louises framtid, ty hon hade ett ovanligt klart förstånd, mycket lätt för att läsa och tala främmande språk och dessutom något så fint och älskvärt i hela sitt sätt, att fadern alltid tänkt: »Pion skall nog finna sin väg fram till något betydande.»

Och nu hade hon blivit springflicka. Hemmet fordrade hela hennes hjälp och uppmärksamhet, och hon hade med tacksamhet fått emottaga, vad som stod henne till buds.

Nu ville modern sova, och Louise ställde i ordning sängen åt henne. »Du skall väl också lägga

— 23 —dig själv nu. Du kan vara trött, min unge!» sade modern och klappade henne på kinden. Louise lovade att snart gå till vila, hon skulle bara laga litet på sin klänning. Hon satte sig med ryggen emot moderns säng för att skymma för lampan.

Klänningen, som hon skulle kanta med ett nytt band, hade hon tagit av sig och kastat en gammal ylleschal över axlarna. Nu sydde hon flitigt, ty hon var trött och längtade att få komma till ro. Allting hade blivit stilla i det gamla huset. Hon hörde bara moderns jämna, tunga andedrag. Då hon var färdig, hade det blivit sent. Hon var nästan rädd för att bädda på den smala soffan, där hon sov om natten, av rädsla att väcka sin mor, och hon reste sig sakta från stolen och släckte lampan. Men innan hon lade sig, lyfte hon litet på rullgardinen och tittade ut.

Mitt emot huset, där de bodde, var en tomt med ett litet ruckel på, och där bakom såg man över vattnet hela Stockholm.

Nu låg det i nattens mörker och glimmade med sina tusenden ljus, som om hela stjärnhimlen hade blivit utströdd över jorden; månen hade gått långt ner och stod som en stor, röd sköld över Riddarholmskyrkans torn. Inte ett ljud hördes, allt var som en drömsyn, och Louise

_ Z4 _stod länge andlös och såg ut över denna underbara skönhet. »Den, som kunde flyga!» tänkte hon. »Högt, högt upp, och långt bort genom natten. Bort till något glatt och obekant!» — Så lät hon rullgardinen falla och tassade fram till soffan. Men det var så kallt i rummet, att hon inte klädde av sig, utan lade sig påklädd och föll snart i en djup sömn utan drömmar.

BALEN.

MEN till sent ut på natten dansade man outtröttligt hos presidenten Ströms. De hade en stor våning, men där var så mycket folk, att det ändå var ganska trångt om plats. Då inbjudningslistorna skulle sättas upp, hade presidenten sagt: »Vi ha plats till ungefär åttio personer.»

»Ja, då bjuda vi hundra», svarade hans fru bestämt. »Man får ändå alltid så många återbud.»

Presidenten hade stora inkomster, men de räckte aldrig till. Han önskade, att allt skulle vara av bästa sort och att hans hus skulle göra ett rikt och elegant intryck, och hans hustru var däri alldeles ense med honom. De förde ett mycket sällskapligt hus med utsökta middagar, många ungdomsbjudningar och två stora baler varje vinter.

Deras två barn, Eugenie och Arthur blefvo uppfostrade i överflöd, som om de en gång i framtiden skulle bli rika arvtagare. Sonen var gardesofficer oeh hade redan visat sig som en

— 26 —ung man, vilken hade ett lämpligt förakt för pengar. Fadern hade redan flera gånger fått släppa till ansenliga summor för att betala hans skulder. Dottern, som nyss var vuxen och hade varit skolkamrat med Anna Lücke, hade alla en förnäm dams vanor. Hon kunde inte tänka sig att bära en klänning, som inte var sydd hos någon af de finaste och dyraste sömmerskorna. Hon valde sina pariserhattar samma dag de blevo utställda och frågade inte efter vad de kostade, förrän hon läste det på räkningen, — en räkning som ibland lät länge vänta på sin betalning. Hennes underkläder voro en dröm av finaste linong och valenci-ennespetsar, varför det ju inte heller var så underligt, att unga fröken Eugenie redan plågades av reumatism. När husläkaren tillrådde en varmare beklädnad under den kalla årstiden, log hon tyst utan att svara, men sedan sade hon till sin mor: »Jag tänker nu i alla fall inte klä mig som en botgörerska i säckväv och kamelhår. Man måste väl ändå hålla litet på sin värdighet.» Och hon fortfor att klä sig som sylfid och att ha värk i rygg och i ben. Förresten var hon mycket söt att se på, denna Eugenie, smal och rank med mycket smala,

— 27 —vita händer och en ovanligt vacker form på sin näsa. Pion hade detta överlägsna sätt att röra sig på, som om hennes klädpaltor — som hon kallade sina toaletter — voro henne fullkomligt likgiltiga, men i själva verket tänkte hon mycket, ja nästan alltid på sitt yttre. Hon visste hur smal hon var om livet, och när hon vandrade upp för Sturegatan med sin väldiga plym-besatta hatt och hennes ögon hade ett förnämt, trött uttryck, tänkte hon hela tiden: »Min plym är ändå en av de vackraste jag hittills mött. Så kostar den också två hundra kronor. — Det är sant! Den är inte ännu betald, men det ska nog bli någon gång.» Familjen Ström var inte adel, och det utgjorde de ungas hemliga sorg, men de tröstade sig med att huvudsakligen umgås med adliga personer.

Arthur var väl sedd av de unga grevarna och baronerna på regementet för den flotthet, varmed han lånade dem pengar och bjöd dem på champagnemiddagar, och Eugenie var god vän och du med både den ena och den andra unga baron- och grevedottern och hade så många inbjudningar till olika stora herrgårdar och slott i Sverige, att hon skulle kunna fylla hela sin sommar med att göra besök hos sina förnäma vänner.

— j8 —Föräldrarna hoppades på, att deras vackra dotter nog en gång skulle komma att göra ett förnämt parti, men på sista tiden hade en stilla fruktan uppstått hos dem. Det såg ut som om Eugenie hade börjat visa stort intresse för en viss ung officer, en löjtnant Jacob Iiiller vid Göta garde. För det första var han inte ett spår till adel. Hans far var pensionerad major. Och för det andra ägde han inte två öre, men sökte — efter all sannolikhet

— själv att göra ett gott parti för att komma sig upp. Och helt säkert skulle han lyckas, ty han var en ovanligt intagande ung man, dansade som en gud, red som en centaur, hade en vacker sångröst och ett par ännu vackrare ögon, som sköto alla flickhjärtan i sänk. »Ja, för all del! Måtte han lyckas att få sig en rik hustru, — men bara inte vår dotter, — för all del Eugenie!» tänkte presidenten och hans fru.

Emellertid hade de fått lov att inbjuda Jacob Hiller till balen. Eugenie hade önskat det och hade uttalat denna önskan på ett så bestämt sätt, att de ansågo det rådligast att uppfylla den.

Då konsul Lücke med fru och dotter anlände, hade dansen ännu inte börjat. Presidenten Ström och hans maka emottogo dem på det charmanta

— 29 —sätt, som utgjorde en del av föreställningen, och vid vilket tillfälle de visade sig särdeles till sin fördel. Anna, som kom in strax bakom sin mor, neg djupt.

»Vad hon har växt, sedan jag såg henne sist!» sade presidentskan och log emot henne.

»Och blivit vacker!» yttrade presidenten högt, fastän han höll handen upp till munnen, som om han ville dölja sin anmärkning för den unga flickan. Anna såg sig omkring efter Eugenie. Hon stod bland en hel del unga flickor i ett hörn, men kom nu hastigt över golvet.

»Välkommen!» sade hon till Anna och höll hennes hand högt upp, i det hon skakade den, på modernt vis. »Det var då väl att man fick tag i dig. Jag visste knappast om du återkommit från landet.»

»Jag kom hem från tant och farbror strax på nyåret», svarade Anna, som plötsligt kände sig ytterst generad. Hon tyckte att hon inte riktigt kom ihåg, vilket som var hennes vänstra och vilket som var hennes högra ben.

»Får jag presentera dig för ett par af mina väninnor», sade Eugenie och grep hennes hand. O, vad golvet var glatt att komma över och vad Eugenie var strålande vacker! Hon var klädd

_ 30 —i något ljusblått. Eller var det kanske inte ljusblått? Det skimrade som moln, lila, ljusrött, ljusgrönt under detta ljusblåa. Och så vackert hennes hår var uppsatt, utan blommor eller smycken! Anna önskade, att hon aldrig hade satt det där dumma topashalsbandet i håret. Nu voro de väl över golvet. Men nu förestod nya faror. Fem, sex unga damer stodo i en klunga så tätt tillsammans, att det såg ut, som om man måste skjuta bräsch för att tränga in bland dem. De betraktade Anna med mycket kalla, nästan fientliga blickar.

»Får jag presentera min väninna fröken Anna Lücke», sade Eugenie artigt.

»Och här — får jag föreställa dig grevinnan Ridderstråle, fröken Sköldebrand, friherrinnan v. Bülow.» Hon fortsatte att presentera, — det ena förnäma namnet följde på det andra. Alla de unga damerna tillhörde adeln eller voro åtminstone döttrar till någon general eller kammarherre. Anna kände sig som en sparv i tran-dans. Efter att ha givit Anna en liten nådig nick, fortsatte de sin avbrutna konversation, i vilken Anna omöjligt kunde blanda sig, eftersom hon inte liade de nödvändiga förutsättningarna därtill. Deras samtal rörde sig ute-

— 31 —slutande om familjer och familjegods. Alla personer nämndes vid förnamn, och deras utseende, förehavande och öden diskuterades mycket livligt och skarpt.

> Tänk att Carl-August kunde gå och förlova sig med den dumma Térèse!» sade en av de unga friherrinnorna och fläktade sig upprörd. »Naturligtvis fick han Högby med på köpet — men ändå! — Jag vet alldeles säkert att Charlotte från Halla så gärna, som hon levde, skulle ha tagit honom, och hon är ju också enda barnet och är både vacker och kvick.»

»Tycker du, Charlotte är vacker!» anmärkte en annan av de unga damerna. »Hon har så onaturligt små ögon, och så får hon röd näsa, när hon dansar.» Alla skrattade, men en av damerna sade mycket bestämt:

»Charlotte har charme, hon kan vara förtjusande. Ingen tänker då på hennes röda näsa.»

»Och Marie-Louise och Per-Olof, som ska skiljas!» sade nu en annan av damerna i viskande ton.

»Är det sant? Ar det verkligen sant!» frågade man i munnen på varandra och trängde sig tätare tillsammans.

»Det lär vara alldeles säkert», upplyste hon, som hade kastat fram anmärkningen. »Någon

_ 32 —har sett Marie-Louise i Köpenhamn, alldeles ensam, säger man. Andra försäkra att hon var

tillsammans med en viss löjtnant B--. Och

under tiden var Per-Olof på möte.»

»Nå, det skulle inte förvåna mig», sade en av damerna, en mycket lång fröken med ett mycket förnämt namn. »Då de förlovade sig, sade jag:' Det kommer aldrig att hålla — aldrig! De äro så olika som natt och dag. Det kommer att gå sönder lika fort som mitt armband' — ja se! nu är det åter trasigt», tillfogade hon och lyfte upp armen till sina närsynta ögon.

»Och barnen! Vem skall ha barnen?» frågade en ung grevinna.

»Det vet jag verkligen inte!» svarade den tillfrågade. »Men det låter ju alltid arrangera sig. Nu för tiden är ju barnen inte ett hinder, lyckligtvis, om inte föräldrarna trivs ihop. Hon får väl flickorna, och han behåller gossen, antager jag.»

»Se, sel» sade nu en av de unga skönheterna och stötte på sin granne. »Där kommer Amelie seglande. — Hon har samma klänning som i fjol, — jag kan slå vad om, att det är den samma. Bara litet uppfiffad.»

3 Väninnorna.

— 33 —»Men charmanta pärlor!» anmärkte en annan och såg på den inträdande genom lorg-netten.»

»Mycket vackra!» svarade den första. »Det gör ju detsamma, att det inte är hennes egna. Hon lånar dem av sin svärmor.»

»Tror du?» sade den andra och stirrade ännu ifrigare på den sist ankomna.

»Om jag tror det!» svarade den första. »De där pärlorna äro väl lätta att känna igen, och hur skulle väl Amelie ha råd att skaffa sig något dylikt? Fredrik har ju bara sin lön ännu så länge, och den räcker väl knappast till hans häst och hans uniform. Det är allt svärmor, som får släppa till både pengar och juveler, men när hon dör en gång, så få de det ju utmärkt.»

Den unga friherrinnan i fråga kom över golvet och hälsade på damerna, och de togo emot henne på det hjärtligaste.

»Söta Amelie.» »Käraste lilla Amelie.» »Älskade Amelie,» lät det från alla sidor. »Och var är din herre och man.» »Han är väl inte sjuk?»

Friherrinnan Amelie såg sig försiktigt åt alla sidor, och då hon hade försäkrat sig om, att Eugenie Ström var nog långt borta för att inte

— 34 —höra, vad hon sade, lyfte hon solfjädern till munnen och viskade.

»Fredrik var naturligtvis bjuden, men han hade inte spår lust att gå. 'Man kan ju inte veta vad slags folk man möter där i huset', hade han varit nog älskvärd att anmärka. Och så skyllde han på en sammankomst i klubben. Det är den vanliga sammankomsten,» fortfor hon och log, så att man såg alla hennes vita tänder och groparna i kinderna. »De spela 'Bridge' till solen går upp.»

Plötsligt blev det en hel ny hållning på alla de unga damerna. Musiken spelade upp i danssalen, och herrarna begåvo sig i krigsmarsch över golvet för att hemta sina damer till första valsen.

Alla halsar sträckte på sig, alla figurer antogo en ståtlig och elegant hållning, och så snart en dam hade tagit sin kavaljers arm, började man prata och skratta. De flesta av herrarna voro officerare och välkända av damerna från andra baler. Anna såg dem skrida förbi sig par efter par. Själv var hon inte uppbjuden, och hon kände sig ganska olycklig. Men plötsligt kom presidenten Ström fram till henne med en liten herre, som han höll vid axeln. »Får jag presentera en av mina notarier, herr Lundholm.

— 35 —Han ber att få äran att dansa första valsen med fröken.»

Anna nästan neg för den lilla herrn av pur tacksamhet. Han var inte vacker och vindade ganska starkt på ena ögat, och så hade han ett sätt att puta ut med bröstet för att om möjligt förefalla något större, än han var.

Nu hade Anna i alla fall en kavaljer, och hon log belåtet, medan hon trippade ut i balsalen vid hans sida.

Längst ner i salen togo de plats, och härifrån hade Anna utsikt över hela det praktfullt upplysta rummet, där dansen var i full gång. Eugenie dansade med en av de unga grevarna, och hon dansade utmärkt. Nu var det Annas tur att dansa ut. Också hon dansade bra, men det var inte lätt att bli enig med kavaljeren. Herr Lundholm var nämligen av dem, som inte fråga ett dyft efter musiken, ja, som snarare anse det för en skyldighet att trotsa allt, som heter takt och rytm. Anna åter ville inte uppgiva att rätta sig efter valsmelodien, och deras dans blev sålunda snarare en ihållande kamp än en lycklig harmoni. Hon tryckte sin arm fast till hans skuldra för att tvinga honom, ja, tvinga honom att dansa i takt, men han uppfattade det

_ 36 —inte alls, utan fortfor att skutta åstad i vild fart, som om aldrig någon musik hade hörts av. Anna kände blodet rusa sig åt huvudet, och i det hon lyfte ögonen hjälplöst, mötte hon ett skälmaktigt leende och en vänlig, medlidande blick. Det var en ung löjtnant, som stod i en fönsterfördjupning bakom sin dams stol och såg deltagande efter Anna. »Han förstod att det inte var mitt fel! Ja, säkert förstod han det!» tänkte hon, då hon sjönk ner på sin stol vid ändan av salen.

Herr Lundholm tycktes vara mycket nöjd med det arbete, han uträttat. Han torkade svetten ur pannan, och i det han vände sig till Anna, frågade han i upprymd ton:

»Herrskapet bor här i sta'n?»

»Ja, vi bo här», svarade Anna, mycket knappt. Hon nästan hatade sin kavaljer, som hade gjort henne löjlig.

»Strandvägen?» framkastade Lundholm.

»Nej, vi bovid Birger Jarlsgatan» svarade hon.

»Vackra våningar!» anmärkte Lundholm. »Utmärkt vackra — och dyra! — Men är det inte bra hett om somrarna?»

»Om somrarna äro vi på landet», sade Anna. Det blev en liten paus, under vilken Lundholm

- 37 —tydligen funderade på, vad han härnäst skulle yttra. Slutligen lutade han sig fram över Anna, såg henne in i ansiktet med sitt vindande öga och frågade i en ton, som om han ville utforska någon dold hemlighet: »Men dammigt — mycket dammigt — va'?»

»Det har jag aldrig märkt!» svarade Anna likgiltigt och började fläkta sig.

Hon hade inte lust att prata med honom, och då han åter ville dansa ut, och sprang upp, färdig att kasta sig i dansen som i ett fradgande hav, bad hon att få slippa. Hon var trött, sade hon.

»Trött, trött nu redan, vid balens början!» utropade han. »Och jag, som älskar att dansa! Jag vet inte till mig, när jag störtar i väg på tonernas vågor!»

»Nej, jag kunde just tro det!» tänkte Anna, och blev sittande.

En stund efter var första valsen slut och Anna åter fri.

Till andra valsen blev hon uppbjuden av en löjtnant Kraft, som hon hade sett förut hos någon av sin familj. Han var en mycket lång ung man, så lång, att Anna aldrig kunde lyfta upp ögonen till hans ansikte, utan fick nöja sig

_ 38 —med att betrakta hans skjortknappar. Hans samtalsämne var hästar, hans livs största intresse var nämligen hästar. När han inte red, talade han om hästar, när han sov, drömde han om hästar Han liknade själv påfallande en häst. »Fröken rider väl?» var hans första yttrande till Anna.

»Jag har inte gjort det än, men jag skall nog börja till våren», svarade hon. Hon kände sig nästan skamsen att inte

förstå denna konst, som tydligen hörde till något av livets väsentligaste kunskaper.

»Då får fröken nödvändigt bli medlem av vår ridklubb! Löjtnant Hiller är själen däri — han rider gudomligt — rent gudomligt! — Är det fult väder, får man ju nöja sig med ridhuset, men bara det blir en möjlighet att komma fram på vägarna, så bär det av till Djurgården och ännu längre bort. Min häst heter 'Zingarilla' — ja fröken har naturligtvis hört talas om den? — inte? Men hur är det möjligt? — Den har tagit pris på alla kapplöpningar de sista tre åren och senast på den stora kapplöpningen i Malmö. Ja, då reds den av löjtnant Hiller; han rider ju bättre än någon i svenska armén — men så är det också bara en Zingarilla.» — »A!» utbröt han, och stirrade framför sig, som 0111 han såg syner.

— 39 —»En sådan hals! Sådana ben — å, sådana ben! Och ögat, och näsborrarna — det är det finaste djur, jag någonsin sett. — Men är det möjligt, att fröken aldrig hört Zingarilla nämnas ?»

Anna böjde huvudet och tillstod sin okunnighet, och så valsade hon ut med löjtnant Kraft. Han dansade i alla fall i takt, men hans sätt att dansa påminde starkt om hästtrav. Anna fick taga långa steg för att följa med honom, och hans långa ben flögo bort över golvet; och så var han själv så lång, att hon hade en viss svårighet att hålla sig fast, medan hon dansade. Äter kom hon att kasta en ängslig blick upp, medan hon valsade förbi de par, som vilade, och åter mötte hon samma muntra, skälmaktiga blick och samma älskvärda leende. — Löjtnant Hiller satt mellan gardinerna bakom Eugenies stol och tittade på de dansande. Denna gång log Anna tillbaks. Hon tyckte att hans leende sade: »Det var en förskräckligt lång kavaljer ni fått!» och hennes leende svarade: »Ja, ohjälpligt lång? Jag kan knappast nå upp till hans arm.» — Strax efter fick hon sätta sig och vila. Hennes ögon sökte den plats, Eugenie och Hiller hade valt, men hon kunde blott ibland se hans ansikte. Han satt till hälften dold av de ned-

— 4° —

fallande gardinerna, och Eugenie vände på huvudet, när hon talade till honom. Anna kunde inte förklara, varför hon med så stort intresse — hon kallade det nyfikenhet — iakttog detta par. Eugenie såg allvarsam ut och talade ibland mycket. Han hade tagit hennes solfjäder, som han ideligen öppnade och slöt. Ibland lade han handen på Eugenies stolkarm och lutade sig framåt. Anna lade då märke till hans kortklippta, vågiga hår och mörka ögonbryn — ögonen höll han sänkta — och hon kunde inte låta bli att iakttaga minspelet kring hans vackra mun. Hon hörde mycket tankspridd på alla de hästhistorier hennes kavaljer dukade upp. Men han märkte det föga. Bara han fick tala om hästar, var han lycklig. Ville man inte höra på honom, ja, då var förlusten på åhörarens sida.

Då dansen var slut och herrarna samlades kring byfféen, sade löjtnant Hiller till en av de andra herrarna:

»Vad heter den där lilla fröken i ljusgult med halsband omkring håret? Jag har aldrig sett henne förr.»

»Det är ju konsul Lückes dotter,» svarade den tilltalade efter att ha tömt sitt champagneglas. »Vi kalla henne guldfisken. Föräldrarnas enda

— 41 —barn, och konsuln lär vara en mycket tät herre. Hon blir mycket rik, den lilla guldfisken. Löjtnant Hiller sade ingenting. Han snodde eftertänksamt sina mustascher, men en stund efter gick han över golvet rakt emot Anna, som satt ensam under en grupp bladväxter.

Hon såg honom komma och blev mycket röd om kinderna.

»Får jag lov att presentera mig», sade han och bockade sig. »Mitt namn är Hiller. — Jag vågar väl inte hoppas, att fröken ännu har en dans ledig?»

»Jo, det har jag visst», sade Anna och såg på sitt dansprogram, som var ganska tunt besatt. »Passar fjärde valsen.»

»Jag fruktar, att jag redan är engagerad till den», sade löjtnanten. »Men femte valsen? Vill fröken skänka mig femte valsen?»

Anna böjde på huvudet. Hon kände sig mycket lycklig, och nedskrev med darrande hand löjtnant Hillers namn.

»Ack! Nu spela de ju redan upp till tredje valsen!» sade Hiller. »Jag får lov att taga reda på min dam. Alltså femte valsen — glöm det inte!» tillade han med ett älskvärt leende — och borta var han.Anna var inte uppbjuden till denna dans, och hon var belåten med det, ty nu tänkte hon bara på, att hon skulle dansa femte valsen med denne sköne, unge man, som alla damerna helst ville dansa med. Hon kunde inte sitta stilla. Hon måste upp och röra på sig, och hon gick genom de olika salongerna och in i biblioteket, som var det enda rum, där inte spelbord voro anbragta. Runt omkring väggarna stodo bokhyllor och mitt på det mattbelagda golvet ett stort, massivt bord, över vilket en elektrisk krona lyste.

Anna blev stående i dörren, ty vid bordet satt en ung dam och läste, och Anna tyckte, att hon kände igen henne. Hon hade kortklippt hår och lorgnett och var ytterst enkelt klädd i en vit linongklänning med ljusblåa band.

»Men — du godaste!» utbröt Anna. »Ar det du Henriette?»

Den unga damen lyfte på huvudet och såg på Anna genom lorgnetten med ett par kloka, skarpa ögon.

»Till tjänst», svarade hon och höll handen på den öppna boken.

»Är du här?» återtog Anna förvånad.

»Ja, som du ser!» svarade den unga damen.

— 43 —»Men —ja, ursäkta mig, att jag frågar. Men varför är du egentligen här?» sade Anna.

»Inte vet jag!» svarade den andra muntert. »Jag blev bjuden, och tant ville absolut, att jag skulle gå, ehuru jag aldrig dansar. Hon var så enträgen, att jag beslöt mig att göra henne till viljes och underkasta mig detta korta lidande, fastän jag inte begriper, vad nöje hon kan ha utav det.»

»Så länge sedan vi sågo varandra», sade Anna och satte sig vid bordet.

»Ja, det var visst vid slutexamen», svarade den andra. »Så försvann du och gick uppåt i de högre regionerna.»

»Och du har väl tagit studenten?» frågade Anna.

»Det händer allt,» ljöd svaret. »Och nu fortsätter jag att studera.»

Anna hade varit skolkamrat med Henriette Ullman, men de hade aldrig blivit intimare vänner. Då de nu åter oförmodat sammanträffade, kände hon dock den varma familjekänsla för henne, som man nästan alltid erfar vid att återse kamrater, med vilka man en gång tillbringat så många år i samma bildningshem.

— 44 —»Du tänker väl inte heller bli professor?» frågade Anna leende.

»Varför inte!» svarade Henriette och rättade på lorgnetten. »Inte mig emot; men det lär tills vidare vara omöjligt här i landet för oss flickstackare, om vi än ha dubbelt så mycken bildning och dubbelt så många kunskaper som våra manliga rivaler. Men fram skall jag. Det är säkert.»

»Och nu använder du varje stund på att förkovra ditt vetande — till och med när du är på bal? Vad läste du i?» frågade Anna och sneglade på boken.

»Det är CarlylesRevolutionshistoria»,svarade Henriette. »Jag tog ner den från hyllan här. Det är en märkvärdigt fängslande bok. — Hör nu, skall du få höra.» Hon satte lorgnetten till rätta och gjorde sig färdig att läsa.

»A nej!» svarade Anna och lade handen över boken. »Inte nu, inte nu! Jag är inte en smula upplagd att höra om franska revolutionen för tillfället. Hur kan det falla dig in att sätta dig och fördjupa dig i en sådan bok, medan alla dansa och prata omkring dig?»

»Här inne hör man lyckligtvis inte, vad alla de där idioterna ta sig till», svarade Henriette.

- 45 —»Medge, att det är fullkomligt fånigt av gammalt, förståndigt folk att klä ut sig och komma ihop för att fara runt på golvet eller sitta och hänga över kortlappar och kasta ut sina pengar på onödigt ätande och drickande, så att de bli sjuka och odugliga till nästa dags arbete.»

»Det beror på!» svarade Anna.

»Beror på, beror på!» sade Henriette otåligt. »Ja, det beror på, att världen är upp- och nedvänd och att de så kallade nöjena intaga viktigaste platsen. Om de ändå roade sig, men de ha sannerligen alla så gement tråkigt, att det är synd och skam.»

Anna hörde inte vad hon sade. Hon lyssnade spänt. Tonerna från pianot och en hög, klingande tenor nådde in till dem.

»Någon sjunger», sade hon och reste sig hastigt. »Jag får gå och höra, vem det är.» Hon skyndade ut, överlämnande Henriette till Car-lyles Revolutionshistoria.

Då hon kom in i salongen, som gränsade till balsalen, ställde hon sig tyst i dörren. Alla människor, som voro församlade i rummet stodo eller sutto andäktigt lyssnande. Vid pianot satt Eugenie, och löjtnant Hiller stod bredvid det, vänd emot salongen. Han sjöng just Griegs

- 46 -»Min Tankes Tanke ene du er vorden» med hög, klingande röst.

Han hade en vacker, mycket hög tenor, men sjöng något i halsen, vilket damerna just funno vara ett bevis på känsla. På de toner, som klädde hans röst, dröjde han så länge som möjligt, vilket gav de kompositioner, han utförde, något hackigt och osammanhängande, men det var just dessa särskilt länge uthållna toner man isynnerhet beundrade, och man väntade gärna aldrig så länge på fortsättningen.

Så som han nu utropade: »Jeg elsker dig, Jeg elsker dig, i Tid og Evighed I» var det en sådan kraft i hans röst, att ljusmanschetterna på pianot klirrade och damernas hjärtan darrade. Då han slutat applåderades det våldsamt, och man bad honom för all del sjunga »en bit» till.

Han lutade sig ner över Eugenie, och de överlade länge tillsammans, medan hon bläddrade i noterna. Slutligen valde de Schumanns: »Du bist wie eine Blume.»

Denna romans sjöng han ganska mycket i halsen. Det var »bara känsla» menade damerna, och medan han sjöng den, såg han oavbrutet på Anna. Han lade så att säga sången för hen-

— 47 —nes fötter. Då han kom till stället där det står:

»Betend dass Gott dich erhalte, So rein, so schön und hold»,

bredde han ut händerna något liksom till en stilla välsignelse, och han såg i detta ögonblick verkligen riktigt »söt» ut.

Anna hade tårar i ögonen. Hon kände dem komma långsamt direkt upp från hennes hjärta.

Men nu var musiken slut, och dansen skulle åter börja. Det var ju femte valsen! Anna började titta på några fotografier på ett av småborden. Hon ville inte, att löjtnant Hiller skulle märka, hur otåligt hon väntade honom. Han gick så lätt över mattan, att hon inte märkte honom, förr än han stod vid hennes sida. Han sade ingenting, bara log, vänligt och bekant och bjöd henne armen. Men det var i hans sätt att föra ut henne vid sin arm in i danssalen något så fint och vördnadsfullt, som om det varit något mycket dyrbart, han nu tagit hand om och skulle passa på.

Då de kommit ut i danssalen förde han henne till samma fönsterfördjupning, där han förut suttit med Eugenie. Sin egen stol placerade han litet bakom hennes, så att inte alla i salen kunde iakttaga honom.

- 48 -En stund sutto de tysta och iakttogo de andra

o o

dansande. Åtminstone tittade Anna pa dem, men utan vidare uppmärksamhet. Hon var upptagen av den lyckliga känslan, att löjtnant Hiller satt så nära henne. Hon behövde bara vända litet på huvudet för att se honom. Plötsligt tog han hennes solfjäder, som hon höll hopfälld i handen, och började fläkta henne.

»Att jag aldrig har sett er förr!» sade han och såg på henne, som man ser på en glad överraskning. »Och vi bo ändå i samma stad.»

»Jag har varit borta på landet en tid», svarade hon. »Och detta är min första bal.»

»Och ni har haft roligt?» frågade han åter.

»A jal» svarade hon. Helst skulle hon velat säga: »Men nu har jag mycket roligt.» Men hon förstod ju, att hon inte borde säga det.

»Jag förstår», sade han. »Man får vänja sig vid alla societetens nöjen, liksom man vänjer sig vid att röka. Först tycker man, att det inte alls smakar bra, utan mår riktigt illa, och det slutar med, att man kanske blir en ifrig rökare. — Ni är ännu så ung — så oskuldsfull. — 'Du bist wie eine Blume!'» sade han plötsligt och såg allvarsamt på henne, medan han långsamt fläktade henne med solfjädern.

Hon tyckte om, att han sade du till henne, fastän det blott var en dikt, han citerade, och till på köpet en tysk dikt.

»Känner ni fröken Eugenie väl?» frågade han därefter. Hon dansade just förbi dem,

»Inte så mycket», svarade Anna. »Men jag beundrar henne. Hon är så vacker.»

»Tycker ni!» sade han och slog ihop solfjädern med en smäll. »Nå ja, smak och tycke äro så olika. Hon är allt bra medveten. — och det förstör allt ihop. De flesta unga damerna äro numera inte alls unga. De känna allt och genomskåda allt, — och beräkna allt. Och alla likna de varandra. — Det vill säga inte alla», tillade han och lade hakan på ryggstycket av hennes högkarmade stol.

Anna svarade inte. Hon kände sig mycket lycklig. Nu dansade de ut, och Anna svävade över golvet i sin kavaljers armar.

Ja, detta var att dansa. Vad det gick fort och lätt på en gång. Vad han följde var och en av musikens rörelser, och så säkert han höll henne, nästan bar henne genom dansens böljande rytmer. Hon skulle ha kunnat dansa så där hela natten utan att bli trött.

»Tack!» sade han, då de äntligen slutade att kretsa som två fåglar över det långa salsgolvet. »Vi två, vi dansa bra ihop!»

Balen nalkades sitt slut, men ännu var kotil-jongen kvar. Då Anna gick ut för att dansa den med en liten löjtnant, som nyss hade blivit presenterad för henne, såg hon Eugenie gå framför sig vid löjtnant Hillers arm. De pratade mycket ivrigt och tycktes ha särdeles roligt. Sedan placerade de sig i samma fönsterfördjupning, där hon förut suttit under den där oförgätliga femte valsen, men löjtnant Hiller satt nu så långt inne mellan gardinerna, att hon inte alls kunde se honom. Inte heller kunde hon se Eugenies ansikte, eftersom hon vände nacken till var gång, hon talade med sin kavaljer. Annas hela uppmärksamhet var vänd mot detta par, och hon hörde mycket litet av det, hennes egen kavaljer sade. Han talade oupphörligt med beundransvärd svada, och hon behövde blott säga ja eller nej, eller jaså! Ibland såg den lilla löjtnanten förvånad på henne och frågade: »Säger fröken ja 1 Fröken menar väl nej?»

Det var henne fullkomligt likgiltigt, vad han hade sagt, alla hennes tankar voro borta mellan de nedfällda gardinerna, och hennes hjärta

slog på ett pinsamt och oroligt sätt. — Vad hade väl de två att meddela varandra? Varför skrattade de nu? — Varför logo de åter så länge? Och inte dansade de, utan sutto blott i förtrolig närhet av varandra. Men nu åkte en liten förgylld vagn fram, dragen av två unga damer och överfull med utsökta blomsterbuketter.

Var och en av herrarna valde sig en bukett för att ge till den dam, han särskilt ville utmärka, och Anna såg, hur löjtnant Hiller tvekade några ögonblick, till dess han tog en bukett med vita nejlikor, vilken han sedan länge

behöll i handen. Slutligen reste han sig och gick med snabba steg direkt emot henne.

»Vill ni taga emot den?» sade han leende och räckte fram buketten.

Hon kunde inte tala av glädje, men sprang upp från sin stol och dansade ut med Jakob Hiller; och det tycktes, som om de aldrig skulle upphöra att dansa. Salen och människorna försvunno för henne, till dess hon åter sjönk ned på stolen i ett hav av ljus och lycka.

Då turen kom till damerna att utdela dekorationer till herrarna, satt hon länge med hjärtklappning. Hon visste nog, vem hon ville ge sin stjärna, men hon vågade inte. Slutligen

— 52 —sade hennes kavaljer: »Tänker fröken behålla sin orden själv?» Då reste hon sig och gick hastigt över golvet. Hiller satt ensam. Eugenie var ute och dansade. Anna neg litet och räckte fram stjärnan.

»Är den till mig!» sade han och såg på hennes framräckta hand. »Är det verkligen mig ni menar? Han fäste dekorationen på bröstet och tog hennes hand.

»Ni gör mig mycket lycklig!» sade han sakta. Och så dansade de åter. Denna gång så länge, att Anna till slut måste säga:

»Nu kem jag inte mera.»

Detta var kvällens höjdpunkt. Allt, som följde, var bara ett enda virrvarr. Hon visste knappast, hur balen slutade, hur hon sade god natt och med sina föräldrar kom ned i automobilen.

Där stod en herre med mössan nerdragen över ögonen, klädd i päls. Han öppnade dörren till automobilen och bockade sig utan att tala, men hon kände genast igen de strålande bruna ögonen och det älskvärda leendet under de korta mustascherna.

Dörren slogs igen, och åstad bar det.

»Är du mycket trött, min skatt?» frågade konsul Lücke sin fru, som satt tillbakalutad i ett hörn.

— 53 —»Förskräckligt!» kved hon. »Det blev allt, allt för sent! I morgon kommer jag att ligga med huvudvärk hela dagen.»

»Och du, Anna lilla! Har du haft roligt?» vände han sig till dottern.

»Mycket roligt!» svarade Anna kort, men för sig själv tänkte hon: »Jag trodde inte, att man kunde uppleva något sådant här på jorden!»

VID STALLMÄSTAREGÅRDEN.

ANNA liknade varken sin far eller sin mor. Hon liknade sin morfar, gamla amiral Blom. Inte hade hon hans örnnäsa och buskiga ögonbryn, utan tvärtom en liten, välskapad uppnäsa och mycket fina, penslade ögonbryn, men hon liknade honom i hans rättframma väsen och ärliga tänkesätt. Han hade varit gift med en mycket vacker dam, som alltid var sjuk och lidande. Hennes enda barn var Annas mor, som hade ärvt mera av lidandet än av skönheten. Nu var amiralens fru död och han själv pensionerad. Han hade köpt sig ett litet hus på vägen till Haga med en trädgård till. Vad oceanen hade varit för honom i hans yngre dar, det blev nu denna trädgård: centrum för alla hans tankar, hans fröjd och glädje, som gav honom ständig sysselsättning. Han hade låtit bygga ett litet orangeri, och däri odlade han fuksior och krysantemer, pelargonier och lackvioler. Tidigt på våren hängde redan hela

A

— 55 —glastaket fullt av Maréchal-Niel-rosor, och strax efter julen började hyacinter, narcisser och tulpaner att stråla i långa rader, När sommaren kom, var det att flytta ut växterna i trädgården, att hämta in lökarna i källarn, att sköta gurkor och meloner i drivbänkarna. Amiralen hade en gammal båtsman till hjälp till allt grovarbetet, men huvudsakligen skötte han om sin trädgård själv. Han gick aldrig på besök hos konsul Lückes, gick på det hela aldrig ut i sällskapslivet, men då och då gav han en liten middag hemma hos sig, då allt, som bjöds, var av

den mest utsökta art och då serveringen handhades av två båtsmän, klädda i sjömansdräkt och vita västar. Vid sådana tillfällen var amiralen amiral och den älskvärdaste värd. Det var inte för intet, som han seglat världen runt och tagit emot kungar och prinsar vid sitt bord. Efter kaffet försvann han en halv timme, ty sin lilla middagslur skulle han ha. Det hade han vant sig vid i sin ensamhet, och han höll strängt på alla goda vanor.

Anna var hans älskling. Han sörjde bara över, att hon var flicka. »Tänk en så präktig sjöofficer, jag skulle ha gjort dig till, om du inte hade fått det befängda infallet att bli en

- 56 —tös!» sade han ofta. »Men du är bra, som du är!» tillade han strax därpå och gav henne en liten smäll på kinden. Anna återgäldade fullkomligt hans kärlek. Egentligen höll hon mycket mera av honom än av föräldrarna, åtminstone hyste hon för honom ett obegränsat förtroende och talade med honom om allt, som låg henne om hjärtat. Nu hade hon en tid haft så mycket att tänka på, att hon till slut inte kunde bära det ensam längre. En vacker vinterdag tog hon en släde och åkte ut förbi Stallmästargården för att hälsa på sin morfar.

»Amiralen är i orangeriet», sade båtsmannen, som öppnade för henne, då hon ringde, och genast begav Anna sig över den snötäckta trädgården till orangeriet.

Då hon öppnade dörren, slog den fuktiga, varma drivhusluften emot henne. Därinne stod amiralen, klädd i en lång, stickad ylletröja, med yllemössan neddragen över öronen och byxorna uppvikta och sysslade med sina krysantemer, som lyste vita, gula och bronsfärgade bland det mörkgröna lövet.

»Morfar!» ropade Anna.

Amiralen vände sig hastigt.

- 57 —»Nej, se själva fruntimret!» sade han och log, så att man såg hans små, korta tänder. »Vad gör mig äran av ert höga besök?»

»A, det var bara det, att jag längtade så förtvivlat efter dig!» sade Anna och kysste honom.

»Det var ju den bästa orsak, jag kunde önska mig!» svarade amiralen.

»Och nu ska vi strax gå upp och dricka te, men först får du lov att beundra mina skönheter här! Vad säger du om den här gula kry-santemen? Med alla sina små stjärnblommor i täta klasar? Eller den här vita? Stor som en desserttallrik I Den skulle inte skämmas för sig i kejsarinnans av Japan trädgård. Den är väl söt? — Och här har jag tre olika nyanser av brunt. Den här blommar för första gången i år. Liknar den inte sammet?»

Amiralen lyfte försiktigt de fina blomsterknipporna med sin stora, breda hand. »Och nu komma alla tulpanerna och hyacinterna», sade han därpå och vände sig om. Där stod en tät rad små burkar, alla fyllda med vårlökar, som höllo på att spricka ut. »Ännu äro de i sin början», sade amiralen, »men kom igen om en åtta—tio dar, så skall du få se på roligt! Och då ska du få en vacker bukett med dig hem.»

- 58 —Anna såg sig omkring och beundrade, men blommorna kunde inte riktigt fängsla henne i dag. Hon längtade efter att få tala i ro med sin morfar, och han märkte det genast. »Jaså, fröken har inte sinne för jordens härlighet i dag», sade han. »Det är något annat och viktigare, som man har på lilla hjärtat. Ja, låt oss då gå upp och dricka te och tala allvar.»

De gingo ut ur orangeriet, över den lilla trädgården och in i boningshuset. Amiralen tog Annas överkläder och hängde upp dem. Sedan gick han före henne upp för trätrappan, som var belagd med hemvävda mattor och upp i salongen, som låg en trappa upp. Det var ett mycket hemtrevligt gammalt rum med många fönster och många stora gröna bladväxter. På väggen hängde två stora porträtt av amiralen som ung i full uniform och hans fru i krinolin och blå sidenklänning.

Porträtten voro inga mästerverk, men ändå inte utan konstnärligt värde.

Amiralen hade fått ett krigiskt, överlägset uttryck, och hans fru, som av porträttet att döma måste ha varit en skönhet, hade ett blitt, lidande uttryck. Förresten var hela rummet ordnat med den omsorg och den skinande renhet, som alltid

— 59 —.utmärker sjöofficerares omgivning, det må nu vara i deras trånga hytter eller i deras salonger.

»Sätt dig här, min pulla!» sade amiralen och pekade på en länstol vid kakelugnen. Själv satte han sig mitt emot. Han ringde på te, och då det hade blivit inburet och drucket, satte han sig bekvämt tillbaka i stolen, knäppte ihop händerna över magen, och sade:

»Elda på nu! Jag är lutter öra!»

Anna kände sig med ens mycket generad. Hon började skratta nervöst, och så brast hon ut i gråt, sprang upp och satte sig i knä på sin morfar.

»Men mitt socker!» sade han smeksamt. »Vad står på! Seså! Seså! — Sluta upp med att gråta! Jag kan ta mig fan inte uthärda att se flickor gråta. Är det någon, som har gjort dig illa — varit hård eller orimlig emot dig!» — Han tänkte nog närmast på sin svärson, Annas far, som han aldrig kunnat med.

»Nej visst inte! Visst inte!» försäkrade Anna, som alltjämt snyftade sakta.

»Ja, då vet jag inte!» sade amiralen. »Inte kan det väl vara någon hjärteaffär!»

Anna upphörde att snyfta och tryckte sig stillatigande intill sin morfar.

— 60 —.»JasåI Äro vi redan där?» sade han med mycket vänlig röst och strök henne över håret. »Och det är en hygglig pojke?»

»Den bästa, som finns I» viskade Anna och stirrade förtjust på amiralens väst, mot vilken hennes huvud vilade.

»Naturligtvis.» sade amiralen. »Och han ser bra ut?» frågade han vidare.

»Den vackraste i hela världen!»

»Naturligtvis!» sade amiralen. »Och han har talat med dig och sagt att — att han tycker bra om dig?»

»Inte i klara ord», svarade Anna sakta. Hon såg nu mycket lycklig ut. »Men jag tror det — jag tror, att han — ja, att han älskar mig. Jag kan inte längre tvivla på det.»

»Och underverket heter?» frågade amiralen.

»Jo — han heter. Nejl Jag kan inte säga det!» sade Anna. Hon kröp ihop som en igelkott och tryckte näsan mot amiralens västknappar.

»Nå, fram med sanningen!» uppmanade han och skakade Anna sakta.

»Jacob Hiller!» sade hon med ett hänfört leende och såg amiralen i ansiktet.

»Anställd i kryddbod?» frågade amiralen.

— 61 —.»Så morfar säger!» svarade hon skrattande. »Han är löjtnant vid Göta garde.»

»Aj, aj! — lantkrabba!» sade amiralen och rynkade på näsan. »Jag hade tänkt, att du en gång skulle gifta dig med någon präktig sjöofficer, och nu skall du i stället inrulleras i armén. — Men det förstår sig, det behöver ju inte bli allvar», tillade han saktare.

»Det är allvar!» for Anna ut. »Riktigt djupa allvaret. Jag kommer aldrig i världen att älska någon annan än honom. Och jag hoppas — å, jag hoppas!» — Hon dök åter ner vid morfaderns väst.

»Låt mig nu få hela historien!» sade amiralen. »Hur började det och hur slutade det — eller på vilken punkt står det nu, skulle jag säga? Ja, kom nu fram med allting!»

Det dröjde litet, innan Anna började, men så talade hon länge, mycket sakta och fort. Hon berättade om balen, då hon första gången mött honom och hur han redan då utmärkte henne framför alla de andra förnäma och fina flickorna. Sedan hade hon återsett honom på ridklubben, där hon hade kommit med.

»Och om morfar visste, hur god han har varit einotmig!» sade Anna med darrande röst. »Han

— 62 —.har visat mig ett fullkomligt änglatålamod. Jag kunde ju knappast sitta på en hästrygg, då jag började, och själv rider han hänförande — rent fullkomligt! Men alltid gav han sig tid till att visa mig tillrätta, alltid var han vid min sida och gav mig upplysningar. Och nu kommer jag nog snart att rida riktigt bra. — Vet morfar, vad han sade till mig sist?» frågade hon och tittade upp.

»Nej, märkvärdigt nog har jag inte reda på dets, svarade amiralen och satte upp ett dumt ansikte.

»Jo — han sade: 'När det blir vår, då rida vi ut och då ska vi två rida långt, långt framför de andra, så de inte se röken av oss'. Var det inte vackert sagt?

»Utomordentligt vackert!» svarade amiralen. Det blev en liten paus, under vilken Anna satt och tänkte på löjtnant Hillers yttrande och allt, vad det innebar.

Så frågade amiralen i likgiltig ton: »Hur är det med den där sköna löjtnantens affärer? Har du reda på, om han har pengar?»

»Nej, han är nog ganska fattig», svarade Anna och suckade. »Men pappa har ju så mycket, och han skall nog hjälpa oss. Tror inte morfar det?»

— 63 -»Jo, det tror jag nog — och det tror helt säkert löjtnanten också», svarade amiralen med ett underligt leende.

»Morfar menar väl inte, att han skulle taga mig för pengarna», sade Anna upprörd. »Det har aldrig varit tal om pengar oss emellan. Och han är så enkel, så anspråkslös, att det kan morfar aldrig tro. Det riktigt förvånar mig att höra honom säga om nöjen, som alla andra äro med om, att han inte har råd att deltaga i dem.»

»Jag tycker, du sade, att han var fattig», anmärkte amiralen.

»Det hindrar verkligen inte de andra fattiga löjtnanterna att vara med», svarade Anna. »När man nu en gång tillhör societeten, är det ju så mycket, som nästan blir en skyldighet för en, och har man inte pengar, så--»

»Så lånar man», inföll amiralen. »Eller gifter sig med en rik flicka för att kunna skaffa sig, vad man önskar.»

»Morfar är gammal,» sade Anna kallt. »Morfar ser bittert på människorna. Men man skall väl inte alltid tro dem om de sämsta bevekelse-grunderna. Man kan väl ha ett hjärta, fastän man är fattig.»

- 64 -»Naturligtvis», sade amiralen. »Men ett hjärta kan taga sig så bra ut, infattat i gull ...»

Anna hade sprungit upp på golvet. Hon ordnade sitt hår framför spegeln och satte på sig hatten, som hon lagt på en stol. Hon talade inte, och det var tydligt, att hon var stött på amiralen.

»Jag tycks ha fallit i onåd», sade han, där han stod bakom henne och iakttog hennes lilla förnärmade min i spegeln.

»Morfar kan ju tänka, vad morfar behagar», svarade hon och stack hattnålen energiskt genom hattkullen. »Jag ångrar bara, att jag anförtrodde mig till morfar. Det var rysligt dumt gjort av mig. Allt sådant skall man behålla för sig själv.»

»Och jag tackar dig tvärtom för ditt förtroende», sade amiralen allvarsamt. »Ar det allvar, och blir det allvar, då skall jag hjälpa dig med allt, som står i min makt. Men jag ber dig, min skatt, var försiktig, var försiktig! Världen är inte så enkel och klar, som man tror, när man är sjutton år.»

Anna svarade inte. Hon drog på sig handskarna utan att se upp och gick framför morfadern ner för trappan för att taga på sig ytter-

5 Väninnorna.

- 65 -kläderna. Då amiralen hängt hennes stora släd-päls omkring henne, såg hon upp, och vad hon såg i hans ärliga ögon under de tjocka, nedhängande ögonbrynen, var så rörande och allvarligt, att hon slog båda armarna om hans hals, kysste honom på båda kinderna och sade häftigt:

»Du är söt, morfar! Mycket söt!»

Så sprang hon upp i släden och åkte in emot staden.

Solen hade nästan nått horisonten och stod som ett brinnande klot över de vita snömarkerna. Tallarna tecknade sig kolsvarta emot den grönklara luften. Det var bitande kallt och blåsten kom i långa, virvlande kast och jagade upp snön som isande rökmoln. Anna kröp ihop i pälsen och såg ut över de öde vidderna. Hon kände sig ensam och övergiven. När inte ens morfadern hade förstått henne, vem hade hon då i hela världen att trygga sig till? Jacob Hiller, hennes Jacob! — Ja, han var ju inte alls hennes ännu, och tänk, om det vore sant, vad morfadern hade antytt — om han verkligen blott eftersträvade henne, därför att hennes far var rik — därför att hon var ansedd som ett gott parti! O, det vore ju förfärligt! Nej,

— 66 —.världen var sannerligen inte så lätt att komma igenom!

Solen sjönk allt djupare, kallare och kallare blev det, och Anna kände sig mera och mera olycklig. Då fick hon plötsligt öga på en svart figur, som kom gående på landsvägen och styrde emot bivägen, som leder upp till Stallmästargården. Eljest syntes inte ett levande väsen, så långt ögat räckte. Släden nalkades den ensamme vandraren, som blev stående ett ögonblick vid dikeskanten. Men vem var det? Anna kände igen det bleka ansiktet, som vändes emot henne. — Hon fick kusken att stanna. »Fröken — fröken Maron», sade hon. »Det är ju fröken Maron? Vill ni inte åka med mig. Det är långt till staden.»

Louise Maron, ty det var verkligen hon, förändrade inte en min. Hon varken log eller böjde huvudet till tack, och nu såg Anna först, hur sjuk och förtvivlad hon såg ut. Hon var helt svartklädd, och hennes stora, mörka ögon sågo rent av hemska ut i det vita ansiktet.

»Här är god plats», sade Anna vänligt och visade på sätet vid sin sida. »Skynda er att stiga upp.»

- 67 -»Nej, jag tackar, jag måste gå,» svarade Louise.

»Gå, och vart skall ni gå?» frågade Anna. Hon började bli illa till mods, ty Louise såg så besynnerligt förvirrad ut.

»Ja, jag vet inte», svarade Louise och såg framför sig med ett så underligt uttryck, att Annas vilja vaknade upp och fick henne att säga i en bestämd ton. »Ni skall genast sätta er upp bredvid mig! Seså! Skynda er!»

Ännu en gång såg Louise sig omkring med en hjälplös blick, men Anna hade redan slagit tillbaks slädfällen, som låg utspänd över henne, och räckte fram handen, som Louise tog, då hon steg upp i släden.

»Ni skakar ju av köld!» sade Anna och slog sin stora pälskappa omkring Louise. »Och så tunna kängor! Hur kunde det falla er in, att bege er så långt ut i snön i en sådan dräkt?»

»Jag vet inte!» svarade Louise bara och slöt ögonen.

Anna tryckte henne närmare intill sig, och Louises huvud sjönk ner på hennes axel. Plötsligt kände Anna något varmt på sin kind. Det var heta tårar, och nu märkte hon, huru hela Louises kropp skälvde, medan hon fortfor att gråta.

68 —Anna kysste henne på pannan och lät henne gråta, till dess hon slutligen blev lugn.

»Vet er mor av att ni gått så långt bort?» frågade hon henne sakta.

»Mor är död», svarade Louise.

»Och nu ville ni —.» Anna fulländade inte meningen.

»Jag vet inte, vad jag ville», svarade Louise. »Jag tror att jag också ville dö. Jag har ju ingen i hela världen mera.»

»Ni är så ung», sade Anna. Hon kände sig på. en gång, som om hon skulle vara mycket äldre än den lilla stackarn, som satt och värmde sig under hennes kappa. Det föreföll henne nästan, som om hon hade fått en bébé

att taga vård om.

»Och nu får ni gripa er an med något riktigt arbete. Ar det intet ni har lust och anlag för?»

»Jag vet inte», svarade Louise och suckade. — Vart skall vi nu åka», frågade hon då släden vek av från Norrmalmstorg.

»Hem till mig», svarade Anna. »Nu släpper jag er inte, förr än ni har blivit riktigt frisk.»

»Jag är inte sjuk», svarade Louise förvånad. »Jag är verkligen inte sjuk. — Och vad skola

- 69 -era föräldrar säga, då ni kommer så här hem med mig till er?»

»Det blir min sak», svarade Anna. Hon visste mycket väl, att man inte blott skulle bli förvånad, men att det skulle komma att möta bestämt motstånd, att hon tog Louise hem som gäst. En *sådan* gäst! — Men hon hade något av morfaderns kraftiga och självständiga natur, för vilken svårigheten blott utgjorde en sporre till ansträngning.

Det hade plötsligt blivit klart för henne, att om hon inte hjälpte Louise, så skulle det vara slut med denna, och hon beslöt att göra allt, som stod i hennes makt, för att åter få henne på fötter. Hon märkte inte, att hon under den sista halvtimmen hade glömt sin egen sorg — ja, inte en enda gång hade hon tänkt på Jacob Hiller. Det var, som om allt hennes eget bekymmer hade blivit blekt och overkligt bredvid det, hon nu så oväntat hade mött: ensamhet, fattigdom och förtvivlan.

EN FRISTAD.

DET hade varit svårare, än Anna hade tänkt sig, att installera Louise i sitt hem. — Den dagen, hon kom åkande med henne i skymningen, hade fru Lücke visat ett mycket förvånat och frånstötande ansikte. »Får jag fråga», sade hon avsides till Anna, medan hon skakade starkare på händerna och på huvudet än vanligt, »får jag fråga, vad du ämnar företaga dig med denna främmande unga flicka?»

»Det kan jag inte svara på ännu», sade Anna, som höll på att ömsa kängor. »Huvudsaken är att hon tillsvidare får ett hem, där hon kan vara, och att någon tar hand om henne.»

»Skall du barn 'ta hand' om den här obekanta flickan, som är ett halvt huvud längre än du själv?» sade modern och stirrade på Anna.

»Söta mamma!» svarade Anna. »Skulle du velat, att hon gått och dränkt sig i Brunnsviken?»

»Så du pratar!» svarade modern upprörd. »Jag kan rakt inte tåla att höra talas om sådana

— 71 —.

Drysliga saker. Tidningarna äro alltid fulla med berättelser om den sortens ting, — men att stå inför dem i verkligheten, det hade jag verkligen tänkt att få slippa.»

»Hon har ju inte heller gjort det!» sade Anna, som nu hade fått skorna på sig och sprang upp. »Och om du nu bara vill tillåta mig att få behålla henne här i huset ett par dar, så skall jag nog se om, att hon får arbete på ett eller annat sätt.»

»Men var skall hon ligga? Var skall hon ligga?» frågade fru Lücke i förtvivlad ton. »Vi ha ju inte något gästrum, och inte kan man bädda till henne i salen!»

»Hon skall naturligtvis ligga hos mig>, svarade Anna. »Emma far flytta in en av de där tältsängarna, som jungfrurna använde på landet, i mitt rum.

»Och du tror, att Emma vill nedlåta sig att bädda för den där lilla fattiga personen?» sade fru Lücke.

»Det antager jag inte alls behövs», svarade Anna. »Louise är nog van att bädda åt sig själv. Förresten kan jag göra det.»

»Du!» utbröt fru Lücke och slog ihop händerna. »Du, som aldrig i livet har bäddat din egen säng, du skulle—

—!»

- 12 -»Det skulle väl inte vara så stor konst», svarade Anna i litet utmanande ton.

»Först får du i alla fall fråga pappa, om han tillåter henne att stanna. Vi få inte göra något, som inte pappa ger sitt samtycke till.»

»Jag skall fråga pappa», svarade Anna lugnt; men hon kände sig ändock ganska orolig vid tanken på, vad fadern skulle komma att svara.

Då han kom hem en kvart före middagen, som serverades klockan half sju, och hade klätt om sig, knackade Anna på hans dörr.

»Stig på!» ropade han i upprymd ton, och då Anna kom in, såg hon genast, att han var vid gott lynne, där han stod och fäste turkosknapparna i sina manschetter.

Hon gick bort emot honom, och i det hon slog båda armarna om hans hals och såg honom i ansiktet, sade hon med sin mest inställsamma röst:

»Jag har en bön till dig, pappa lilla. En bön, som du inte får neka mig.»

»Och det är?» frågade han, efter att ha lösgjort sig från hennes armar och börjat mjuka upp manschettknapphålen genom att gnida dem mot tänderna.

»Jo, jag har fått en gäst, som jag vill behålla några dar här!»

— 73 —.a En gäst!» utbröt konsuln. »Vad har du för gäster?»

Ganska stammande kom Anna nu fram med hela historien. Till slut utbröt hon. »Om du visste, hur olycklig hon är, — och hon har ingen i hela världen, som bryr sig om henne, — ack, söta pappa! Låt henne få stanna!»

»Vem kan veta, om hon inte är en bedra-gerska», sade konsuln allvarsamt. »De flesta människor av den där klassen äro inte att lita på — de förstå att tala så väl för sig och se så ömkliga och bedrövliga ut, så att de lätt kunna lura sådana där ömhjärtade små flickungar som du.» Han nöp Anna i kinden.

»Men jag försäkrar dig, pappa!» — började Anna.

»Ja, ja! Du försäkrar något, som du inte alls vet», svarade han och viftade avvärjande med sin stora, vita hand. »Men eftersom det tycks ligga dig så mycket om hjärtat, så får hon stanna ett par dar. — Och låt oss nu komma in och få oss en portion soppa. Det är ett så ruskigt väder, att man sannerligen kan behöfva något varmt», och därmed gick han in i matsalen.

Louise kom inte in till middagen. Anna hade placerat henne i sitt eget rum i en bekväm

— 74 —.länstol nära kakelugnen, sedan hon först låtit tända en brasa där. Först hade Louise fått taga av sig sin klänning, och Anna hade svept in henne i sin långa nattrock och satt sina vadderade tofflor på henne.

»Nu skall ni sitta här och vila er riktigt», sade Anna. »Och när vi ha ätit, skall jag komma med middagsmaten.» — Louise svarade inte. Hon såg bara på Anna med ett förvånat och rört uttryck i sina mörka ögon och tryckte hennes hand i båda sina.

»Vad hon är vacker!» tänkte Anna, då lågorna från brasan upplyste Louises ansikte, »Och så fin och anspråkslös hon ser ut!»

Hon lämnade rummet, där Louise satt i skymningen, som småningom gick över till mörker. Ingen störde henne, ty Emma, husjungfrun, hade inte minsta lust att se till henne. Hon befann sig i ett ganska nervöst och upprört tillstånd, sedan hon fått veta, att Louise skulle ligga i fröken Annas rum.

»En sådan idé av fröken!» sade hon med darrande röst, medan hon fyllde karaffinen under vattenledningen, så att vattnet sprutade vilt i vädret, som ett passande ackompanjemang till hennes vredesutbrott.

- 75 -»En sådan idé! Att dra med sig den där flickungen, som ingen har reda på; och så skall hon till och med

sova i frökens eget rum! — Det är inte nog med, att man springer livet ur sig för att passa upp på herrskapet. Nu skall man också vara färdig att stå på tå för den där fattiglappen. Men vänta mig, om jag det görl — Ar hon inte snart ur huset då flyttar jag innan månaden är slut!» Och hon seglade ut genom dörren och slog så hårt igen den, att det dånade i hela våningen.

Då Anna kom in i sitt rum efter middagen, var det kolmörkt. Brasan hade brunnit ut, och blott några glöd lågo ännu och glimmade i askan. Där var så besynnerligt tyst, och då hon närmade sig länstolen, där Louise satt, hörde hon hennes sakta, jämna andedrag. Hon sov djupt. Anna tände en liten elektrisk låga i taket och bar in en bricka med en tallrik varm soppa, som hon satte på ett litet bord nära Louise.

Vid ljudet av Annas rörelser, vaknade Louise, men hon log blott litet, vände på huvudet, stängde ögonen och somnade på nytt. Anna satte sig bredvid henne och iakttog henne. Gång på gång log hon i sömnen, dessemellan såg hon orolig och sorgsen ut. Hennes ögonbryn drogo

- 76 -ihop sig smärtsamt, och det darrade om hennes mun. Så log hon åter och öppnade ögonen. Anna såg på det stirrande uttrycket i hennes blick, att hon inte förstod var hon var. Hon lade sakta sin hand på hennes arm och sade:

»Försök att äta litet. Det skall göra er gott.»

Det såg ut, som om blotta rörelsen vid att lyfta skeden skulle ha kostat Louise ansträngning. Hon suckade och slöt åter ögonen. Men plötsligt satte hon sig upp i stolen och åt mycket fort. Då hon hade slutat, sjönk hon tillbaka i stolen och somnade igen.

Sent på kvällen vaknade hon, och Anna fick henne genast i säng. I två nätter och två dar sov hon nästan oavbrutet och Emma kunde åtminstone inte klaga över, att hon vållade henne något besvär. »Hon har sovsjukan», sade hon föraktfullt till köksan. »Hon sover väl till dess hon dör.»

Men istället sov Louise sig tillbaka till livet och hälsan.

Den tredje morgonen, då Anna vaknade vid solsken och vackert väder, möttes hon av ett par mörka ögon, som länge hade sett emot henne, och då hon sprang upp ur sängen och gick över golvet till Louises säng, sträcktes

— 77 —.ett par vackra händer och ett par tunna armar emot henne.

»Tack, söta fröken!» sade Louises djupa röst. »Hur skall jag kunna tacka er för allt, ni gjort för mig?»

Anna satte sig på sängkanten hos henne och tog hennes hand.

»Känner ni er starkare nu?» frågadehon. »Har ni sovit gott?»

»Jag tycker, jag sovit i hundraår», sade Louise och log. »Och nu känner jag mig alldeles frisk. Nu får jag lov att gå hem. — Det är sant, jag har intet hem!» Hon teg en stund, men så fick Anna veta allt, som hänt henne.

Modern hade blivit allt sjukare och sjukare, och Louise kunde inte mera lämna henne. För att leva fingo de pantsätta bit för bit av deras få tillhörigheter, och då modern till slut dog, var rummet så gott som tomt. Och nu återstod ändå sista kvartalet av hyran. Ännu fanns det ett par möbler att sälja, en smula sängkläder och en gammal klocka, och så hade fröken Erikson gett Louise tio kronor till hjälp.

»Men då mamma hade blivit begravd, och hyran var betald», sade Louise. »Då hade jag ingenting kvar, inte ett öre, och då tänkte jag.

- 78 -att det var bäst att försvinna. — Eller jag tänkte nog ingenting alls! Jag var alltför sorgsen för att kunna tänka. Jag bara gick och gick och ville aldrig komma igen.»

»Men så fångade jag dig på vägen!» sade Anna och omfamnade henne, där hon satt på sängkanten i sitt långa nattlinne. »Och nu ska vi tänka på din framtid.»

LOUISE TAGER PLATS.

ET är underligt!» tänkte Anna, och blev stående med hatten i handen, där hon höll på att klä sig till en middagspromenad. »Det är underligt, att Louise som inte har lärt sig något de sista fem åren, sedan hennes far dog, hon kan allt, och jag, som har gått på seminariet och haft undervisning i alla möjliga och omöjliga ämnen, jag kan rakt ingenting!»

Hon satte raskt på sig hatten och gav den några ovänliga knuffar, som om den skulle ha varit anledningen till hennes bristfälliga vetande, och så skyndade hon med raska steg ner för trappan. Skridskorna bar hon i ena handen, och hon styrde sina steg emot Djurgårdsbrunnsviken, där just på denna tid av dagen den fina världens ungdom samlades på skridskobanan.

Det var onekligen ganska överdrivet, vad Anna hade tänkt, att Louise kunde »allt», men sant var det, att hon hade en medfödd förmåga att uppfatta de mest olika saker och att

Dhastigt lara sig utföra, vad man anförtrodde henne.

Begåvning faller liksom himlens regn i den mest olikartade jordmån och frågar varken efter stånd eller pengar. Man har sett bondsöner vara utrustade med så klart förstånd och så märkvärdiga anlag, att de ha uträttat stora ting och förvånat världen, och man har sett prinsar och kungar förvåna världen genom sin ovanliga dumhet och oförmåga till allt arbete.

Men så kommer därtill något annat, och det är de yttre omständigheterna, som hjälpa till att utveckla eller att undergräva en begåvning. Och det är inte alltid lyckan, som är den bästa läromästaren. Bland de tusentals barn, som fått en vårdad uppfostran, det vill säga, fått lära sig alla upptänkliga ting, visa inte så många tecken till att bliva verkliga personligheter. Man har allt så klart upplagt för sig. Allt går så lätt in och så lätt ut ur medvetandet, och sällan, ytterst sällan, lär sig rik mans barn det praktiska arbete, som blir nödvändigt, om man kommer i knipa.

Louise hade av naturen fått ett klart huvud och en snabb uppfattningsförmåga. Hon skulle kanske, om hon tidigare hade fått ägna sig

däråt, blivit en god lärarinna, men omständigheterna hade tvungit henne att arbeta på annat sätt, och hon hade använt sitt förstånd till att vara uppmärksam på allt, som mötte henne i dagliga livet. Hon hade därvid förvärvat tidig människokännedom och föreföll också en hel del äldre än hon i själva verket var. — Då hon under många år hade skött sin sjuka mor, förstod hon, huru man skulle ställa det i hushållet — till och med när det fanns det minst möjliga av pengar, och hennes medfödda goda smak fick henne att genast välja det bästa och det vackraste för andra. Hade hon en stund ledigt, då flammade hennes gamla vetgirighet upp, och fastän hon inte läst mycket, tillägnade hon sig och kom ihåg, vad hon hade läst. Då var det i synnerhet faderns älsklingsämnen för vilka också hon i synnerhet intresserade sig: naturvetenskap, särskilt botanik och så det älskade franska språket!

Det dröjde inte länge förrän man hos konsul Lückes märkte, att man hade fått en liten person i huset, som kunde användas till snart sagt allt möjligt. Först och främst hade Louise takt. Hon förstod, när hon skulle komma och när hon skulle gå. Hon försvann alltid i det rätta

ögonblicket, men hade man bruk för henne, var hon alltid till hands. Och det fanns knappast något, vartill hon inte kunde användas. Hon hade ett par egendomligt talangfulla händer. När konsulinnan skulle bort på middag, var det Louise, som fick hjälpa henne med toaletten, arrangera hennes spetsar och knyta hennes rosetter, och ingen förstod att frisera Annas hår så vackert och ledigt som Louise.

Skulle konsulns själv ha främmande, var det Louise, som fick ordna blomstervaserna och borduppsatsen, och fick konsuln något franskt brev med uttryck, som han inte kunde förstå, då hette det alltid: »Lilla Louise, kom och hjälp mig!» och han föreläste brevet för henne med sin mycket ofranska accent. Dessutom hade hon något så

jämnt och stilla i sitt väsen, som verkade välgörande på den nervösa familjen, som alltid hade brått och alltid var full av bekymmer för det ena eller det andra. Visserligen var Louise inte glad, och ibland kunde hennes ögon och mun få ett så lidande uttryck, att man förstod, att hon redan hade genomgått mycket, men hon var tacksam för att ha funnit en tillflyktsort och ha blivit omhändertagen; och när hennes ögon lyste upp och hen-

— 83 -nes mun log ett litet, trött leende, kunde hon se lycklig ut, på samma sätt som en rekonva-lescent, som efter en svår sjukdom vänder tillbaka till livet. Emellertid hade hon inte föravsikt att stanna hos konsul Lückes. Hon märkte genast, att tjänstfolket inte tyckte om henne, isynnerhet var hon jungfru Emma en tagg i ögat. Louises plats var så oklar. Inte hörde hon till familjen, och inte hörde hon till tjänstfolket. Anna hade önskat, att hon skulle äta vid bordet, men det nekade hon bestämt till. I stället hjälpte hon till med serveringen, när det var främmande.

»Liksom man inte kunde hjälpa sig som förut», sade Emma förnärmad. »Då hade vi en vaktmästare eller jungfru Larson, som nu har varit med om många middagar här i huset. Jag tål inte den där människan med sina frökenfasoner; och man kan verkligen reta sig grön och blå, när man ser hur herrskapet äro svaga för henne! Har inte konsulinnan gett henne sin svarta klänning, som hon sörjde majoren med i fjol, — och låtit sy om den och snygga upp den, så den ser ut, som om den vore spritt ny. Och att tänka sig, att hon säger du till fröken Anna! Det rister i benen på mig, varje gång jag hör det! — Nej! jag flyttar till april!»

- 84 -Det hjälpte inte att Louise på allt sätt sökte underlätta Emmas arbete. Hon städade och bäddade i Annas rum, där hon låg, och hade Emma brått, erbjöd hon sin hjälp till att duka, torka diskar och uträtta allehanda sysslor i hushållet. Emma sade knappast tack, och stod Louise bredvid, torkade hon glas och porslin med en så upphetsad iver, som om hon ville visa, att hon, Emma, endast förstod saken rätt och blott som en nåd tolererade en främmande bredvid sig.

Det föreföll Louise, som om konsulinnan inte heller tyckte riktigt om, att konsuln frågade henne till råds, när det gällde att sätta upp eller läsa franska brev, och hon var inte säker, om hon inte kände en smula svartsjuka över det förtroende och den tydliga sympati, som Anna visade sin nya väninna.

Med ett ord, hon utsattes för begåvade människors vanliga öde, att bli föremål för avundsjuka just, när de vilja som bäst. Varför skulle hon just vara så eftersökt? Medan hon gick tyst omkring i våningen och ställde allt i ordning till en större middagsbjudning, tänkte hon på, vad hon skulle kunna taga sig till för att kunna förtjäna sitt dagliga bröd? Hon stan-

- 85 -nåde framför en bricka full med grönt och blommor, som hon skulle arrangera på middagsbordet, och medan hon lyfte upp de tunga rosorna en och en, tänkte hon:

»Blommor, allra helst blommor! De titta aldrig ovänligt på en och säga inga bittra ord. Om jag ändå kunde få ett arbete med blommor!» — Hon avbröts i sina funderingar av Anna, som kom hem från skridskobanan. Hon såg ovanligt bra ut. Hennes ljusa hy sken av friskhet, och hennes ögon hade ett lyckligt uttryck. Hon gick fram till Louise, kysste och omfamnade henne och sade därefter med klingande röst, medan hon drog av sig handskarna:

»A Louise! Ett sådant väder!»

Hon suckade djupt, som om hon inte kunde bära lyckan av den klara solskensdagen. Hon tog av sig hatten och speglade sig ganska länge, medan hon ordnade håret, som vinden hade blåst ner över hennes panna. Så gick hon åter fram till bordet, där Louise stod och sade: »Har vi fått vackra blommor? — Du får lov att göra bordet riktigt förtjusande. — Och så är du ju söt och kommer in och hjälper mig med attkammamig!»

Hon kysste på fingret och försvann in i sitt eget rum.

— 86 —.En stund efter stod Louise bakom Annas stol och höll på att borsta hennes hår. Hon satt i sin vita peignoir och såg sig i spegeln. Louise såg på hennes uttryck, att hon var upptagen av något, hon inte ville tala om, något som gjorde henne lycklig. Anna kunde knappast sitta stilla, gång på gång suckade hon djupt, och hennes läppar rörde sig, som om hon hade svårt att återhålla orden, ty i varje ögonblick hade hon en

oemotståndlig lust att kasta sig om halsen på Louise och säga:

»Han kommer hit idag, för första gången! Jag har sett honom nyss, talat vid honom, flugit fram över isen bredvid honom. Han följde mig till dörren, och då han gick, tryckte han min hand och sade: 'Nu skall jag blott gå hem och klä om mig. Om två timmar råkas vi åter!'»

Men hon sade intet. »Jag vill behålla det för mig själv», tänkte hon. »Det är alltför heligt och ljuvt för att talas om. Tänk! Han kommer hitl Han kommer hit!»

En stor glädje gör nästan alla människor vackra, och Anna var rent av vacker, då hon stod färdigklädd i sin ljusblåa klänning och väntade sina unga gäster. De voro bjudna till en

- 87 -sen middag. På kvällen skulle man dansa. Bland de inbjudna var naturligtvis Eugenie Ström och hennes bror Arthur, med sin unga fästmö.

Han hade nyss förlovat sig med en mycket ung änka, grevinnan Francisca Falkenstjärna och hade sålunda lyckats hala upp sig i adelståndets omedelbara närhet.

Den unga grevinnan var en liten späd varelse med ett nästan färglöst ansikte och lingult hår. Hon talade föga och hade måhända inte heller många tankar att meddela. Antagligen höll hon av sin fästman, eftersom hon hade tagit honom och var färdig att utbyta sitt adliga namn mot det anspråkslösa »Ström». Men man märkte aldrig någon slags rörelse i hennes väsen. Hon var och förblev under alla livets skiften samma välklädda^ välfriserade, fåordiga lilla varelse, om vilken man varken hade något ont eller något gott att förmäla.

Vad Arthur hade sett hos henne, är integottatt säga, men han tycktes vara särdeles belåten, fastän hon inte heller skaffade någon förmögenhet i boet. Han var outtröttlig i att framkasta: »grevinnan kommer till middag i dag!» »grevinnan hämtar Eugenie vidtutiden!» »Ikvällgårjagmed grevinnan på Operan!» Eller till husjungfrun:

- 88 -»Var god att lämna detta till grevinnan.» »Har grevinnan varit här på morgonen.» O. s. v.

Det var tydligen det ord, han hade lättast att säga, och han uttalade det med en min, som om han smackade på något utsökt vin.

Klockan sju voro alla gästerna församlade. De långa gardinerna voro nedfällda för fönstren. Den röda mattan glödde under det elektriska ljuset, som i många droppformade glas strålade från det facetterade taket. Matsalsbordet dignade av kristaller och silver, och var rikt klädd med la France-rosor. Anna kom gående vid löjtnant Hillers arm och satte sig bland alla de andra ungdomarna. Konsuln och hans fru presiderade vid var sin bordsända. Man hade nätt och jämnt kommit till fiskrätten, förr än sällskapet redan var i livligt samspråk. Alla kände varandra, och man hade många viktiga saker att diskutera från skridskobanan, ridklub-ben och alla sällskapslivets senaste händelser.

Det var ett sorl så starkt, att den, som ville tala sakta, kunde göra det utan att bli hörd av de närsittande. »Alltså, detta är ert hem», sade löjtnant Hiller, och såg sig om med en blick, så vördnadsfull, som om han skulle befinna sig i ett tempel.

- 89 -»Ja, här bo vi», svarade Anna leende. Hon tyckte i detta ögonblick, att hennes hem var vackrare, än det nånsin varit.

»Så smakfullt! Så rikt!» sade löjtnanten och strök händerna över servietten på sitt knä. »Och vilket bord! Jag har aldrig sett blommor så vackert arrangerade. Det har ni bestämt gjort själv?» frågade han Anna med en beundrande blick.

»Nej, det har verkligen Louise gjort», svarade Anna.

»Louise? Vem är Louise?» frågade Hiller. »Är det husjungfrun?»

»Nej», svarade Anna sakta. »Det är den unga flickan, som just nu går omkring med vin-karaffen.» Hiller såg upp. På motsatta sidan om bordet höll Louise på att slå i vin ur två karaffer, vilkas innehåll man valde på.

Han såg länge på henne, och sade därefter: »Hon är vacker! Mycket vacker! Vem är hon?» Anna omtalade i viskande ton Louises levnadsöden, och hon gjorde det med mycken värme. »Hon är den bästa, sötaste flicka, som finns!» slöt hon. »Och dessutom förstår hon nästan allting. Jag kan numera knappast begripa, hur vi kunde reda oss utan henne.»

— 90 —.Hiller såg igen på Louise. Denna gång mycket länge och uppmärksamt.

»Det var ju en riktigt romantisk historia», sade han därpå, och gav sig i lag med sin sparris. »Törs man tala till henne?» fortfor han efter en stund.

»O, ja! Gör det!» svarade Anna och såg tacksam och beundrande på honom. »Jag önskar just så mycket, att hon skulle känna sig hemmastadd här — inte bara som en medhjälper-ska i hushållet. Men våra gäster anse henne nog blott som en jungfru eller husmamsell. Och hon själv kryper ju alltid undan.»

»Då får man väl krypa efter», sade Hiller leende.

Middagen var slut, och då man hade druckit kaffe och vilat ut litet, började man dansa i en av de stora salongerna, där mattan för det ändamålet hade blivit avtagen.

Anna fladdrade om som någon slags lycklig fjäril. Allt var så vällyckat. Rummen så vackra och festliga, musiken utmärkt, hela stämningen så hög och livlig, som man väl kunde önska det. Och så var ju han där! Varje ögonblick kunde hon se honom, och fastän hon som husets dotter hade en hel del värdinneplikter och

— 91 —.fick lov att dansa med många olika herrar, var det ändå, som om hon bara funnits till för honom. Han kunde gärna dansa med Eugenie, gärna dansa med alla, han hade lust att dansa med. Hon visste ändå, att han hela tiden tänkte på henne, och när de möttes och i förbifarten sade ett par ord till varandra, då skedde det med ett så glatt förtroende, som om de ömsesidigt kände på sig, att festen var deras och att de bara skildes för att på var sitt håll uppfylla nödvändiga plikter, som voro deras hjärtan alldeles likgiltiga.

Fram på natten stod Hiller i en dörr, som ledde in till ett av de mindre rummen och såg på dansen. Det var polka, och det dansade han aldrig. Därför hade han ingen dam. Plötsligt tyckte han, att någon rörde sig bakom honom; han vände sig och i rummet stod Louise och såg emot danssalen.

Hon var svartklädd med vit krage och vita manschetter och bar sitt hår slätstruket ned över tinningarna med en lång knut av mörka flätor i nacken.

Hon såg ut, som om det roade henne att betrakta de dansande.

o

»A, min fröken!» sade Hiller och bockade

— 92 —sig vördnadsfullt. »Inte visste jag, att ni stod här. Vill ni inte komma närmare dörren, så ni kan se bättre?»

Han gjorde plats för henne i dörröppningen.

»Jag tackar», svarade hon och blev en smula röd om kinderna, i det hon tog ett par steg baklänges. »Jag ser mycket bra härifrån.»

»Och själv dansar ni inte?» frågade han.

Hon skakade på huvudet.

»Kan jag inte få en enda liten vals? Bara en mycket liten?» frågade han inställsamt och lade huvudet en smula på sned.

»Jag dansar inte alls», sade Louise sakta. »Min mor är nyligen död», tillfogade hon knappast hörbart.

Hillers ansikte blev plötsligt mycket allvarsamt. Hans ögon fingo ett så snällt och deltagande uttryck, att Louise kände tårarna stiga upp i hennes egna.

»Jag vet det», sade han och såg länge på henne. »Fröken Anna har berättat mig allting om er.»

»Har Anna?» sade Louise förvånad.

»Ja, det har hon», svarade Hiller. »Men det skall ni inte vara ledsen över. Ingen kunde ha gjort det bättre än hon, som känner er så

— 93 —.väl, och hon gjorde det på ett sätt, så att jag nu också tycker, att jag känner er.» Han slutade, men hans ögon tillfogade: »Och det har blivit mig en kär, en mycket kär bekantskap!»

»Vill ni inte sitta?» sade han och pekade på ett par stolar vid väggen, »så kunna vi prata en stund, medan de dansa den där dumma polkan.»

»Nej tack!» svarade Louise. »Jag står helst, och jag skall strax gå och se, att de ha i ordning kaffet. Hon kröp undan och ställde sig med ryggen emot väggen. Hiller vände sig på klacken och ställde sig bredvid henne.

»Nå, så stå vi och samtala», sade han muntert. »Ni slipper mig inte så lätt.»

Louise svarade inte. Hon stod och såg ned på sina skor och slog sakta med ena foten i golvet.

»Varför ha alla, som ha franskt blod i ådrorna, så smala och vackra fötter?» sade Hiller, som också såg ner på hennes skor.

»Jaså, ha de det?» sade Louise och drog fötterna åt sig.

»Det vet ni mycket väl», sade Hiller. »Och det är inte endast på de smala fötterna, man känner igen damer av franskt ursprung. Det

— 94 —.är alltihop! Hållningen, sättet att kläda sig, att gå, att hälsa — vad vet jagi Men säkert är, att vi andra förefalla som bondtölpar bredvid dessa rasmänniskor.»

Han såg på henne med en oförställd beundran, som kom henne att känna sig orolig.

»Jag får visst gå och se till kaffet!» sade hon och ville lämna rummet.

»Stanna ännu ett ögonblick!» bad han i en så mild och allvarsam ton, att hon ovillkorligen stannade.

»Ni vet inte, vad det gör gott att kunna tala ett par förståndiga ord med någon mitt i allt detta pladder!» sade han och suckade.

»Vad ha vi talat för förståndigt?» frågade hon leende.

»Men jag ser på er, att med er kan man tala — tala om allvarsamma saker, och jag längtar efter att få träffa en verklig människa.» Han såg ledsen och dyster ut.

»Det är bara på bal, som folk tar en lätt konversationston», svarade Louise. »Var säker om, att de allihop — ja, varenda en, har sina sorger och bedrövelser och att man skulle kunna tala allvar med var och en, om man hade dem på tu man hand.»

— 95 —.»Ni är god — mycket god b sade Hiller och såg vänligt på henne. »Ni har själv lidit och har därför medkänsla med alla, som ni ser. Inte sant? Ni tror att överallt finns det någon hemlig sorg och smärta, som har behov av hjälp, och ni skulle vilja hjälpa dem alla, om ni bara kunde?»

»Det är väl ganska naturligt!» svarade Louise. »Så tänka väl alla?»

»Nej, så tänka mycket få», sade Hiller med eftertryck. »Vi ha alldeles nog av att tänka på oss själva och våra „egna affärer för att ha sinne för våra medmänniskors öden. Man skall vara en sådan ensam och kärleksfull liten varelse som ni, för att offra tid och arbete på andra.»

»Jag offrar varken tid eller arbete», svarade Louise. »Jag gör på det hela taget rakt ingenting för mina medmänniskor. Men man kan väl inte låta bli att känna, och man kan inte undgå att se.»

»Ja, när man är god och intelligent», sade Hiller. »Men det vet ni naturligtvis inte, att ni är!»

»Och inte ni heller!» svarade Louise.

Hon tyckte inte om hans artigheter, men hon kunde inte låta bli att taga intryck av det sätt,

- 96 -varpå han sade dem. Han hade i uttrycket i sina ögon något så ärligt och älskvärt, som gick rakt till hjärtat, och i sina rörelser något så fint och vördnadsfullt, som ingav den, han talade med, känslan av att bliva väl behandlad. Och så hade han ett det vackraste talorgan, man kunde tänka sig. Hans röst hade en egendomlig dämpad, musikalisk klang och han förstod att använda den väl. Bara han sade »tack!» eller frågade »verkligen?» var det i denna röst så mycken värme och innerlighet, att de enklaste ord han yttrade, fingo betydelse.

Då han nu böjde sig fram emot Louise och sade: »Ni är sträng, fröken! Ni tycker, att jag pratar i vädret!» var det med en så undergiven och ödmjuk röst, han uttalade det, att Louise plötsligt tyckte, att hon hade varit hård emot honom, och såg vänligt upp emot honom.

»Jag menade bara, att ni ju inte känner mig», sade hon milt.

»Det finns människor, som man känner vid första ögonkastet, liksom det finns andra, man aldrig kommer närmare, om man än lever i åratal bredvid dem», svarade han tankfullt.

I detsamma revs dörren upp till det inre rummet, som förde ut i köksdepartementet.

7 • Väninnorna.

- 97 —Emma stod där och sade med kärv röst: »Fröken! Var god och kom ut. Vaktmästaren frågar om kaffeserveringen!» Medan hon talade, lät hon sina blickar glida från Louise till löjtnant Hiller med ett uttryck av högsta förvåning. »Nej, ser man på!» tänkte hon. »Skall nu den där lilla noppan till och med uppvaktas av ungherrarna! Och varför ha de gömt sig undan här i lilla salongen! Ja, tänkte jag inte, att den där mamsellen var en särskild sort!» Hon smällde igen dörren, och Louise skyndade efter henne.

Balen var slut, och tamburen var full med damer och herrar, som togo på sig ytterkläderna. En vaktmästare och husjungfrun hjälpte dem.

Louise stod ensam inne i salongen. Hon höll på att flytta fram blommorna i rummet på det stora divansbordet. Plötsligt stod löjtnant Hiller bredvid henne. Han hade redan på sig pälsen, men höll mössan i handen.

»God natt!» sade han fort. »Jag kan icke gå utan att ha sagt er godnatt!»

Louise hade blivit alldeles blek. Hon böjde hufvudet utan att tala.

»Ni är väl inte ledsen på mig?» fortfor han och grep hennes hand.

- 98 -»Varför skulle jag vara ledsen på er?» frågade hon.

»Jag hade en känsla av, att ni tyckte, jag var alltför — hvad skall jag säga — alltför familjär emot er?»

Hon skakade stillatigande på huvudet.

»I alla fall förlåter ni mig?» sade han, i det han lade sin andra hand ovanpå Louises. Han betänkte sig ett ögonblick, kysste därefter vördnadsfullt hennes hand och var försvunnen.

I detsamma lät ett skallande skratt ute från tamburen. Någon hade sagt något mycket kvickt, och så stormade man ned för trapporna. Anna kom in för att säga godnatt. Hon gick så lätt och såg så frisk och glad ut, att ingen skulle kunnat tro, att hon hade dansat det mesta av natten. Hennes ögon strålade av lycka.

»Tack söta pappa och mamma för den här förtjusande kvällen!» sade hon och omfamnade dem båda.

»Ja, du kommer ju snart och lägger dig!» sade hon till Louise. »Låt blommorna vara tills i morgon. Då Louise kom in i deras gemensamma rum, var det mörkt. Blott skenet från det elektriska ljuset på gatan upplyste en liten

— 99 —.del av det. Anna låg redan. Hon sov bestämt. Där var så stilla. Louise klädde sakta av sig och blev stående i sitt nattlinne och såg ut. Himlen var klar och kall, översållad med stjärnor, som skälvde och blixtrade. Hon hade icke lust att gå och lägga sig. Hon hade icke lust till något. Hon kände en så besynnerlig smärta

omkring hjärtat. Vad var det, som hade hänt denna kväll? Det var, som om allt, hon förut hade upplevat, hade försvunnit och hade glidit långt, långt bort och som om hon nu stode i ett obekant, främmande land.

»Ni är väl icke ledsen på mig?» viskade den ömmaste röst i hennes öra.

Ledsen på honom? Hur skulle det vara möjligt? Hon log i mörkret, där hon stod, och ville just treva sig fram till sängen, då hon hörde Anna, som kallade henne. »Louise, kom hit ett ögonblick!»

»Jag trodde du sov», svarade Louise, helt förvånad. Hon gick och satte sig på sängkanten hos Anna. Knappast hade hon satt sig, förr än Anna slog båda armarna om hennes hals.

»Nu kan jag inte gömma på det längre», sade hon och lade sin kind emot Louises. »Jag älskar honom så gränslöst, så gränslöst! Och jag

— ioo —tror —ja, jag tror så säkert, att också han älskar mig.»

»Och vern är han?» frågade Louise och tryckte Anna upp till sig.

»Jacob Hiller!» svarade hon och gömde ansiktet vid Louises skuldra.

Louise kände det, som om någon hade stött henne för bröstet med knuten hand. Hon slöt ögonen och bet ihop tänderna, så ont gjorde det.

»Vet du», viskade Anna i mörkret, »han har gjort sig otroligt besvär med att bli bjuden hit. Först ville pappa och mamma inte alls veta av det. De tro visst, att han vill åt mina pengar. Men slutligen gav de med sig, och mamma är redan alldeles betagen i honom. Hon bjöd honom genast tillbaka — i hvardagslag.»

Hon teg en stund, men därefter fortsatte hon i avbrutna meningar.

»Han har ännu inte sagt något — inte tydligen friat till mig. Men du vet — eller du vet inte alls, — å Louise! Att man kan vara så lycklig! Att det verkligen finns så mycken godhet och ädelhet på jorden. Du såg honom väl? Är han inte vacker? Och så har han en röst — en röst, som skulle kunna smälta det hårdaste hjärta, och mitt hjärta är inte alls hårt! Och så sä-

— IOI —ger han saker, som ingen annan någonsin har sagt en •— eller åtminstone aldrig sagt en på det viset. Jag tror, att till och med du, som är så stolt, inte skulle kunna låta bli att röras, om han talade till dig, så som han talar till mig, bara till mig!»

Louise sade ingenting. Hon strök endast sakta över Annas hår.

»Jag skall säga dig, att jag först trodde, att han var betagen i Eugenie Ström. Det sade alla människor, och det trodde nog också jag. Men i kväll har han bara dansat en enda dans med henne, och i kotiljongen gav han henne inte en blomma. Hon har nog också grämt sig—stackare! Det rörde honom inte alls — och vet du, jag tror, att kärleken kan göra människor grymma. Han satt bredvid mig och såg på henne med korslagda armar, då hon dansade förbi, och så sade han:

»Ja, hon ser bra ut, när hon är glad och vänlig, men när hon har den där sura, förnäma minen på sig som i kväll, då är det verkligen ingenting med henne. Hon är rent av ful.»

»Skall ni snart förlova er?» frågade Louise. Hon fick knappast fram orden.

»Det beror då verkligen på honom», svarade

— 102 —.Anna och skrattade sakta. Inte kan jag säga till honom: »Fria nu till mig, och låt oss få alltsammans klart I Fastän jag tycker, ja, jag tycker, att flickor skulle ha rätt att fråga först. Han vågar måhända inte, eftersom han vet, att att jag är rik och han själv ingenting har. Jag skulle så gärna, som jag lever, vilja säga till honom: 'Jag älskar er förfärligt, och ni skall inte alls tänka på hvarifrån pengarna komma. Det är ju likgiltigt, om de äro mina eller — eller dina. Huvudsaken är ändå bara, att vi två, som älska varandra, också få varandra.'»

»Ja, måtte du bli — mycket lycklig», sade Louise och kysste Anna på pannan.

»Ja, bara jag får honom, bara jag får honom! Tror du jag får honom?» svarade Anna i klagande ton och såg upp på Louise, vars ansikte var fullkomligt osynligt i mörkret.

»Tror du dina föräldrar skulle vilja taga honom till svärson?» frågade Louise. Hon hatade sig själv i detta ögonblick, ty hon kände, att tanken på att konsul Ström inte skulle taga emot Hillers frieri till Anna, gjorde henne en plötslig glädje.

»Det blir nog inte så lätt att övertala pappa», sade Anna. »Han har så mycket pengar, att

— 103 —han nog helst skulle vilja ha ännu flera sådana in i familjen. Men mamma'—å mamma! Jacob kommer att taga mamma med storm. Hon kan inte motstå honom. Hon kommer att förstå, att för mig är det honom eller ingen.»

Det började att dagas svagt, då Anna äntligen upphörde att utgjuta sitt hjärta.

»Jag skulle kunna säga detsamma och detsamma i ett helt år», sade hon leende och omfamnade Louise än en gång. Därefter kröp hon djupt under täcket och föll snart i sömn. Hon sov till långt fram på förmiddagen, åt så frukost och klädde sig för att gå ner på skridskobanan.

Louise sov inte alls. Hon låg med vidöppna ögon och stirrade framför sig i mörkret. Hon stod tidigt upp och gav sig genast i färd med att hjälpa till med att ställa allt i ordning efter gårdagens fest. Då Anna gick till skridskobanan, gick Louise ut i staden. Vart hon skulle vända sig, hade hon inte klart för sig, men ett visste hon alldeles säkert: hos konsul Lückes kunde hon inte stanna, inte för all världens guld. Hon måste bort så snart som möjligt — helst långt bort.

Båda två kommo tillbaka till middagen. Anna

— 104 —.med röda kinder, darrande av glädje och förhoppning.

Hon visste inte, vad hon åt eller drack eller vad de andra talade om. Hon satt och såg lycklig ut, i tanke på allt det märkvärdiga, han hade sagt henne under skridskoåkningen.

Louise var också stilla och förströdd. Hennes mörka ögonbryn voro hopdragna som alltid, när hon hade allvarliga tankar. Hon hade inte funnit någon plats, som hon kunde åtaga sig, bara ett halvt löfte att måhända få anställning i en stor blomsterhandel.

Men platsen blev först ledig om en månad, och det hade redan anmält sig flera sökande. Tills vidare blev hon tvungen att stanna i konsul Lückes hus.

Det dröjde inte länge, förrän Anna en dag anförtrodde Louise, att löjtnant Hiller skulle till middag. »Han gjorde visit, medan du hade gått ut», sade hon. »Och du kan tänka dig, att mamma självmant frågade honom, om han inte hade lust att komma i all enkelhet och äta med oss i dag. Pappa är på stor herrmiddag, så att vi bli ensamma på tu man hand — eller tre — eller fyra, skulle jag väl säga!» tillfogade hon skrattande.

— 105 —.»Nu kan du väl vara snäll och för en gång skull sitta med oss andra vid bordet», sade hon och klappade Louise på kinden. Hon blev nästan rädd, så ivrigt svarade Louise. »Nej, det kan det inte vara tal om! — Vad tror du, Emma skulle säga?» tillfogade hon i en stillsammare ton, då hon såg Annas förvånade ansikte.

»Emma», svarade Anna. »Vem bryr sig om, vad den mamsellen tänker eller tycker!»

»Jo, det bryr jag mig mycket om!» svarade Louise. »Hon är redan så avundsjuk på mig för all vänlighet, ni visat mig, och jag vill inte ge henne anledning till att bli det ännu mera. Jag kommer själv att lida mest av det.»

Därvid blev det, och det lades blott tre kuvert vid ena ändan af det stora salsbordet.

Klockan sju gick konsuln bort och mötte löjtnant Hiller i tamburen. Han räckte honom tre fingrar, medan Emma hjälpte på honom pälsen.

Konsulinnan hade ju talat om, att hon inbjudit Hiller, och konsuln hade yttrat i förargad ton: »Vad skulle det nu tjäna till? Han går väl och sätter myror i huvudet på Anna. Men konsulinnan hade genast börjat gråta, — något

— 106 —.som konsuln inte för sitt liv kunde uthärda att se.

»Att du kan tala till mig i en sådan ton!» sade hon och förde näsduken till ögonen. »Man kan väl få lov att umgås med ett par unga människor, utan att bli ställd tillrätta för det, som om man skulle göra något klandervärt. Anna är så ung och må väl ha lov att roa sig litet; och löjtnant Hiller är känd som en ovanligt älskvärd och behaglig sällskapsman.»

»Ja, bara han inte är alltför älskvärd och behaglig», svarade konsuln. »Jag säger bara en gång för alla, att jag aldrig tar emot en fattig löjtnant till svärson.»

»Det är det ju inte alls fråga om!» svarade konsulinnan, som hade ett uttryck, som om hennes man minst skulle ha slagit henne. »Men vi hör ändå till societeten, och en person, som är så eftersökt i societeten som löjtnant Hiller, kan man väl taga emot i sitt hem.»

Konsulinnan var djupt sårad, och det tog konsuln en hel timme att åter få henne lugn och vänlig.

Nu hade hon kysst honom till farväl och rättat på hans halsduksknut, så nu kunde han gå bort på middag med gott samvete.

— 107 —.Då han mötte Hiller i tamburen, kände han ändå något obehagligt, osympatiskt stiga upp, och det var med möda, han sade:

»Ni får ursäkta mig, att jag går bort. Jag hoppas mina damer skola göra sitt bästa för att roa er!»

Löjtnanten bugade mycket vördnadsfullt, men det gjorde intet intryck på konsuln.

Han svor så smått, medan han gick ned för trappan. »Alla fruntimmer äro sig lika», muttrade han. »Lika lätta att lura som morkullor. Bara en karl har ett snyggt ansikte och han säger dem artigheter, genast äro de fast!»

Då Hiller kom in i salongen var det nästan skumt. Blott en elektrisk låga var tänd över den stora gruppen av bladväxter, under vilken damerna hade sin arbetsplats.

Fru Lücke och Anna reste sig, då han med lätta steg gick över mattan. Han kysste dem båda på handen och såg därefter liksom litet förvånad från den ena till den andra.

»Jag förstod verkligen inte genast!» sade han muntert. »Damerna sågo för mig alldeles ut som två systrar.»

»Det skall vara så dämpat ljus som här i salongen, för att man skall kunna se så galet!» sade

— 108 —.konsulinnan och log, men hon kände sig ganska smickrad.

Louise var inte synlig vid middagsbordet.

Emma passade upp ensam, eftersom det blott var en gäst. Efter middagen intogs kaffet i salongen, som endast var upplyst av en stor brasa, omkring vilken bekväma stolar voro placerade.

Alla tre voro i det bästa lynne.

Konsulinnan fann Hiller vara idealet av en ung man: så älskvärd, så uppmärksam och vördnadsfull. Han var också i dag särskilt till sin fördel, där han satt framåtlutad emot damerna och livligt berättade om en resa, han hade gjort i Österrike senaste sommaren. Och Anna var i sjunde himlen. Hon talade inte mycket, men hon hörde och såg, och hon märkte med förtjusning, huru intresserad hennes mamma var av Hillers berättelser och hur vänligt och förtroligt hon bemötte honom.

Då man hade suttit en timmes tid i skymningen, tändes de elektriska lamporna och konsulinnan bad Hiller att sjunga litet. »Jag har hört, att löjtnanten skall ha en så charmant röst», sade hon. »Och det skulle glädja mig mycket, om ni ville föredraga ett stycke.»

— 109 —.Han lät inte be sig. Han och Anna gingo till pianot, där de sökte ibland noterna.

Men vem skulle ackompanjera?

Jo, han trodde nog, att han skulle kunna klara det själv med de lättare svenska romanserna, som fanns i ett musikalbum, och så satte han sig vid pianot och började.

Han spelade ganska illa och hade isynnerhet svårt för att finna ackompanjemanget i vänstra handen, men han sjöng med mycket känsla — litet för mycket — och överröstade fullkomligt de orätta accord, han ibland slogan.

»Förtjusande!» sade konsulinnan, dåhanslutat, och slöt i ögonen: »Rent förtjusande!»

Anna bläddrade i ett nothäfte.

»Kommer ni ihåg den där romansen av Schu-mann, ni sjöng hos presidenten Ströms den kvällen, vi först mötte varann?», frågade hon och satte noterna på pianot.

»Om jag kommer ihåg den!» svarade Hiller med sin mjukaste röst. »Du bist wie eine Blume!» — Han lade handen på noterna och såg på Anna. »Men den är så svår att ackompanjera.»

»Kanske jag kunde få försöka», sade Anna sakta.

— IIO —»Spelar fröken piano?» frågade Hiller och gjorde stora ögon. »Det har ni inte sagt.»

»A, bara litet», svarade Anna och satte sig med klappande hjärta.

Saken var den, att hon de sista fjorton dagarna ideligen hade övat sig på ackompanjemanget till Schumanns romans.

Hon hade gjort det så sakta, att konsuln ett par gånger hade frågat: »Vad är det för klink, du håller på med?» men hon ville lära sig den. Hon levde i hoppet att måhända en dag få tillfälle att ackompanjera honom, när han sjöng, och nu hade det lyckliga ögonblicket kommit.

Hennes händer darrade, så att hon hade svårt att hitta tangenterna och hennes hjärta hamrade, så att hon tyckte det satt i halsen på henne och hon hälst skulle vilja svälja det. Hon spelade mycket sakta för att man inte skulle höra, om hon slog fel, och Hiller stod med ryggen emot pianot och sjöng ut emot salongen.

Men just som han började, fick han se någon, som kom över golvet i det angränsande rummet, som blott var sparsamt upplyst. Det var Louise.

Hon blev stående framför den vida dörröppningen och lyssnade.»Du bist wie eine Blume!» sjöng Hiller med darrande röst. »So rein, so schön und hold!» Han såg på Louise med ett allvarsamt, nästan högtidligt uttryck, och då slutet av romansen kom: »Betend dass Gott dich erhalte, so rein, so schön und hold», sträckte han ut händerna som till en stilla välsignelse, liksom han hade gjort den kvällen hos Ströms.

Louise försvann genom en annan dörr, och Anna såg i detsamma upp på Hiller med tårar i sina blåa barnaögon.

»Vad den är vacker!» sade hon sakta.

»Och vad det passar er att ackompanjera den!» svarade han. »Ni spelar ju som en ängel.»

Måhända var det för att inte taga honom ur illusionen, som Anna reste sig från pianot och vägrade att spela mera. Hon visste, att hon inte kunde prestera annat än just ackompanjemanget till denna enda sång.

Var det inbillning av Anna, att hon tyckte, att Hiller visade sig mera tankspridd den övriga delen av kvällen och gång på gång såg emot dörren, som om han väntade, att någon skulle komma in.

Emellertid förblevo de tre ensamma. Louise visade sig inte, och då Anna uppsökte henne

— 112 —.i deras gemensamma rum, fann hon henne ivrigt sysselsatt med att sy. Hon sade sig inte alls ha tid att lämna sitt arbete. Men så blev det fråga om ett planschverk, som Anna inte kunde finna, och då konsulinnan menade, att Louise hade reda på det, blev hon inkallad.

Då hon visade sig, reste sig Hiller och bugade sig. Hon böjde lätt på huvudet och började genast söka efter den önskade boken på den stora bokhyllan.

I samma ögonhlick blev konsulinnan utkallad att tala vid någon, och strax efter telefonerade en väninna till Anna.

Louise och Hiller befunno sig ensamma i salongen.

»Får jag kanske hjälpa er att söka?» sade Hiller och reste sig.

»Ni vet ändå inte, var man skall leta», svarade Louise. »Jag skall snart hitta det!»

Men Hiller hade gått över golvet och stod nu bredvid Louise.

»Fröken!» sade han sakta. »Varför vill ni inte hälsa på mig!»

»Jag har hälsat», svarade Louise, som stod böjd över böckerna.

»Ja, som på en främmande, kallt och stolt»,

8 Väninnorna.

— 113 —svarade han. Hans röst skalv av rörelse. Hon svarade inte, men fortsatte med sitt sökande.

»Vet ni, varför jag har kommit hit?» frågade han så.

»För att träffa Anna!» sade hon utan att se på honom.

»För att träffa er», sade han sakta och fort. »För att få en enda liten skymt av erl — Här har jag suttit i många timmar och pratat om rakt ingenting och väntat och väntat, att ni skulle visa er, le emot mig, säga mig ett par vänliga ord. — Och så behandlar ni mig, som om jag vore er alldeles likgiltig,—ja som om ni avskydde mig.»

»Vad menar nif» frågade Louise, och såg honom rakt i ansiktet.

»Varför talar ni till mig så där!»

»Varför? — varför?» Han grep förgäves efter hennes hand. »Det förstår ni väl ? Därför att jag, alltsedan jag såg er, bara har tänkt på er, drömt om er, — därför att jag älskar er.»

De sista orden kunde han knappast få fram, därför att han mötte Louises ögon, som flammade av vrede.

»Hur vågar ni tala till mig på det viset?» sade hon så högt, att han såg sig ängsligt omkring av fruktan, att någon skulle höra henne.

— 114 —.»Ni vet, lika väl som jag, att Anna tror, att det är henne era besök gälla. Ni har förstått att vinna hennes varma oskyldiga hjärta, och nu kommer ni här bakom hennes rygg och säger mig saker, som ni borde blygas för, ja, blygas för, löjtnant Hiller.» Hon kastade i det samma boken, hon funnit, så hårt på bordet, att den hoppade upp högt.

»Jag har inte sagt något till Anna», utbröt Hiller i häftig ton. »Och kommer nog aldrig att säga något åt henne. Hur kan man för övrigt hjälpa, att man har ett hjärta!»

»Det är just vad ni inte har», svarade Louise. Hon hade blivit vit i ansiktet och darrade starkt på händerna. »Det roar er att leka med oss, ju flera dess bättre. Men akta er! — Jag säger, akta er! — Gör inte alltför mycket ont!»

— I detsamma kom både konsulinnan och Anna tillbaka in i rummet.

Louise skyndade ut, men Hiller lyfte boken i fråga och sade i munter ton.

»Funnen, funnen! Fröken Louise tycks ha reda på allt!»

Då han och Anna sutto nära varandra och bläddrade i planchverket, yttrade han plötsligt:

— 115 -»Det tycks vara en mycket hetlevrad dam, den där lilla halffransyska fröken. . .»

»Hur så»? frågade Anna.

o

»A, hon rev och slet i de där böckerna, medan hon sökte, och då hon äntligen fann den rätta, kastade hon den på bordet som en kanonkula.

»Det var då besynnerligt!» sade Anna förvånad. «Det liknar inte alls Louise!»

Från den dagen var Louise outtröttlig i att söka sig plats. Äntligen fick hon den efterlängtade platsen i blomsteraffären, men hon skulle komma så fort som möjligt.

Hon packade ihop sina få tillhörigheter och sade farväl till alla i Lückes hem. Det kom så oväntat, att hon ville bort. Man hade vant sig vid hennes hjälp på alla områden. Men hon var orubblig i sitt beslut. Då hon hade tackat konsuln och konsulinnan för all deras godhet, gick hon in i Annas rum. Det var mycket tungt för henne att taga farväl av sin väninna. Hon omfamnade henne och såg så länge på henne, att Anna frågade: »Varför ser du på mig, som om du skulle tro, att det väntade mig en olycka?»

Då kysste Louise henne häftigt och sade: »Nej, nej! Du måste bli mycket lycklig! Jag håller så förskräckligt mycket av digl Men du kommer väl snart och hälsar på mig!» tillfogade hon.

»Jag kommer i morgon!» svarade Anna. »Jag kommer ju att sakna dig ohyggligt!»

FÖRÄNDRINGAR.

ÖRSTA natten, Louise gick till vila i den lilla takkammare, som hon hyrt åt sig, kände hon sig ganska underlig till mods.

Det var å ena sidan ensamhetens smärta och å andra sidan frihetens lycka hon förnam. I rummet stod bara en smal säng, ett par stolar och ett litet rankigt bord, och på väggen voro ett par krokar uppspikade för att hänga kläder på. Konsuln hade mycket frikostigt erbjudit henne att betala hyran för rummet, men hon ville inte mottaga någonting. Hon kände sig stå i skuld till de människor, som hade upptagit henne i sitt hus, då hon var i största nöd, ja, som hon trodde, hade frälst henne från döden. De tjänster hon hade utfört, ansåg hon endast vara en ringa tacksamhetsgärd, hon visat dem.

Den lön, hon till att börja med hade i blomsteraffären, var inte större, än att hon med den nätt och jämnt kunde betala rummet och i all hast skaffa sig en bit mat på en automat; men

Fhon var inte skyldig något åt någon, och hon rådde själv över sin tid och sina krafter.

Ingen afundsjuk och näsvis jungfru iakttog henne eller plågade henne med sina anmärkningar; och framför allt: hon var borta från möjligheten att träffa honom, som hon aldrig ville återse och helst helt och hållet glömma.

Men då snön störtade mot hennes fönster och hon kröp in under sitt tunna täcke, tänkte hon med en viss saknad på det vackra, behagliga rum, hon nu i flera månader bebott, och isynnerhet saknade hon Anna. Hon hade fått henne kär som en syster, och hon suckade djupt, när hon tänkte på, att hon aldrig mer skulle se hennes ljusa, lockiga hår på huvudkudden i sängen bredvid sig och inte höra hennes glada röst om morgonen, medan de klädde sig. Och vad skulle det bli av hennes kära väninna? Hon anade ju inte, vad den man, som hennes hjärta hade valt, hade sagt till Louise. Var det kanske hennes plikt att tala om det? Men

o

hon tordes inte! A nej I Hon tordes rakt inte göra det! Det skulle vara detsamma som att förbittra och krossa Annas första lyckodröm. — Men tänk, om han verkligen menade det? Om det var för hennes skull han hade kommit?

Hon erinrade sig uttrycket i hans ögon, då han talade till henne. Det hade varit så ärligt, så bedjande och smärtsamt! Tänk, om det verkligen var henne, som han. . . . Hon slog med armen, som om hon skulle bortjaga någon giftig insekt, som velat sticka henne. Nej! Hon ville aldrig, aldrig mera tänka på honom! —

Den första dagen, Louise stod i den stora blomsterboden, kom Anna enligt löfte och hälsade på henne.

Hon rusade in och tog henne om halsen, vilket gjorde ett mycket fördelaktigt intryck på frun, som rådde om affären. Att en ung dam, så ytterst elegant klädd och tydligen av god familj, var intim väninna med Louise, kunde ju inte vara annat än en rekommendation.

Anna drog Louise med sig in i rummet bakom blomsterbordet för att ostört kunna tala med henne.

Det yttre rummet, där kunderna kommo in, var mycket elegant med speglar, stuck och förgyllning. Det inre rummet, där blommorna förvarades och där man ordnade buketterna, var litet och mörkt. Man brände ljus hela dagen, och det vette ut åt en lång, fuktig gård.

— 120 —.Flera unga damer voro här sysselsatta med att sätta ihop buketter av blommor, som lågo i stora högar på spridda bord och hyllor.

»Min gud! Står du här?» utbröt Anna, medan Louise förde henne till en stol i bakgrunden av rummet. »Här är ju gräsligt! Och så mörkt! Och en sådan obehaglig däven luft.! »Hon höll näsduken för munnen.

»Det är inte alls farligt», svarade Louise leende. »Blommorna hålla sig bäst friska härinne. Och förresten går jag jämt ut i butiken för att tala med kunderna.»

»Jag saknar dig!» sade Anna och såg upp på Louise. »Jag kan inte finna mig i att vara ensam I Och mamma saknar dig — och pappa!» Hon drog Louises arm tätt intill sig och lade kinden emot den. »Och vet du!» sade hon sakta, »att om söndag kommer han åter till middag. Mamma har utverkat det. Pappa fick lov att ge med sig. Skall jag hälsa honom ifrån dig?» frågade hon?»

»Det får du inte alls göra 1» svarade Louise. »Inte på något vis. Och skulle han, —• ja, skulle han händelsevis fråga efter mig, såberjagdig,att du inte talar om, var jag är. Lova mig det?»

— 121 —.Anna såg förvånad på Louise. Vad skulle det betyda?

»Tycker du inte om honom?» frågade hon.

»Jag känner honom ju rakt inte», svarade Louise, som börjat binda ihop en bukett av narcisser och lackvioler.

»Men varför vill du då inte se honom?», frågade Anna.

»Därför att — därför att jag nu är butiksfröken och inte har det minsta att göra med herrarna i societeten», svarade hon och slog ett par fasta slag med bast om buketten, hon höll på med.

Anna svarade inte. Hon såg forskande på Louise. Skulle det kanske vara möjligt att också Louise? —- Ja, vem kunde motstå honom.

Hon blev plötslig allvarsam, och då hon sade farväl till Louise, kysste hon henne ömt. »Stackars liten!» tänkte hon. »Stackars liten, om det är, som jag tänker!»

Det dröjde inte länge, förr än man i blomsteraffären märkte, vilken smak Louise hade för ordnandet av blommor. De fogade sig så lätt under hennes händer, att hennes buketter tycktes ha arrangerat sig själva. Och så hade hon ett sällsynt färgsinne. För henne var det inte fråga om dyra eller moderna blommor.Hon kunde använda alla sorter, bara färgerna stämde och hopsmälte, och snart fick hon sig anförtrot att ordna det stora blomfönstret ut åt gatan. Och nu vaknade alla hennes konstnärsanlag. Hon kände sig lycklig vid att ha dessa massor av blommor att välja på och att ställa med, och hon gjorde underbara ting med dem.

Våren nalkades och hon byggde upp hela bersåer av blommande syrener mellan ljusröda äppelblommor och guldregn. Därunder glödde det av svart-violetta irisar, eldröda pelargonier, nejlikor och gula narcisser. Ibland anlade hon hela hav av blåa förgätmigejer, vari hon kastade öar av röda nejlikor och gula anemoner. En annan dag utgjordes bakgrunden av stora blommande azaleor, vita som snöfall, rosa och flammande röda. Därunder flöt hela fönstret i ett hav av violer, ur vilket vita korgar med la-France-rosor stucko upp.

Hennes fantasi var outtröttlig i att hitta på nya anordningar och sköna färgsammansättningar. Hon visste, att naturen bjuder på ett oändligt omväxlande material, där detbara gäller att välja och att ställa tillsammans och att

det bara är dumma människor, som glömma de många skiftande färgerna i blomstervärlden.

— 123 —Det var, som om alla dessa härliga blommor hade väckt hennes glädje till liv.

Varje morgon skyndade hon till boden och såg med förtjusning de stora lådor och korgar öppnas, vari högar av de skönaste blommor voro inneslutna, och hon tog dem doftande och daggfriska i sina händer, medan hon ibland skrattade av glädje över all denna levande rikedom, som hade spirat upp i växthusen, medan ännu snön föll från molnen och jorden var svart och öde.

Folk, som gick förbi på gatan, stannade andlösa och beundrande, som om de stodo vid paradisets portar, och stirrade in emot härligheten.

Louise fick sin lön påökad. Man var nöjd, mycket nöjd med henne. Och så hade hon ett så bra sätt emot kunderna. Hon tycktes genast uppfatta deras tycke och deras villkor och förstod rätta sig därefter, under det att hon omärkligt ändrade och förbättrade litet på deras smak. — Ja, hon var verkligen en ovärderlig hjälpreda.

Vårsolen började värma, och Louise började känna sig lycklig, men då inträffade något oväntadt, som tog all glädjen ifrån henne.

En dag, då hon kom in i boden från blomsterrummet, fick hon se en herre, som stod med

— 124 —ryggen emot henne och höll på att göra en beställning hos en av de andra fröknarna. Han vände sig om, och hon tog ett steg baklänges. Det var han, det var Jacob Hiller.

Också han studsade till och gjorde samma rörelse, som hon, men i nästa ögonblick stod han framför henne och sade med sin mjuka röst: »Att jag äntligen skulle finna er, ni vet inte, hur jag har sökt efter er!» Den damen, med vilken han nyss handlat, hade blivit upptagen av en annan kund. Ingen tycktes lägga märke till Hiller och Louise.

»Vad önskar ni?» frågade Louise kallt.

»Vad jag önskar?» sade han ivrigt. »Jo, att ni inte skall fly mig som en fiende. Nog kan ni se litet vänligt på mig och säga mig ett gott ord!»

»Har Anna sagt er, att jag fanns här?» frågade Louise, utan att se på honom.

»Nej, varken hon eller någon annan!» svarade han. »Jag saknade er från första stund, ni hade försvunnit, men fick blott undvikande svar, då jag vågade fråga efter er. Då var det ju inte annat än att söka. Men det är inte någon lätt sak att uppsöka en bortflugen fågel i en så stor stad som Stockholm. Jag vet inte

— 125 —vilken lycklig stjärna som händelsevis förde mig hit in», tillfogade han, och sken upp liksom tagen av en stor och oväntad glädje.

»Rent händelsevis var det väl inte», sade Louise. »Ni har väl tänkt köpa blommor. Vilka önskar ni?»

»Det kan vara alldeles detsamma med blommorna», sade han upprörd. »Jag skulle ha några rosor till Anna, och den fröken, som jag först talade med, har lovat att besörja dem. Det är mig verkligen alldeles likgiltigt.»

»Men Anna är det nog inte alls likgiltigt», sade Louise. Hon hade mest lust att slå honom, men i stället tog hon med darrande händer och ordnade några jättestora violbuketter i fönstret.

»Låt mig få en av de där buketterna,» sade Hiller, och sträckte fram sin vackra hand. »Den största av dem alla!»

Louise sökte ut en åt honom. Han betalade den och stod en stund och lekte med den, i det han förde den upp till munnen, som för att kyssa den.

»Ursäkta», sade Louise. »Jag kan inte stå här längre. Jag skall arrangera en blomsterkorg till en middag.»

Hon vände sig för att gå.

— 126 —»Ni är mycket hård och grym», sade han med darrande röst. »Men jag kommer tillbaka. Var säker om att jag kommer tillbaka.»

Han gick emot dörren, då Louise gjorde honom uppmärksam på, att han glömt violbuketten på en stol.

»Det är inte min», sade han. »Buketten är till er.»

»Jag vill inte ha den», sade Louise och gick efter honom med blommorna. »Jag vill inte alls ha den!» Men han var redan ute på gatan.

Hon kastade den på golvet under fönstret och skyndade in i det mörka rummet för att göra färdig blomsterkorgen.

Men den kvällen kunde hon icke gå till vila. Hon gick fram och tillbaka i sitt lilla rum och vred händerna. »Vart skall jag taga vägen?» jämrade hon sig. »Om jag ändå kände någon i världen, som ville hjälpa mig!»

Och hjälpen kom och från det håll, där Louise minst hade väntat den.

Denna gång var det Anna, som skaffade Louise plats.

HOS AMIRALEN.

EDAN den dag, då Anna sist hade besökt sin morfar och funnit Louise på hemvägen, hade hon inte varit hos honom. Hon ville inte ännu en gång tala med honom om Jacob Hiller. Han hade visat sig alltför oförstående och kallsinnig, och som hon nästan jämt tänkte på den unga löjtnanten, hade hon inte något annat- ämne att tala om. — Emellertid märkte hon plötsligt en dag, att det var bra länge sedan hon besökt sin morfar, — nästan två månader. Sista gången, hon var hos honom, låg snön på marken, och det var full vinter. Nu började gräset gro, och en aning i luften förkunnade, att våren var i antågande. Nej, nu måste hon åter ditut! Hon kände sig litet generad, då hon steg ur automobilen och gick in i tamburen, som lyste i solskenet. Vad skulle amiralen säga om, att hon så länge inte varit hos honom? Men han kom henne tillmötes lika vänlig som alltid. »Välkommen, min pulla lilla!»

ssade han och kysste henne på båda kinderna. »En god sak kommer sällan ensam. Nu ha vi snart våren här, och nu ser jag åter ditt söta ansikte. Hur behagar man att må efter alla baler och bjudningar?» Han beredde plats åt henne i soffan och ringde efter té.

Den gamla hushållerskan, jungfru Lova, kom in med tebrickan, som hon ställde fram för dem på ett litet bord. Hon neg för Anna och såg så skinande glad ut, att Anna inte kunde låta bli att märka det, ty ofta visade hon sig ganska fnurrig och ovänlig, isynnerhet när det gällde att servera något på olaga tid. »Det var märkvärdigt, vad Lova såg lycklig ut», sade Anna, i det hon slog i teet till amiralen och sig själv.

»Hon är lycklig», svarade amiralen leende. »Hon är kär, ser du, lyckligt kär!»

Anna stannade med tekannan i högsta hugget.

»Nej, vad säger morfar?» utbröt hon. »Det kan väl aldrig vara möjligt!»

»När det är fråga om kärlek, då kan allt vara möjligt», svarade amiralen och lade socker i sitt te. — »Bättre sent än aldrig! Jag trodde verkligen, att Lova hade passerat vändkretsen och nu blivit stålsatt emot ömmare

känslor, men man misstar sig; hon är färdig att gå upp i limningen av bara kärlek.»

»Och hon som är så gammal», utbröt Anna.

»Hon är inte alls gammal», svarade amiralen. »Inte sextio år än. Vad betyder det när det gäller 'la grande passion'. Och så är han desto yngre; inte stort mer än trettio.»

Anna bröt ut i gapskratt.

»Skratta inte, min nådiga!» sade amiralen. »Här är det fråga om reella, praktiska saker. Han är postbud och en vacker karl, och hon kan laga utmärkt mat, som du vet, och har dessutom åtskilliga slantar på banken. Han får ett

gott hem och hon en vacker karl. Det är ju ett förståndigt och präktigt arrangemang.»

»Och jag, som trodde, att Lova skulle stanna hos dig hela livet», sade Anna.

»Det trodde också jag, uppriktigt sagt», sade amiralen med en suck. »Hon är så van vid allt här i huset och har lika bra reda på varenda sak, som jag själv, — om inte bättre. Egentligen är det nog hennes vilja, som sker i de flesta fall, men jag fogar mig gärna. Allt går ju så ordentligt och bra. — Nog kan hon vara litet ilsken ibland, men hon utgjuter aldrig sin vredes skålar över mig. Hennes dåliga lynne

— 130 —går mest ut över den lilla medhjälperskan, hon har i köket, men för ögonblicket är hon idel mjölk och honung, kvinnligheten i sin fullkomlighet, — och det blir tomt efter henne — mycket tomt! — Om jag ändå visste, vart jag skall vända mig för att få någon, som kan ersätta henne, men sannerligen jag det vet. En sådan person, som jag behöfver, finns inte att få för guld.»

»Men tänk, om jag kunde skaffa dig en, som du skulle tycka om!» utropade Anna, som hade suttit fundersam.

»Du lilla sötunge!» sade amiralen. »Var skulle du ta henne ifrån?»

Anna hade genast kommit att tänka på Louise, och medan amiralen talade, hade hon fått klart för sig, att ingenting skulle vara lämpligare för båda parterna, än om Louise kom att hushålla för morfadern. Hon framlade nu sitt förslag med en sådan värme och i så hastiga ordalag, att amiralen gång på sade leende: »Inte så fort, min duva! Tala litet tydligare! Man skulle ju kunna tro, att det var ett av världens sju underverk, du ville anförtro mig.» Och då han invände, att hon var så ung, svarade Anna ivrigt: »Det kom-

— 131 —mer du inte att fästa dig vid. När det gäller att duga till arbete, kan det ju vara detsamma, antingen man är sjutton eller sextio år.»

»Man måste väl ändå antaga, att en människa vet och kan mera, när hon är till åren kommen, än i sin första ungdomstid», invände amiralen.

»Liksom det antagligaste är, att en flicka på sjutton år passar bättre för kärlek än en gumma på sextio, — och ändå ville du nyss försäkra mig, att gamla Lova skall bli en så utmärkt hustru», sade Anna skrattande.

»Och tänk dig, att hon kan läsa högt för dig om kvällarna», fortfor hon. »Hon läser franska som en infödd och är intresserad för allt, du vill höra. Du skall bara taga henne!» av-slöt hon och omfamnade stormande sin morfar.

»Nå, så låt mig få se underverket!» sade amiralen.

Anna var av dem, som inte kunna vänta på att sätta en plan i handling. Hon åkte direkt till Louise och blev nästan förvånad öfver den glada beredvillighet, varmed denna emottog hennes förslag. Ett ögonblick tvekade hon visserligen. Hon övertänkte, om hon hos amiralen skulle få tillfälle att sammanträffa

— 132 —med Jacob Hiller. Men Anna hade förut för henne omtalat morfaderns skeptiska sätt att lyssna till hennes lovord över den unga mannen; och han skulle inte våga sig dit ut, där han ju för resten än så länge intet hade att göra.

Och skulle han förlova sig med Anna?

— Ja, den tiden, den sorgen; och han fick inte, nej, han fick inte förlova sig med Anna! I värsta fall skulle Louise tala om för henne hans uppförande under den sista tiden. Hon skulle varna henne, innan det blev för sent. Alltså bestämdes det, att påföljande söndag skulle Louise och Anna följas åt för att avlägga besök hos amiralen.

Det var en dag i april, en av dessa dagar då våren tycks sväva i luften. Alla rännilar började porla sakta, snön var borta och åkerjorden låg med djupt violetta skuggor och gassade i solen. Högt, högt uppe i den vitblåa luften jublade redan en lärka, och Brunnsviken glittrade som silver.

Då de två unga flickorna passerade vägen, som går upp till stallmästaregården, tryckte Anna Louises arm. »Här var det just! kommer

— 133 —du ihåg?» sade hon sakta. Louise svarade bara med att lägga huvudet emot Annas skuldra och utstöta

ett par tunga, tunga suckar.

»Är det inte roligt att leva?» frågade Anna och såg ner på henne.

»Jag vet inte,» svarade Louise sakta.

Anna hade på förhand anmält deras besök och i salongen stod redan kaffebordet dukat.

Själv kom amiralen dem till mötes överst på trappan och hade sträckt upp sig, som om han väntade stor-främmande.

Som en världsvan man såg han inte mycket på Louise, men dock undgick honom inte en enda av hennes rörelser.

Hon talade blott litet, men hennes blickar strövade runt i rummet, och då hon plötsligt sade:

»Ett så vacket litet porträtt där över skrivbordet. Vem är den damen?» förstod han, att hon uppfattade allt, han själv satte värde på. — Han skyndade att taga ner porträttet och visa det för henne. »Det är min mormor, som ung. Det är målat av Pilo och anses vara ett verkligt konstverk. För mig är det huvudsakligen en förtrollande ung dam och dessutom en av min egen släkt.»

»Hon är mycket vacker!» sade Louise, som höll porträttet och nu räckte honom det tillbaka. Deras ögon möttes, och de logo båda. I detta ögonblick blev det klart för dem, att de skulle bli vänner.

Det dröjde emellertid några veckor innan Louise flyttade ut till amiralen. Först skulle Lova ha bröllop och intåga i sitt nya hem. Sedan hon fick veta, att Louise skulle bli hennes efterträderska, såg hon inte nådigt på denna unga dam. Hon ansåg henne för en inkräk-terska, som var nog oförskämd att lägga beslag på hemtes kök, hennes kastruller och hennes amiral. Helst hade hon delat sig mitt itu och låtit ena hälften tåga bort med postbudet, medan den andra stannade kvar i hennes gamla kungarike. Men detta lät sig ju inte göra. Hon fick nedlåta sig att förevisa glas och porslin, linneskåp och källare för Louise; men hon gjorde allt med största ovilja och på ett så fientligt sätt, precis som om hon skulle ha att göra med någon, som kom för att förrätta utmätning.

»Jag begriper inte vad amiralen tänker på», sade hon i upprörd ton till sin fästman, »att taga en barnunge till att passa sitt hus. Vad kan hon? Vad duger hon till? Det kommeratt gå rakt på tok!» Men hennes olycksbådande spådomar skulle inte alls gå i uppfyllelse.

Amiralen hade avskedat den unga flicka, som Lova hade haft till hjälp och i hennes ställe tagit en kokerska. Louise skulle stå för det hela, ha hand om alla nycklar och ge order om, vad som skulle företagas, och det skulle inte dröja länge, innan han kände, att en fin kvinnlig hand rörde vid allt och att ett vaksamt öga vilade över vardagslivets göromål.

Man vet, att Louise hade förmåga att iakttaga, några människor kalla det »att gissa»; och eftersom hon beständigt var uppmärksam på amiralens önskningar, lärde hon sig också snart att uppfylla dem. Hon visste på klockslaget, när han skulle vila och när han ville väckas. Hon satte länstolen framför brasan till rätta för honom och kom med eld till hans cigarr.

Hon lagade utsökt kaffe åt honom och gav också köksan anvisning på flera fransyska rätter, som smakade amiralen förträffligt. Dessutom hade hon ett sätt att gå tyst omkring och obemärkt göra nytta, som gav amiralen en ny känsla av välbehag. Lova hade alltid smällt med dörrarna och var i besittning av en hög skrällande röst, som amiralen aldrig hade vågat

Lgöra anmärkning emot. Det bästa var dock den iver, varmed hon delade hans intresse för trädgården och växthuset. Strax efter frukosten begåvo de sig båda ner för att gräva i jorden och senare så och plantera. Riset, som täckt rötterna på klängrosorna, blev borttaget, de vissnade rankorna på vildvinet nedskurna och rabatterna vid husväggen krattade och rensade för att ge plats för snödropparna, som redan började titta upp ur jorden.

I växthuset stodo nu azaleorna i fullt flor och Maréchal-Niel-rosorna hängde som tunga gula påskägg ned över

dem. Det är inte gott att säga, vem av dem bägge, amiralen eller Louise, som njöt mest av att syssla med blommorna. Han förstod nog bäst, hur de skulle passas, men hon hade en sällsynt smak till att arrangera dem.

»Snälla farbror!» sade hon — det hade nämligen inte dröjt länge, förrän amiralen kallade henne vid förnamn och önskade, att hon skulle säga farbror — »snälla farbror, låt oss för all del inte fa för mycket rött i trädgården. Och så kan farbror tänka sig, att trädgårdsmästaren, som var här här om dagen, ville att vi skulle sätta tegelfärgade Begonia som kant om rabatten, där vi ska ha nejlikor! Man skulle tro,att dessa människor, som ändå jämt syssla med trädgårdar, inte ha ett spår av färgsinne.» Och hon ordnade med anläggningarna med mycken omsorg. Det blev planterat krasse i alla nyanser, som skulle komma att inhölja verandan i sin guldmantel. Massor av heliotrop och reseda blevo satta tätt under fönstren, så att man genast på morgonen skulle känna deras vällukt. Penséer i alla färger från mörkviolett till ljusaste gult valdes ut för att kransa ett par av rabatterna, och i bersåen, där kaprifolier och bukettrosor slingrade ihop sina grenar i ett förtjusande virrvarr, såg man hur redan bladknoppar började svälla. Jorden hade blivit varm, gräset vågade sig upp, och de små bladen på krusbärsbuskarna kröpo skrynkliga fram ur bladhölstren. Varje morgon var det en ny fest, då amiralen och Louise kappades om att glädjas och beundra.

Ännu voro kvällarna ganska långa, så att man tillbringade flera timmar vid lampan. Då läste Louise högt för amiralen, som låg behagligt utsträckt i en länstol, och medan hon med sin djupa röst föredrog artiklarna i de franska revyer, som han ville ha reda på, vilade hans ögon med tillfredsställelse på den unga flickan. Ibland

- 138 -kunde han till och med säga, medan han strök askan av sin cigarr. »Du läser bra, min flicka. Det är roligt att höra franska, som är franska.»

För varje dag trivdes de bättre ihop, och när Anna ibland kom på besök, kunde hon säga till Louise:

»Jag tror rent av, att du petar ut mig hos morfar. Men jag unnar dig det väl.»

Sedan Louise hade kommit i huset hos amiralen, blev Annas besök därute mycket tätare. Louise hade blivit hennes bästa vän, och till vem betror man väl sitt hjärtas hemligheter om inte till sin bästa vän?

Hon hade alltid oändligt mycket att tala om och allting rörde sig om honom. Än hade hon varit med honom på en ridtur, — över skridskobanan slogo nu vårens böljor — än hade hon träffat honom hos bekanta, och ibland hade han också varit hemma hos dem själva. Med en röst, som darrade av rörelse och lycka, berättade hon gång på gång desamma ganska innehållslösa saker, som denne märkvärdige riddare »utan fruktan och tadel» hade värdigats yttra, men hon tyckte aldrig, att Louise fäste någon uppmärksamhet vid det.

»Du hör inte på mig!» sade hon till Louise,

— 139 —.då hon länge hade utgjutit sig över hans sällsynta egenskaper. »Tycker du inte, att det var märkvärdigt av honom att säga, vad jag nyss talade om?»

»Uppriktigt talat», svarade Louise och såg retsamt förnäm ut, »uppriktigt talat, finner jag det inte så märkvärdigt. Men vad jag tycker är märkvärdigare, det är, att han inte öppet och klart friar till dig och anhåller om din hand hos din far.»

»Han törs nog inte», sade Anna och såg mycket olycklig ut. »Han törs inte! Han har ju intet att komma med, och han vet nog, att pappa inte blir god att tas med.»

»Men det blir ju alltid på samma sätt», invände Louise. »Han är fattig, och du är rik. Håller han verkligen av dig, då får han väl ändå våga framställa saken för dina föräldrar.»

»Håller han verkligen av dig? säger du!» upprepade Anna klagande. »Tvivlar du på det? Säg? Tvivlar du ett ögonblick på det?»

»Söta vän! Det kan jag ju inte veta», svarade Louise och böjde sig för att plocka bort några vissna blad från en buske, de gått förbi i trädgården.

»Men när jag säger dig, att jag tror på det

— 140 —som — ja, som på det bästa, jag äger», jämrade sig Anna.

»Då vill jag hoppas, att din tro inte kommer på skam», svarade Louise och såg henne allvarsamt in i ögonen.

En dag gingo de två väninnorna en längre promenad i Hagaparken.

Många av buskarna hade börjat slå ut, och det var ett fågelkvitter inne i snåren, som om där ställdes till en hel revolution. Vita moln skockade sig på himlen. Ibland föll ett kort, varmt regn. De två flickorna gingo arm i arm på breda landsvägen, då ljudet av en automobil fick dem att hastigt skynda upp på en backsluttning. En elegant automobil rusade förbi dem, och i den sutto endast en herre och en dam. Herrn vände ryggen till dem, men han gestikulerade ivrigt, medan han talade vid damen bredvid sig. Hon var en mycket vacker brunett med vit mössa och en fladdrande vit slöja över sitt ramsvarta hår. Just då automobilen flög dem förbi, skrattade hon muntert.

De två flickorna stodo ännu och sågo efter de åkande. Anna hade blivit mycket blek.

»Kände du dem?» frågade Louise.

»Det var den sköna miss Giles, amerikanska

— 141 —.ministerns enda dotter», svarade Anna. »Hon är för närvarande societetens stjärna, och hon kommer att bli kolossalt rik.»

»Och han», frågade Louise. »Det var väl en av hennes tillbedjare?»

»Det var Jacob», svarade Anna sakta. »Jag kände genast igen honom.»

Louise sade ingenting, och stillatigande fortsatte de vägen hem till amiralen.

Strax efter sade Anna adjö. Hon hade fått så stark huvudvärk och ville hem i säng, trodde hon.

Då Louise omfamnade henne till farväl, såg hon på henne med ett moderligt medlidande uttryck. Hennes mörka ögon tycktes säga: »Om jag bara kunde hjälpa dig, men jag kan rakt intet göra!»

Amiralen hade ingen telefon. Det var en av de moderna uppfinningar, som han inte kunde tåla. »Just, som man sitter i ett allvarligt samtal eller skall domna av i en stilla slummer, skall man störas av något dumt pladder i de där maskinerna! Nej tack! Jag vill ha ro och lugn i mitt dagliga liv!» sade han bestämt, och hans hus låg som en fridlyst oas mitt ibland alle telefontrådar runt omkring det, i vilka det darrade och skälvde med samtal dagen igenom.

— 142 —Louise kunde således inte samtala med Anna när som helst. Hon försökte ringa upp henne utifrån, men träffade henne inte. Hon skrev en biljett till henne, men fick intet svar.

Det gick flera veckor, innan Anna åter visade sig hos amiralen. Då hon ändtligen kom, var hon så förändrad, att Louise blev riktigt rädd. Hennes ögon hade mist hela sitt glada uttryck och sågo trötta och utvakade ut med svarta ränder inunder. Hennes friska färg hade bleknat, och till och med hennes gång var sig inte lik. Hon, som alltid gick så lätt, som om hon i nästa ögonblick skulle kunnat flyga, kom nu med trötta steg uppför trädgårdsgången, där Louise stod och planterade lövkojor i en rabatt.

Hon sprang emot henne och omfamnade henne. »Kommer du äntligen!» sade hon. »Jag har längtat så mycket efter dig!»

De gingo hand i hand och satte sig i ber-såen, där det började bli grönt. Solen sken in mellan grenarna, auriklarna utanför i rabatterna doftade sött, och en liten fågel kom hoppande tätt intill dem, lade huvudet på sned och såg opp, som om den ville säga: »Vad kan ni två ha för hemligheter? Det skulle vara roligt att veta!»

— 143 —.Anna talade inte. Hon satt bara och stack med sin parasoll i jorden.

»Du är ledsen?» sade Louise och strök sakta över Annas behandskade hand. »Har det hänt något sorgligt?»

»Nej du!» svarade Anna, utan att se upp. »Det har ingenting hänt alls, och det kommer aldrig att hända någonting.»

Louise väntade på, att hon skulle fortsätta.

»Jag har inte sett honom sedan den dagen, vi mötte honom i automobilen», sade hon slutligen. »På ridklubben har han inte visat sig, och en dag, då han hade mottagit inbjudning till oss till middag, skickade han återbud en timme innan vi skulle sätta oss bordet. A, Louise! Jag är så olycklig!» utbröt hon plötsligt och kastade sig om väninnans hals. Hon brast i gråt, och Louise lät henne gråta sig mätt. Medan hon ännu snyftade, kom det i avbrutna satser:

»De säga, att han nu gör sin uppvaktning hos amerikanske ministern. Han var nog också där den dagen, han inte kom till oss, men ursäktade sig med, att han hade angelägna göromål. — Hon är mycket vacker — mycket vackrare än jag och mycket, mycket rikare. Men

— 144 —jag trodde — å jag trodde så fast på honom.»

Hon lade huvudet på Louises axel och började gråta på nytt.

Louises läppar rörde sig. Hon höll på att tala om för Anna, hur liten orsak hon hade haft att tro på honom, hur han hade talat till Louise under den tiden, då han visat Anna sitt varmaste intresse — men hon hejdade sig. Varför skulle hon tillfoga sin väninna en ännu större smärta? Och dessutom hade hon liksom ett hemligt samvetsagg. Det var icke bara det, att han hade talat till henne varmt och inställsamt. Hon visste, att också hennes hjärta hade darrat vid hans ord, att hon hade tänkt på honom, drömt om honom och kämpat för att glömma honom.

Men nu visste hon riktigt, vem han var, och hon önskade, att hon kunnat bibringa Anna det förakt, hon kände för honom i detta ögonblick.

»Han är nog inte värd din sorg!» sade hon milt. »Han vill ha en rik flicka, den rikaste han kan få — det är alltihop--»

»Men han höll av mig! Han höll mycket, mycket av mig!» nästan ropade Anna.

»Tror du?» sade Louise.

— 145 —»Hur skulle jag kunna tro annat!» svarade Anna. »Om du visste allt vackert och snällt, han har sagt mig?»

»Det är- visst mycket lätt för somliga att säga vackra och snälla saker», svarade Louise. »Men det är till slut ändå inte det, som allt beror på.»

»Inte kan man väl säga något annat än det man menar 1» invände Anna.

i>Du kan visst inte säga annat, än vad du menar», svarade Louise. »Men det finns människor, för vilka det tycks vara mycket lätt.»

»Om jag kunde glömma honom! Om jag kunde hata honom!» utbrast Anna häftigt.

»Du behöver väl inte hata honom», svarade Louise. »Det gör så ont att hata. Men du kommer säkert att glömma honom. Han är inte värd, att man kommer ihåg honom.»

»Men jag kan inte! Jag kan inte!» jämrade Anna så högt, att den lilla fågeln, som suttit och lyssnat, flög förfärad bort. »Hur skall jag bära mig åt för att glömma honom?»

I detsamma kom amiralen ned i trädgården. Han bar en stor panamahatt och gick i tofflor. Nu var det ju vår, och man skulle klä sig efter årstiden. Han blev stående framför ber-

— 146 —såen och såg på de unga flickorna, och han förstod genast, att de hade utbytt förtroenden.

Då han såg Annas förgråtna ansikte och märkte hennes upprörda sätt, begrep han ungefär, vad det var fråga om.

»Ja så! Nu har hon fatt klart för sig sin lilla löjtnants upphöjda karaktär?» tänkte han. »Stackars liten 1 Att de ska

lura sig så grundligt på oss otäcka karlar!» Men han låtsades inte alls om vad han hade märkt, utan log vänligt emot Anna. »Ar du där, mitt socker?» sade han och räckte henne handen. »Vad säger du om en sådan vårdag! Nu skall allting och vi själva börja leva på nytt!»

— '47 —UTOMLANDSRESAN.

NTE många dagar senare kom Anna igen ut till amiralen. Louise såg genast, att hon hade ett mera vaket och lugnt uttryck än sista gången, hon var där. Men hon hade kommit att se äldre och allvarligare ut. Hon hade knappast fått av sig handskarna förrän hon sade till amiralen:

»Tänk dig, morfarl Vi ska resa utomlands! Mamma talade om det för mig i går afton. Det har blivit plötsligt bestämt, och vi ska redan resa om måndag.»

»Och vart går färden?» frågade amiralen.

»Vi ska resa över Berlin och München, till Bozen, Venedig och Florens och vara borta i två månader.»

»Du lyckliga människa!» utbröt Louise.

»Är du inte glad?»

Anna log ett litet svagt leende.

»Jo, jag tror verkligen, att jag är glad. Så underligt, det skall bli att se så mycket nytt och märkvärdigt! — Och sen när sommaren

I

— 148 —och det vackra vädret börjar. —• Jo, det blir skönt att komma bort från allting!»

Hon suckade och satte sig hårt ner i en stor länstol.

»Och du skriver väl ofta?» sade amiralen. »Alla dina intryck. Jag väntar långa epistlar!»

»Om det blir så ofta och så långt, vet jag inte», svarade Anna. »Men nog ska jag låta höra av mig.»

Hon var tydligen i ganska stor spänning.

»Och nu vill jag låna Louise den här veckan varje dag, för att hon skall kunna hjälpa mig att få mina restoaletter i ordning.

Hon vet, hur man skall se bäst ut med det minst möjliga, och jag kan inte reda mig utan henne ...»

Amiralen gav genast sitt samtycke, och de följande dagarna tillbragte väninnorna mest i automobil, i full fart störtande till de olika butikerna, sömmerskorna och modemagasinen för att utrusta Anna för resan.

»Du behöver inte alls ta så mycket med dig», sade Louise. »Du reser i din blå cheviotdräkt och har ett par vita blusar till ombyte, när du kommer fram på kvällen. Om du så får den nya dräkten av råsiden att promenera i och

— 149 -din tunna ljusblåa sällskapsdräkt, om den någon gång skulle behövas, så behöver du inte ta med dig mer. Fyra ombyten med linnen, inberäknat det du har på dig, är också tillräckligt. Inte heller skall du släpa hattask med dig. Din lilla, blåa reshatt med den vita vingen klär dig utmärkt, och en rund stråhatt kan du köpa i Italien. Ett par skor och sex par strumpor stoppar du i ett hörn av kofferten och du är färdig!»

Konsulinnan var mera nervös än vanligt. Hon hade inte på många år varit utomlands, och resan blev nu för henne en källa till mycken oro. — Vad skulle hon taga med sig, och vad skulle hon inte taga med? — I hennes eget rum och i salen, ja, till och med i salongen flöto alla soffor och stolar av klänningar, schalar och hattar, bland vilka hon gick omkring med ett olyckligt och upprört utseende, väljande och förkastande.

Om det blev regn och fult väder, fick hon ju lof att ha varma kläder, regnkappa och ul-ster. Fingo de däremot solsken och sommar, måste hon ju ha sina olika tunna sidenklänningar,passande långschalar,sidenkappa och fina underkjolar.

— 150 —Det såg ut, som om hela hennes garderob hade stigit ner för att plåga och pina henne, och hon sjönk slutligen alldeles utmattad ner på en stol med händerna för ögonen.

Det var nästan för mycket att bära!

Louise kom som en räddande ängel i allt hennes bekymmer. Hon fick i hast resgodset reducerat till en fjärdedel och packade allt så nätt och fint i två kofferter, medan konsulinnan hela tiden invände i klagande ton: »Men skall det också räcka? Kommer jag nu inte att sakna min nattrock? Och min gråa broderade klänning, som är så bedårande? Skall också den stanna hemma? Hur skall jag kunna reda mig med den smula, du har packat ner?»

Men Louise log emot henne, där hon låg på knä på mattan och vek ihop klänningarna.

»Kommer konsulinnan att sakna något, så finns det ju bodar överallt», sade hon. »Och det kan ju vara roligt att köpa något i andra länder; något vackert och modernt, som en aldrig sett maken till här hemma.»

»Ja, du har rätt», utbröt konsulinnan, i det hela hennes ansikte lyste upp vid tanken på den möjliga lyckan att få skaffa sig toalettartiklar i de

- 151 -fina bodarna utomlands. »Det har jag ju inte kommit att tänka på!»

Den oroligaste av dem alla var dock konsuln. Han gick av och an, av och an med händerna under rockskörten och såg med frånvarande uttryck på allt, vad damerna företogo sig. Plötsligt kunde han stanna och säga otåligt. »Det är ändå förskräckligt, så mycket fruntimmer behöva för en liten resa. Kan det inte snart vara färdigt?» Konsulinnan såg förebrående på honom.

»Jag förstår inte varför du skall känna dig så uppretad, därför att vi rusta oss på bästa sätt?» sade hon med en min, som om han skulle ha förolämpat henne djupt. »Inte många fruar ge sig i väg med så litet bagage, som jag tar med. Och Anna har ju så gott som ingenting.»

Han vände sig på klacken och började vandra av och an.

»Vad är det åt pappa?» frågade Anna sin mor. »Han är i så dåligt lynne!»

»Naturligtvis för att vi ha brått. Naturligtvis därför att man sysselsätter sig med annat än att hålla honom sällskap. Alla herrar äro sig lika. Stora egoister allihop!»

- 152 -Hon darrade på händerna och plirade med ögonen för att framkalla ett par tårar, som dock inte infunno sig ...

Äntligen hade man nått den fjärde maj, den dagen, då konsuln, konsulinnan och Anna hade bestämt sig för att resa. De skulle ta natttåget till Trelleborg och sedan över Sassnitz till Berlin. Amiralen hade hälsat och önskat dem lycklig resa, men han bad dem att inte vänta att se honom på perrongen. Han tyckte allt avskedstagande vid järnvägen var onödigt och dumt.

»De, som resa tänka bara på sina väskor och paraplyer», sade han, »och stå i fönsterna med intetsägande, fåniga leenden; och vi, som stå på perrongen, stirra upp emot dem och ha inte en tanke i huvudet, men önska bara att tåget måtte gå. Emellertid dröjer det alltid så länge, att det blir tid att skaffa sig en god bronchit eller i bästa fall en briljant snufva. Nej jag tackar! Jag stannar hemma, och du hälsar så mycket, lilla Louise, och köper någon god choklad på vägen som reskost åt Anna.»

I god tid stod Louise i väntsalen och såg emot dörren, och strax efter kommo de re-

— 153 —sande. Anna såg så bra ut i sin blåa resdräkt med den lilla blåa hatten med vita vingar. Och hon såg glad ut, glad och förväntansfull.

»Gud ske lov!» tänkte Louise. »Hon ser åter ung och lycklig ut!» Konsulinnan hade Emma med sig och hon hade i sista stund många saker att säga henne.

»Kom ihåg att nyckeln till linneskåpet ligger i den lilla korgen bakom spegeln i mitt rum. Och låt tapetseraren inte vara ensam, när han hämtar chäslongen. Och när urmakaren kommer för att rucka klockorna, så låt honom

också se på klockan i jungfrukammaren. — Och breven, som komma, ska returneras — ja, jag har skrivit adressen på vårt hotell i Berlin och lagt den på skrivbordet. — Och -— å gud! Jag har glömt min portmonnä! — Nej, här är den! — Men nyckeln till min gula koffert! Var är nyckeln till min gula koffert? —»

»Den ligger ju i lilla facket i konsulinnans portmonnä», sade Emma med ett ironiskt leende. —

Dörrarna slogos upp, och man vältrade ut på perrongen bland mängden av resande, som trängdes därute. Där gick en familjefar med hustru och en hel rad barn, som skyndade för

- '54 -att få plats, innan någon annan kom i kupén. — Där gingo ett ungt par arm i arm. Hon skulle stanna, och han skulle resa. Till sista ögonblicket ville de vara varandra så nära som möjligt. Så kom en mor, som skulle taga avsked av sin son, och strax efter en ensam, fattig pojke, som inte hade någon att säga farväl till och som såg med längtansfulla, sorgsna blickar, hur ömt de togo avsked av varandra. En hel grupp av festligt klädda människor stodo utanför en vagong, där ett brudpar visade sig i fönstret. Alla voro ytterst upprymda och räckte fram halsarna för att ropa och skratta till de lyckliga tu, som stodo mildt omslingrade och logo emot dem. Bruden var en medelålders dam, mycket röd i ansiktet, med uppnäsa och små vänliga ögon. Hon hade en kolossal bukett i handen, som hon ideligen vinkade med till sina vänner och väninnor. Brudgummen hade ännu högre ansiktsfärg och tycktes vara i feststämning. Han såg på sin utkorade med ett uttryck, som sade: »Skönaste av alla jordens kvinnor I Du är min, — min för evigt!» — Packvagnar, fulla med resgods, hotade att åka över benen på en, man sprang fram och tillbaka och letade efter sin plats i sov-

- 155 -vagnen, under det att allt inhöljdes av röken, som störtade ut från lokomotivet, som stod färdigt att flyga i väg. — Äntligen hade Ströms kommit in i sovvagnen. Konsuln skulle ligga i en kupé för sig, konsulinnan och Anna i en första klassens sovkupé.

Louise följde dem in och hjälpte dem att placera deras olika effekter så praktiskt som möjligt.

»Min klocka!» utbröt konsulinnan. »Jag har glömt min klocka!» —Hon sökte oroligt efter den. »Nej! den sitter ju på sitt vanliga ställe!» Hon log belåtet. »Ja gå nu, lilla Louise, så att du inte kommer med!»

Louise suckade. Det var inte det värsta, som kunnat hända henne, om hon av misstag skulle kommit med till Berlin! Hon omfamnade Anna ännu en gång och gick ut på perrongen.

Strax efter satte tåget sig i rörelse. Brudföljet utbröt i frenetiska jubelrop för brudparet, som stod viftande i fönstret. Mera än en sorgsen blick sändes efter det bortilande tåget, men var och en hade nog med att tänka på sin egen sorg utan att sysselsätta sig med, vad som hände de andra.

- 156 -En stund efter var perrongen tom. Endast Louise stod ännu kvar och såg genom natten emot söder, där tåget hade försvunnit. Majnatten var klar och ljum, och månen stod skimrande vit på himlavalvet.

»De lyckliga!» sade hon sakta; så vände hon sig och gick.

— 157 —ANNAS BREV.

TT par dar därefter kom det första brevet från Anna till Louise, daterat Berlin. Hon läste det i stormande fart och gav det därefter till amiralen, sedan hon först tagit ut ett litet blad, på vilket Anna hade skrivit privat.

Det långa brevet lät som följer:

Käraste Louise.

Ja, nu äro vi verkligen här, i »das grosse Vater-land», och jag har redan mycket att berätta.

— Men jag vill börja från början.

Resan gick utmärkt. Jag sov nästan hela natten till Malmö. Mamma sade, att hon inte alls hade sovit, men det tror jag ändå, hon gjorde, ty hon såg så frisk och nöjd ut, då vi på morgonen kommo ombord på färjan.

Havet var spegelklart och glänsande blått. Det var inte alls kallt, så att jag gick på däck hela tiden och såg på de vita måsarna, som kretsade kring skeppet.

EMamma låg i salongen och sov, pappa hade träffat ett par bekanta herrar bland passagerarna och underhöll sig med dem. Därför var jag ensam hela tiden.

Jag önskade du hade varit med mig, du skulle ha tyckt om det.

Vi sågo Rügen dyka upp ur havet som en vit klippa, och strax efter foro vi över den med tåget.

Bokarna voro redan utspruckna och du kan inte tänka dig så vackra de voro! — Jag har aldrig sett så ljusa och så täta lövmassor upp emot en pinblå himmel. Från Sassnitz till Berlin är en ganska tråkig och tröttsam resa.

Jämt tänkte jag: »Nu äro vi framme!»

Men det dröjde längre än jag trott. Till slut var jag riktigt trött. I samma kupé som vi sutto två unga tyska damer. De voro mycket utpyntade och åto hela tiden av många olika saker, de hade med sig i korgar och paket. Korv och ost och smörgåsar och choklad och bakelser. Vid varje station, där man kunde få öl, drucko de en stor sejdel, men man märkte inte alls på dem, att de druckit så mycket. Hade jag bara druckit hälften, skulle jag varit stupfull.

— 159 —Förresten voro de mycket älskvärda, erbjödo mig en liten kudde att vila mig mot, om jag ville sova och trugade mig nästan att äta av deras chokladkonfekt (som just inte var vidare god. Tacka vet jag Bergs choklad!)

Äntligen, äntligen — klockan var över sju — nådde vi Berlin.

Vi fingo våra saker mycket fort och åkte i automobil till ett hotell vid »Unter den Linden», där vi nu bo. — Hotellet är mycket fint och troligen mycket dyrt. Mamma och pappa ha ett stort rum med förgyllning och plyschmöbler (riktig hotellsmak), och jag har ett litet rum bredvid. Pappa grälar mycket över det dåliga kaffet, man serverar på morgonen. Vi gå sedan ut och äta.

Här finns mycket mer människor på gatorna än i Stockholm, och man märker snart, att Berlin är en stor stad.

Men inte är den på långt när så vacker som Stockholm. Tänk vad det nu skall vara skönt och friskt vid strömmen!

Och en sådan väg som min älsklingspromenad ut på Skeppsholmen finns inte maken till i hela Berlin. Jag vet inte, om jag har haft särskild otur, men ännu har jag inte mött en enda vacker människa.

— 160 —Damerna äro mycket feta och vidlyftiga i omfång. Medan vi ju hemma hos oss gärna vilja vara så smala och slanka som möjligt, tycks idealet här vara mest möjliga korpulens. Isynnerhet äro de rent förvånansvärt höga över bröstet och se alla ut som ammor. De flesta damer vi mött på gatorna och på kaféerna äro judinnor. Man skulle kunna tro, att Berlin vore befolkat med judar, så många träffar man överallt, och alla äro mycket grant klädda med glitter och skrikande färger, bära enorma hattar och tala förskräckligt högt. Man känner sig så främmande för alltihop.

Vi ha ätit en middag på »Kempinsky», och där tyckte jag det var roligt. Det är en mycket stor lokal i flera våningar, men vid middagstid är den proppfull. Det var med möda, vi fingo ett bord. Runt omkring oss pratade man på olika tungomål, och det var ett liv och en rörelse, som jag aldrig sett maken till. Man kunde få otroligt många sorters mat, och jag åt både sparris och jordgubbar. Pappa var inte nöjd med maten och beklagade sig över den dåliga luften. Han grälade på uppassarna och var ganska otrevlig.

På det hela är pappa sig inte lik. Han är missnöjd med allt och så besynnerligt orolig.

11« Väninnorna.

— l6l —I morse var mamma helt förgråten, då hon kom ut ur sängkammaren, men då jag frågade, vad det var åt henne, svarade hon: »Ingenting! Ingenting! Skynda dig bara att bli i ordning, så vi inte låter pappa vänta.»

På museet ha vi varit, det vill säga mamma och jag. Pappa blev sittande på hotellet med tidningarna, och på museet blev mamma sittande i soffan i tredje rummet. »Jag blir formligen sjösjuk av att se så många tavlor på en gång!» sade hon, och så fick jag gå ensam omkring. Jag begriper mig nog inte mycket på tavlor, och många av de

där gamla målerierna, som ju ska vara mästerverk, tyckte jag var ganska besynnerliga och fula. Men porträtterna roade mig att se. Här finns porträtt av både Ve-laqzuez och Tizian och Holbein och många andra stora konstnärer, och somliga av dem voro så levande, att jag inte alls kan begripa, att de människor, de föreställa, äro döda för många hundra år sedan. Det föreföll mig, som om jag skulle kunna tala till dem och få svar. Om jag bara hade haft någon med mig, som kunnat visa mig på, vad jag skulle se och förklara det för mig, men jag gick ju ensam och visste dessutom, att mamma satt och väntade på mig.

— 162 —Så voro vi en dag i Potsdam, där Fredrik den store bott, och där också den nuvarande kejsaren och flera av den kejserliga familjen ha sina slott, och där tyckte jag det var förtjusande.

Vid slottet »Sans souci» är en stor park, som är utmärkt vackert hållen och där nu alla rodo-dendrona stodo i full blom. Det var en sådan rikedom av färger, att man ville skratta eller skrika.

Uppe från terrassen har man en vidsträckt utsikt över parken och sedan mot skogar och lundar. Man får intrycket av att hela jorden är en enda grön park, allt stod i vårens första skimrande grönska, och näktergalerna sjöngo i lindträden. Vi voro också inne i slottet och sågo de rum, som Fredrik den store bebott, men pappa tycker, att allt, som är från gammal tid, är »idiotiskt», och han fann det gräsligt ledsamt att promenera i parken, så vi reste snart tillbaka till Berlin. Pappa är så konstig! —

Mamma och jag hade glatt oss så mycket att komma på operan, och portieren hade lovat att skaffa oss biljetter, men i sista stund sade pappa, att det kunde vara detsamma.

Han hade brev att skriva, och han menade, att mamma och jag skulle få allt för hett på

- 163 -operan den här årstiden. Det är inte alls hett ännu! I stället tog mamma en automobil på eftermiddagen, och hon och jag gjorde en lång tur ut genom »Siegesallé», där det står en mängd statyer så tätt, som om de vore utställda till salu (efter min mening gräsligt fult och simpelt) och så in genom Thiergarten», där det doftade av alla de unga träden. Vår chaufför styrde utmärkt. Alla automobiler här i Berlin föras väl. Man är inte alls rädd att gå på gatorna som i Stockholm, då man snart lär sig, hur gatutrafiken är ordnad. På det hela går allting här i Preussen så precist och stramt, som om vi alla vore soldater, vilka man befallde: »marsch», »gevär för fot!» o. s. v.

Det kan ju vara mycket bra, när det gäller yttre, praktiska saker, men det finns ändå något annat och bättre i livet. — När jag nu tänker på Stockholm, är det som att tänka på en dikt, medan jag läser en tidning.

~~ Ja> Jag vet inte, hur jag skall uttrycka mig, men du kan nog förstå mig!

I morgon resa vi till München.

Mamma och jag trodde, att vi först skulle resa om två dar, men pappa vill vidare. Han har ingen ro på sig. Nål Jag lämnar Berlin

— 164 —utan saknad. —Farväl, kära, söta Louise I Hälsa morfar tusen gånger, och läs det här brevet för honom. — Nu börjar det väl växa och blomma i eder förtjusande trädgård! Skriv snart till mig, München — nej, Bozen, pöste restante. Jag omfamnar dig och är din

Anna.

På det lilla papperet, som Louise tog undan, innan hon läste brevet för amiralen, hade Anna skrivit:

Du förstår nog, vem jag alltid tänker på I Och när jag minns honom, förefalla mig alla andra män jag ser så fula, stela och obehagliga, att jag inte skulle vilja tala till dem. Jag är glad, att vi resa söderut, ty jag har en känsla, som om jag skulle komma bort från mina tankar och min längtan, om jag kommer riktigt, riktigt långt bort från Sverige. Har du hört något om honom, så skriv allt till din egen

Anna.

Då Louise hade läst Annas långa brev för amiralen, sade han: »Läs upp en gång till, vad hon skriver om sin

pappa.» Och då Anna hade gjort det, sade han eftertänksamt:

- 165 -»Vad kan det vara åt konsuln? Han brukar annars vara en 'toujours', herre, som tycker mycket om att roa sig. Det måtte väl inte vara något på tok?» och så satte han sig och rökte sin cigarr fundersamt.

Nästa brev från Anna var daterat

München.

Käraste Louise!

Nu är jag långt borta, och först nu tycker jag, att jag har kommit till ett främmande land. Resan hit drog nästan ut en hel dag. I början passerade vi ett landskap, som inte var synnerligen vackert, platt och enahanda. Men småningom började terrängen lyfta sig och gå i vågor. Det blev kullar och höjder, husen och gårdarna, man passerade,ändrade karaktär; man såg människor på åkrarna, som buro egendomliga dräkter, och slutligen stucko alla Münchens spiror och torn upp över slätten. — Vi bo i ett hotell nära Maximiliansbrücke med utsikt över floden och bergen långt där bortom. Jag kan stå länge vid fönstret och se ut över all denna härlighet. En del av München är en modern stad, och museerna äro byggda efter grekiskt mönster och se ganska stela och tillgjorda ut •—

— 166 —efter min ringa mening. Men så är det gamla München med sina märkvärdiga hus, som vända gavlarna emot gatan, med springbrunnar prydda med statyer, de smala gränderna och underliga vackra portvalven och trappor så mycket intressantare. Man kan inte tro, att man lever i vårt århundrade, när man går där. Jag tycker hela tiden, att jag är på operan, och att alltsammans är ett sceneri ur »Mästersångarna» eller något annat skådespel. Och så vimlar det av människor med olika nationaldräkter. De bayerska bönderna bära spetsiga tyroler-hattar, broderade hängslen, korta byxor, utsydda med grönt och ha damasker över vadorna. Kvinnornas dräkt är inte så vacker. De ha flata runda filthattar och många veck på kjolen om livet, så de se ganska klumpiga ut. Alla människor äro vänliga och tillmötesgående och tyckas alltid vara glada. Det är något helt annat än i Berlin, där alla sågo så frånstötande och högmodiga ut och knappast gitte svara en, om man hövligt frågade efter en upplysning.

Och så kan du inte tänka dig, vilken härlig musik jag hört i kyrkorna! I går kom jag händelsevis in i Frauenkirche — den största av alla —

— 167 —uncler gudstjänsten. Kyrkan var proppfull, och de höllo just på att sjunga och spela från orgelläktaren. Vad de sjöng, vet jag inte, men det lät för mina öron som änglasång, och hela orkestern med violiner, flöjter och trumpeter böljade och flög kretsande omkring sången. Jag frågade en gammal man, som knäböjde nära platsen, där jag stod, om det var någon fest, man firade. Han såg vänligt på mig och svarade: »Vi tacka Gud för den första höskörden. Man får ju inte glömma att tacka, när man fått något gott!»

Jag tycker vi kunde få stanna länge här för att se något mera av allt det märkvärdiga, här finns, men pappa har ingen ro på sig, och redan i morgon resa vi vidare över Brenner och Venedig, men stanna på vägen ett par dar i Bozen. Mamma är ledsen. Hon ville köpa sig en sidenblus, som både var vacker och billig, men pappa sade, att det var alldeles onödigt. »Hon hade mer än tillräckligt med allt, det hon fört med sig.» Det liknar inte alls pappa att vara så där nogräknande. Han tycker förresten inte alls om München, isynnerhet inte om det gamla München, som jag finner så kolossalt intressant. Det enda, han gillar här, är ölet,

— 168 —som smakar honom förträffligt. Snart kan han dricka lika många sejdlar efter varann, som om han vore en riktig tysk. — Nu hinner jag inte mera. Mamma ropar. Jag skriver mera från Bozen. Tusen hälsningar till morfar 1

Din A?ma.

Ett par dar senare kom ett brev daterat

Bozen.

Käraste Louise! — skrev Anna.

Nu skulle jag vilja ha dig här. Ack, om du sutte här mitt emot mig vid kaffebordet, som står ute på platsen framför hotel Greifl Härifrån ser jag —• men nej! Jag får börja med vår resa.

När man kommer med järnvägen från München, far man först ett stycke över slätten, men så börja bergen att visa sig. Den dagen vi reste var det stora moln på himlen, och jag trodde först, att också bergen voro moln. Men så såg jag, att de stannade kvar, medan de riktiga molnen försvunno. Högre och högre lyfta sig de väldiga bergformationerna, och nu började vi stiga och stiga och strävade upp för Brennerbanan. — Du, som bara har sett våra små bergknallar omkring Stockholm och i

— 169 —skärgården, kan knappast göra dig begrepp om, hur verkliga berg se ut. Bäst kan du föreställa dig dem, om du ser en rad mörka, väldiga moln emot solnedgången. Alperna ha de mest olika former. Än äro de spetsiga som kyrktorn, än fyrkantiga och massiva som jättefästningar, än vågiga som böljor. Tåget slingrade sig längs avgrunden, och beständigt växlade panoramat för ens ögon. Jag sprang från ena sidan av vagnongen till den andra för att inte gå miste om något av allt det underbara, vi susade förbi. Än var det något gammalt slott, som reste sig med torn och tinnar på en klippspets, så högt uppspetat, att man inte kunde förstå, hur någon kunde komma ditupp. Än var det ett stort, vitt kloster eller en kvarn, som arbetade vid en ström. Alla bondhus, man kom förbi, voro byggda med altaner och svalgångar, varifrån det hängde tjockt med blommor i lysande färger. Mamma skrattade åt mig, ty för varje gång, vi kommo förbi ett nytt ställe, utropade jag: »Där ville jag bo!» Nej där! eller där!»

I bland bredde stora ängar ut sig bland bergen. Där gingo människor i vita skjortärmar och bärgade hö, och på sina ställen lågo stora högar

— 170 —avmejade röda blommor. Jag undrade vad det kunde vara, men en gång då tåget höll, såg jag att det var klöver, som här nere har långa, purpurröda blommor.

Småningom blev det kallare, och vegetationen blev fattigare och fattigare, tills man bara såg små, mörka granträd omgivna av snö. Jag var glad att ha min boa i schalpaketet, ty jag rent av frös. En stund fortsatte vi vägen däruppe i den kalla ensamheten. Där var så besynnerligt tyst, fastän också där finns ett par större hotell uppbyggda. Men så gick det vidare ned för bergen. Det föreföll mig, som om tåget rusade med allt större fart, ju längre vi kommo. Det var som en kula, man kastar ned för en jättesluttning. På kvällen hade vi nått Bozen.

Om jag nu bara kunde visa dig denna lilla förtjusande stad! Den ligger djupt nere i dalen omgiven av berg, men inte tryckt eller inspärrad, ty om man bara går upp för ett par gator, är man ute på »der Wassermauer», varifrån man ser över hela Adigedalen. Då har man bergstopparna »Dolomiterna» och »Rosengarten» på vänstra sidan och Mendelbergen på högra sidan och långt, långt borta bergen ovanför Venedig.

— 171 —Men om du kunde se, vilket oändligt fruktbart och bebyggt land, det är! Vinplanteringar och fruktlundar avlösa varann. Tusentals vita gårdar och lanthus sticka upp över trädgårdarna. Högt på klipporna resa sig de stoltaste borgar, några blott som måleriska ruiner, andra ännu bebodda och väl underhållna. I dalen löper Adigefloden i många krokar, och de första avsatserna på bergen äro skinande gröna av ungt gräs. — Nej, jag kan inte alls beskriva dig, hur stort och vidsträckt och rikt och förtjusande det är alltsammans! När man står några ögonblick och ser ut över landskapet visar det sig i de mest olika färgskiftningar. Några av bergen bli blåa, violetta, nästan svarta, medan andra lysa rosenröda, gulaktiga, skimrande vita. Det är lika ombytligt som att se på havet! •— Och så all denna frukt här är! Vi äta jordgubbar och smultron, ja, till och med de härligaste körsbär var morgon efter kaffet, som vi 'dricka vid ett bord under platanerna ute på torget framför hotel Greif. — Förresten är detta hotell bestämt det bästa i Europa. Det säger till och med pappa. Det är inte högt, men vidlyftigt på bredden och man finner här all den komfort, man kan önska, om man än är

— 172 —aldrig så bortskämd; och dessutom är här så egendomligt hemtrevligt. Det är bara flickor, som passa upp, en hel härskara av vitklädda, flickor, och man får gräsligt god mat. Utanför på piazzan står en staty av Walter von der Vogelweide, och mitt emot lyfter domkyrkan sitt tak, som är lagt med orangegult och grönt tegel.

Över alla hus runt om torget sticka bergen upp, så underligt beskyddande.

Alla människor, som skola till Italien, runt i Tirolen eller tillbaks till norden, passera här, så det är som en knut för hela resvärlden. — Då jag kom ut på piazzan första morgonen och solen sken genom lövet, var luften så ren och välgörande och alltihop så gladt, att jag kände mig lycklig. — Ja, vet du Louise, man måste känna sig lycklig, när man är så ung som jag. Inte kan man jämt gå och sörja över en liten löjtnant 1 — Har du förresten hört något om honom? Nej, nu ska vi gå upp till Schloss Runkelstein. Pappa och mamma vänta. — Auf Wiedersehen!

Din Anna.

Omfamna min älskade morfar.

Efterskrift. — Just som jag skulle skicka av det här brevet kom ditt söta brev, som portieren

— 173 —.hade hämtat vid posten. Tusen tack för det! Jag ser till min glädje, att både du och morfar må bra och ser också till min glädje, att ni längta litet efter din Anna.

Det nästa brevet var daterat Venedig och innehöll följande:

När du får detta brev, min älskade flicka, är jag i den underbaraste av alla städer i världen. För tre dar se'n kommo vi hit till Venedig.

Det var månsken, och i Venedig måste det ju vara månsken. Jag hade en känsla, som om vi skulle fara direkt ut i havet, då vi foro med tåget över den långa, långa bron hit ut. Det var inte riktigt klart väder, och månen hade mångård omkring sig, som vi säga i Sverige, en ring av gröngult, genomskinligt ljus.

Jag tyckte, det var kusligt att störta fram över den oändligt långa bryggan i det blekt gröna havet. Då vi kommo till stationen och gingo ut för att taga vagn, — ja då fans det ju ingen vagn alls och inga gator, utan bara en bred kanal, där en mängd gondoler lågo på rad, medan alla gondoliererna skreko i kapp för att utbjuda sig till de resande. — Från det stora hotellet vid Canal grande, där vi bo, mötte

— 174 —en särskild gondol med ett par finagondolierer, klädda i sammetsjackor och röda skärp och med baretter på huvudet. De stå upp i gondolen och ro sig fram med en åra.

Vi gingo ner och satte oss bredvid några andra resande, och så bar det av. Det var så underligt att komma från det högljudda skränet vid stationen till den dödstystnad, som rådde på de små kanalerna, som vi gledo igenom. Inte en människa syntes i palatsen; bara höga, fästningslika murar och så dessa smala, mörka kanaler, där man blott hörde plaskandet av våra gondolierers åror och deras underliga sorgliga varningsrop, när de svängde om ett hörn. Men så kommo vi ut på stora kanalen, vid hvilken vårt hotell ligger, och plötsligen blev allt annorlunda. Från många fönstern strålade ljus ut i natten och på många gondoler lyste det också med kulörta lyktor.

Himlen hade klarnat, och månen lyste skinande vit. Vattnet var antingen kolsvart eller månskensvitt. Långt borta på vattnet sjöng någon och spelade på stränginstrument.

Vi gingo direkt från kanalen upp för en trappa till hotellet. Jag kunde inte alls gå och lägga mig, utan stod länge och såg ut i natten. Långt,

— 175 —.långt borta — det var nog ute på havet — sjöng en hög sopran någonting mycket vackert och mycket sorgligt.

— Här skulle man vara med någon man höll gräsligt av — å Louise!

Nästa morgon var allting så glittrande ljust, att jag aldrig har sett så mycket solsken.

Jag väcktes vid att höra ett förskräckligt spektakel, och då jag gick fram till fönstret såg jag, att det var två gondolierer, som grälade tvärs över kanalen. Att döma af deras gester, beskyllde visst den ena den andra för att ha stulit ett rep ifrån honom, ty han pekade oupphörligt på en repstump, han höll i handen, medan han deklamerade med så vilda och hämndgiriga åtbörder, som om hans ovän minst hade tagit ifrån honom hans

dotter. Jag vet inte, hur slutet på tvisten blev, ty mamma kallade mig ner till frukosten.

Då vi druckit kaffe, gingo vi ut, och eftersom det är blott ett par steg till Marcusplatsen, gingo vi till fots. Plötsligt låg den framför oss så bländande vacker, att jag tog mamma hårt i armen. Något sådant hade jag aldrig kunnat drömma om!

— 176 —Hela den stora platsen gör närmast intryck av att vara en festsal, och jag tyckte det var underligt, att man fick gå där utan att betala biljett. På tre sidor är den omgiven av arkad-gångar under palatserna. Mitt framför en upptager Marcuskyrkan den fjärde sidan av platsen. Golvet är lagt med flisor, och man möter aldrig en vagn eller en häst. Blott hundratals med duvor kretsa i luften, sätta sig på de två väldiga flaggstängerna, som stå framför kyrkan, eller promenera omkring på stenflisorna.

I solsken glittrar fasaden av Marcuskyrkan som ädelstenar av de färgrika mosaiker, varmed den är inlagd. I månsken skimrar den som något silvervitt vatten.

Strax bredvid kyrkan ligger Dogernas palats, vilket har en färg som av rosenröda musslor, och där förbi kommer man ner till havet, varest en mängd gondoler ligga på rad med sina polerade mässingsprydnader och sina eleganta gondo-lierer, som kappas om att få en att hyra deras gondol. Havet har en ljus, glasgrön färg, och aldrig har jag sett solen glittra och hoppa och dansa av förtjusning som här i Venedig. Vi ha gjort en lång färd i en öppen gondol. Man ligger nästan utsträckt på stora kuddar

12 Väninnorna.

— 177 —och flyger fram över vattenytan som en svala i luften. Så ha vi ätit middag vid Marcusplatsen och sedan suttit utanför restaurationen och druckit kaffe och ätit glass. Då solen går ner, blir det hastigt mörkt. Himlen blir dunkelblå, och stora stjärnor gnistra däruppe.

Men luften är ljum och stilla, och fram på kvällen börjar miltiärmusiken spela mitt på platsen. Det måtte vara ett utmärkt musikrum, ty det låter, som om de spelade i en konsertsal, och småningom blir hela platsen full med folk. Man rör sig i en ständig ström, runt och runt genom båggångarna eller står stilla i stora grupper och lyssnar andlöst till musiken. Det är något annat än hemma i Stockholm, där folk prata och skratta högljutt på kaféerna, om de än spela aldrig så vackert från estraden. Här tycks alla vara djupt intresserade i att lyssna på det, som föredrages, och det enda, som skulle kunna störa er, är, när en eller annan person inte kan motstå att visa sin sympati genom att gnola med högt. Annars går allt så stilla till, att jag nästan kunde kalla det tyst. —Ja, nu vet jag! Det är det, som skiljer Venedig från alla andra städer i världen.

- 178 -Här är så tyst! Inte en vagn, inte en häst! Bara plaskandet från gondolerna.

Kanhända är det också därför, som alla människor röra sig så tyst. Man hör aldrig någon högröstad, och alla promenera på ett lugnt, förnämt sätt.

Du må tro damerna äro fina, när de vandra omkring Marcusplatsen efter solnedgången, klädda i stor toalette, oftast helt vitklädda, med juveler i öronen och stora solfjädrar i handen.

Och mitt ibland alla de eleganta damerna såg jag här om kvällen en matros, som gick med uppkavlade ärmar, majestätiskt fläktandesig med en pappers-solfjäder. Han sade ingenting och gjorde inte något ont, men han hade roligt av att promenera i så fint sällskap. Många av damerna äro mycket vackra, men herrarna äro nog ännu vackrare, isynnerhet officerarna! Du skulle se, med vilken värdighet de gå och inte alls så där stela som tennsoldater som de preussiska officerarna.

Och hur de bära kappan över axeln och med vilken artighet de göra plats för en, om man har svårt att komma fram! Isynnerhet är det en officer, som äter middag på samma restau-

— 179 —.rant som vi. Jag har aldrig sett en vackrare människa!

När jag säger aldrig, så gör jag intet undantag. Jag tror också, han finner behag i min ringa person att döma av det sätt, på vilket han reser sig upp och bugar sig, när jag går förbi hans bord och hur han tittar bort till mig —

till oss, ville jag säga, där vi äro placerade.

Nog är min råsidenklänning rätt vacker, men här i Venedig tar den sig rakt inte ut.

Jag ämnar köpa mig en vit klänning, en vit hatt, en vit parasoll och vita promenadskor, annars ser man ut som en mörk fläck i allt det skinande ljusa omkring en.

Morfar gav mig handpenningar, då jag reste, och sade, att jag skulle köpa något, jag tyckte riktigt om, och nu kan jag skaffa mig en hel vit dräkt utan att behöva be pappa om pengar.

Här finns förtjusande bodar! Isynnerhet ju-velerarbodarna i båggångerna omkring marcus-palatsen. Och så förstå de att arrangera allt så bedårande! Man skulle vilja ha en million för att kunna köpa massvis av de pärlor och smaragder, som de stora fönstren hänga fulla av! Till dig ville jag köpa en ring, som jag är alldeles kär

— 180 —.i. Det är en stor safir, omgiven av diamanter. Men jag har inte råd I Du får nöja dig med en kyss och en omfaning. . Nu slutar jag! Jag skall ut och köpa min vita klänning. Krama min älskade morfar från din

Anna.

— 181 —ÖDET KNACKAR PÅ.

AGEN efter det att Anna hade skickat av nyss citerade brev till Louise, var vädret gudomligt. Värmen hade börjat bli tryckande, men nu hade en frisk vind kommit från norden. Det fladdrade i alla vimplar och ute på Adriaterhavet gingo muntra vågor.

Middagen var slut, och man skulle just bege sig till Marcusplatsen för att höra på musiken. Anna hade tagit på sig sin nya vita dräkt, som klädde henne utmärkt. Hon höll just på att fästa den stora, plymbesatta hatten på sitt ljuslockliga huvud, då hon hörde sin mor högt ropa hennes namn: »Anna! Anna! Kom genast!»

Hon skyndade in i moderns rum och fann henne sittande tillbakalutad i en länstol med slutna ögon. I handen höll hon ett öppet telegram.

»Mamma! Söta mamma, vad är det?» frågade hon förskräckt och skyndade till sin mors

— 182 —

Dsida. Konsulinnan svarade bara med att räcka henne telegrammet. Där stod på franska:

»Amiral mort subitement. Venez s'il estpos-sible. — Lettre à Berlin».

Louise.

Hon läste telegrammet flera gånger, och förblev stående utan att röra sig. Det var omöjligt att förstå! — Var han död! — Skulle hon aldrig se honom mera? Hon vände telegrammet som om hon skulle ha trott, att det fanns något på baksidan, som motsade det, hon nyss läst, och så lät hon det falla till golvet. Hon visste inte, om hon var bedrövad. Hon förstod inte alls, att det var verklighet och kände sig så underligt kall och tom. Men konsulinnan bröt nu ut i högljudd gråt.

»O, min stackars far I» jämrade hon med näsduken för ögonen. »Och jag, som inte var hos honom 1 Som inte fick hans sista ord! Hans sista blick!»

Hon grät hejdlöst, under det att hela hennes kropp skakade. »Vad han skall ha lidit av att inte ha mig hos sig!»

Hon tycktes alldeles ha glömt, huru litet hon i själva verket frågade efter sin »kära far»,

- 183 -då han fanns i livet. Hon var alltför upptagen av sitt eget liv, av sina sällskapsplikter och av sin älskade Oscar för att ha någon tid övrig för amiralen. Hon visste ju, att han hade det bra, var utan ekonomiska bekymmer och trivdes i sitt hem och sin lilla trädgård. Han behövde henne ju egentligen inte, och hon tycktes alldeles glömma bort, att människor alltid behöva kärlek och att gamla föräldrar taga emot varje bevis på ömhet från sina barn med samma tacksamhet som en tiggare tar emot en bit bröd, som räckes med givmildhet.

Innan hon reste, hade hon blott hunnit göra ett flyktigt litet besök hos amiralen. Det första under flera månader,

och nu skulle hon aldrig träffa honom mer!

Plötsligt stod hennes barndom för henne, då hon lekte i den stora trädgården på Kungsholmen bredvid det hus. amiralen ärvt efter sin far, och hon tyckte, att ingen tid hade varit så lycklig som den. Vad hennes far hade varit god emot henne, alltid god och vänlig, och vad han hade varit god emot hennes mor, som hon endast kom ihåg som sjuk och lidande. Men sedan hon förlovat sig med konsul Lücke, som då inte ännu var konsul, hade

— 184 —,hon kommit så långt bort från allt i det gamla hemmet.

Hon hade nog märkt, att amiralen inte beundrade konsuln så överdrivet, fastän han aldrig glömde att vara hövlig och uppmärksam emot honom, och så småningom hade hon glidit helt över i konsulns familj och i hans intressen. Hon tänkte, sant att säga, ytterst sällan och ytterst litet på amiralen, men hon lugnade sig vid tanken på, att Anna och han hade blivit så goda vänner.

Det finns över huvud inte många, som förstå att taga reda på vad de äga; annars skulle det finnas många flera lyckliga människor.

Konsulinnan var av dem, som isynnerhet fann livet ansträngande och besvärligt.

Hon hade inte alls haft tid att tänka på, vilken god och förträfflig gammal man hon haft till far, — hur skulle hon få tid till det?

Och hon väcktes upp ur sina vardagsbekymmer i darrande ångest. Var det möjligt? Han var dödl — Och nu skulle hon just så gärna ha velat vara hos honom! — —- •—

»Vi måste resa genast!» sade hon till Anna, och steg upp. »Ännu kunna vi hinna med nattåget. Bara din pappa kommer hem från

- 185 -

posten. Han var orolig för ett brev, han väntade».

Anna begav sig in i sitt rum för att packa ihop sina reseffekter. Med en liten suck tog hon av sig sin vita hatt och såg ut emot kanalen, över vilken himlen redan började bli dunkel. »Farväl Italien!» sade hon halvhögt. »Och jag, som hade trott, att vi skulle ha fått se Florens!»

Det var en helt annan resa nu, då den gick hemåt än för några få veckor sedan, då det bar söderut. Då hade allt varit så ljust och förväntningsfullt.

Nu hade Anna en känsla av, att allting var slut och att om något nytt skulle komma, det då skulle bli ännu sorgligare.

Det var natt, då de passerade Brenner.

Anna låg vaken och tänkte, och ju mera hon tänkte, desto sorgsnare blev hon.

Småningom började hon förstå, att det verkligen var sanning, att hennes morfar inte fanns mera här på jorden, och hon tyckte, att allt liksom hade gått bort med honom. »Han var ändå den enda jag älskade riktigt högt», sade hon för sig själv. »Jo, och så Louise! Men vad skall det nu bli av Louise?»

— 18 —

II Berlin väntade dem Louises brev, vari hon talade om amiralens död.

Han bade varit alldeles frisk på morgonen, ätit frukost som vanligt och därefter gått en liten promenad i trädgården. Så hade han ropat på Louise och bett henne ge honom spaden. Han ville ta upp ett par plantor och flytta dem till en annan rabatt. Louise hade hämtat spaden åt honom och återvände till matsalen, där hon hade litet att styra med. Då hon åter kom ner i trädgården fann hon amiralen sittande på en bänk under en ung lind, som han planterat samma år han köpte huset. Han höll i spaden, men hans huvud var nedböjt mot bröstet.

Louise hade först trott, att han sov, men då hon kom närmare, skrämdes hon av hans bleka ansiktsfärg. Hon lyfte

upp hans huvud och såg då, att han var död, men ingenting i hans ansikte talade om smärta eller kamp. Han hade till och med ett litet leende omkring munnen.

Allt detta var skrivet klart och tydligt utan några utgjutelser om Louises egen sorg. På slutet stod det endast: »Ni måtte väl kunna komma! Jag kan inte ensam bära allt detta---.»

- 187 -Och de skyndade sig, så mycket man kan skynda, när långsamma järnvägståg hindra en att flyga på ett ögonblick bort till det ställe, dit alla ens tankar gå.

Ju mera de nalkades Sverige, desto verkligare blev allt för Anna.

Hon tänkte inte längre på Italien och på allt det härliga, hon hade lämnat. Hon tänkte med sorg och med en hemlig, dov fasa på, att hon snart skulle stå i sin morfars tomma hus. Måhända se honom död? Hur förfärligt! Vara med om att se honom bli begraven!

Konsuln följde sin hustru och dotter endast till Berlin. Då han fått dem väl installerade i sovkupéen, som de kunde behålla till Stockholm, tog han avsked av dem. Han var tvungen att resa till Hannover, där han hade viktiga saker att uträtta.

»Din stackars far!» sade konsulinnan till Anna, då de hade blivit ensamma och höllo på att göra sig i ordning till natten. »Han har alltid haft ett så obeskrivligt varmt och känslofullt sinne. Han kan rakt inte tåla att vara med om något sorgligt! Det är nog därför han inte följer oss hem. Men han har skrivit till

— 188 —,Arvidson om allting, och han skall ombesörja allt för oss!» Arvidson var konsulns "advokat.

Anna svarade icke. Hon fann det besynnerligt, att en man inte kunde vara med om något sorgligt, då det ju ändå fanns så mycket sorgligt i livet.

Så snart de kommit till Stockholm, åkte de ut till amiralens hus. Annas hjärta slog högt av beklämd ångest, då de ringde på dörren. »Skulle han stå därinne — i sin kista?» Louise kom emot dem. Hon var så blek och såg så djupt sorgsen ut, att Anna kastade sig om hennes hals och utbröt. »Vad du ser sjuk ut, älskade vän! Du är väl inte sjuk.»

»Mig fattas ingenting», svarade Louise lugnt. »Men jag tycker, att ingenting mera skall kunna göra mig glad. -— Du vet inte — nej, ingen vet, hur han var! Den bäste och mest anspråkslöse man av alla. Och för mig har han varit som en far. — Jag älskade honom mycket, mycket högt.»

»Står han — står han däruppe!» frågade Anna, vars ögon uttryckte en hemlig ångest.

»Nej, han är redan förd till Skeppsholmskyrkan», svarade Louise, som inte tycktes märka Annas upprörda utseende.

— 189 —,»Skall vi då gå upp!» sade Anna och suckade befriad.

Konsulinnan hade redan begivit sig en trappa upp till stora salongen. Hon satt i soffan och grät, då flickorna stego in. Allt stod på sin gamla plats, alla tavlor hängde på väggarna. Det var fullt med blommande azaleor på fönsterbrädena, och de vanliga tidskrifterna och tidningarna lågo på ett litet bord bredvid soffan; och ändå tyckte Anna, att där var alldeles tomt. Hon stod en stund och höll Louise i handen. Så sade hon plötsligt:

»Här finns ju rakt ingenting.» Louise tryckte hennes hand och svarade: »Nej, du har rätt. Här finns ingenting. Han är borta!»

Då begravningen var över och testamentet öppnades, visade det sig, att amiralen hade satt in sin dotter som universalarvinge. Hon skulle få hans hus och allt, vad det innehöll av möbler, tavlor o. s. v. Dessutom fanns det upp emot femtio tusen i reda penningar, som också kommo på hennes del. För Anna hade han satt in tjuguett tusen kronor, som inte fingo röras förr än hon blev tjugoett år. »När Anna blir tjuguett år, antar jag att hon gifter sig»,

— 190 —,hade amiralen skrivit. »Då kan dessa pengar bli välkomna. Till dess är det ju hennes fars skyldighet att

sörja för henne.»

Till Louise hade han testamenterat åtta tusen kronor »att börja livet med», hade han skrivit. Dessutom var det ett litet årligt legat till Lova.

Anna var ju förberedd på att hennes morfars hus och trädgård skulle säljas, men hon blev mycket överraskad, då hon fick veta, att allt skulle gå under klubban. Hennes mor ämnade inte behålla det minsta av alla de där gamla sakerna, vilka alla talade om svunna tider och voro förknippade med familjeminnen.

»Skall allt säljas till främmande?» frågade hon i upprörd ton. »Också morfars länstol?» — »Ja det är bäst att realisera det», sade konsulinnan, som hade kommit att skaka mer än vanligt på händerna. »Nu för tiden äro ju folk alldeles galna efter antika möbler. Och vi behöva pengar, lilla Anna! Tiderna äro svåra.»

»Skall också porträttet af mormors mormor bortauktioneras?» frågade Anna. Hon visste att hennes mor skulle svara, som hon gjorde, då hon sade: »Naturligtvis! Det har stort konstvärde och kan måhända inbringa ganska mycket.»

— 191 —,Anna tog upp det ifrån väggen, mot vilket det stod. Hon vände på det, och hennes dystra ansikte lystes upp av ett leende.

»Har mamma sett, vad som står skrivet bakpå med morfars egen stil? —- Här står tydligt: » Till Louise».

»Vad säger du?» utbröt konsulinnan häftigt och grep efter porträttet.

Då hon hade läst vad som stod skrivet på det, sade hon i kall ton: »Nå, skall hon nu också ha det? Ja, hon har förstått att ställa sig in!»

Anna kände, hur hon blev röd i ansiktet.

»Mamma skulle inte säga så!» sade hon med darrande röst. »Ingen har hållit så mycket av morfar, som Louise. Varken jag eller dul»

Konsulinnan svarade inte. Hon gick in i salongen för att taga emot advokaten. Jämt hade hon något att tala med advokaten om eller med andra herrar, som voro Anna alldeles obekanta. Det var långa samtal, som alltid försiggingo mellan fyra ögon, och när de voro slut, var konsulinnan alltid i förskräckligt orolig sinnesstämning.

»Varför kommer inte pappa hem och hjälper

— 192 —,dig?» frågade Anna en dag, då hennes mor hade varit ovanligt nervös.

»Han kommer! Han kommer, mitt barn», svarade konsulinnan och viftade med händerna. Men han måste först få klart det där, han har att uträtta i Hannover.» Det såg mörkt ut för konsuln att få det klart, och alltjämt stannade han borta.

En eftermiddag i skymningen sutto Anna och Louise i lilla salongen. Rummet upplystes bara av lågorna från brasan, som kastade sitt sken på de två unga ansiktena, som sutto tätt intill varandra och sågo spöklikt vita ut bredvid de djupa sorgklänningarna. Väninnorna höllo varandra i handen, medan de stirrade in i elden utan att tala. Slutligen sade Anna:

»Vad tänker du nu taga dig till? Du har ju ingenstans att ta vägen?»

»Jo, ser du», svarade Louise. »Jag tänker bli min egen herre. Jag ämnar köpa en gård.»

»En gård?» upprepade Anna och såg förvånad på henne. »Vad menar du?»

»Jag menar ett mycket litet hus», svarade Louise och log. »Jag har ju så förskräckligt mycket pengar nu. Om jag satte in dem och tog räntorna av dem, blev det ju inte så myc-

13' Väninnorna.

— 193 —ket, och jag finge lov att taga mig någon tjänst, för att det skulle gå ihop. Därför tänkte jag våga allt för att möjligtvis lyckas. — Ser du», fortfor hon och tryckte sig ännu närmare in till Anna; jag har funnit ett litet hus

ute vid Mälaren, som är till salu. Där har bott någon enstöring, som nu har dött, och nu ville hans arvtagare göra sig av med det. Det är mycket litet. Två rum och kök på nedra botten och ett litet vindsrum under takåsen. Men det bästa är det stycke jord, som hör till huset. Det har visst förut varit ett träsk, men mannen, som bodde där, hade sinne för trädgårdsskötsel och har låtit dränera det och fört dit god jord. Han har till och med planterat ett par fruktträd och några bärbuskar, och jag är säker på, att det skall kunna bli en utmärkt trädgård där. Stället vänder emot söder och ligger i lä om skogen, och strax ovanför på en backe finns det en liten skogssjö, varifrån man kan hämta vatten alla regnfattiga somrar. Det stället tänker jag nu köpa och bli trädgårdsmästare där.»

»Och du tror, att du kan leva på att sälja morötter?» sade Anna leende.

»Inte bara morötter, må du tro», svarade

— 194 —Louise. »Också ärter och kål och bönor. Och jag skall ha drivbänkar med gurkor och meloner, och småningom skall jag låta bygga ett litet drivhus, där jag skall odla Maréchal-Nlel-rosor, och violer, som jag skall sälja för dyra pengar tidigt på våren. Och du skall se, hur förtjusande det skall bli alltsammans!» Hon kramade Anna kraftigt vid tanken på sin tillkommande lycka.

»Jo, du är modig!» sade Anna och såg beundrande på henne. »Att börja med något sådant och mol ensam! Det skulle jag aldrig våga!»

»Det är just, när man är ensam, som det går bra», svarade Louise. »Ar det flera, som ska bestämma något, ha de alla var sin mening, och bli oeniga och gräla, och det tar så mycket tid. — Nu tänker jag först, tänker mycket länge och noga, — och så handlar jag utan att fråga andra om hjälp. Ja, det vill säga, nog kommer jag att behöva hjälp, men jag vet bäst själv vilken.»

»Och jag får väl komma och hälsa på dig?» frågade Anna. »Och smaka på dina meloner? Men jag skall ha rysligt mycket socker till, annars tycker jag inte om melon.»

— 195 —,i>Om du skall komma!» sade Louise och tog henne med handen om hakan, i det hon såg henne länge i ögonen. »Du skall komma och bo hos mig många veckor om somrarna. Hälst alltid!»

»Det kan nu inte ske!» svarade Anna och sänkte huvudet. »Jag skall ju bo hos pappa och mamma. Om det bara vore litet gladare härhemma. Men allting har blivit så besynnerligt!»

Och för varje dag blev det allt mer besynnerligt. Anna begrep ingenting, och hennes mor sade ingenting. Men konsulinnan blev för varje dag mer och mer orolig och ängslig. Så hände det en dag, att Anna fann sin mamma simmande i tårar. Hon hade fått telegram, att hennes man hade insjuknat i svår lunginflammation, och hon ville genast resa ut till honom. Anna trodde, att hon skulle följa sin mor, men hon ville bara ta med sig en sjuksköterska. Hon var övertygad om, att man endast kunde ha förtroende för en svensk sjuksköterska, alla andra skulle man vara rädd för som för skojare och tjuvar. I hast kom konsulinnan i väg, och Anna lämnades ensam i den stora våningen. Man hade inte haft tid att tänka på sommarnöje.

- 196 -Louise hade köpt det lilla stället vid Mälaren, vilket hon kallat Trädgårdsudden, och var nu i full sysselsättning med sin nyanlagda trädgård därute. Hon hade så mycket önskat, att Anna följt henne, men Anna vågade inte vara borta från Stockholm, eftersom hon varje dag väntade telegram eller brev. Och hon väntade inte förgäves, ty mycket snart kom först telegram oeh därpå ett brev, att allting var slut. Konsuln hade dött, och hans hustru vände förtvivlad hem till Stockholm.

Nu var det för Anna att taga emot sin mor, som på dessa få dar hade blivit gammal. Hon grät nästan oavbrutet och kunde knappast gå. Antingen låg hon till sängs eller på en soffa och ville ständigt ha Anna omkring sig, fastän det kunde gå timmar, utan att hon talade till henne.

Och så, när konsuln hade blivit begraven, kom den stora kraschen. Det var fullständigt slut med deras förmögenhet, som inte en gång räckte till att betala konsulns skulder med. Han hade drivit mycket högt börsspel, och då han såg, att det började luta nedåt, vågade han sig på ännu större företag i hopp om en plötslig, oväntad räddning; i stället blev det en fullständig ruin. Han

— 197 —hade nog vetat av det länge och i sin oro jagat från ställe till ställe, ännu hållande hakan över vattnet genom otaliga konstgrepp. Om han hade levat, hade han blott haft fattigdomen att emotse, om inte något ännu värre, och förgäves hade konsulinnan kastat hela sitt arv efter amiralen samt allt vad auktionen inbragte i det bottenlösa skuldkärlet, där det inte vägde mera än en sten i havet.

Inte nog med att konsulinnan nu hade mist honom, som varit hennes enda tanke. Hon fick nu också finna sig i att bli berövad allt, som hade gjort livet angenämt för henne. Allt hennes bohag, silver, porslin, fina linneförråd, allt gick under klubban. Den vackra flygeln, hennes pärlhalsband, ja till och med hennes bästa klänningar blevo sålda, och hon flyttade med Anna in i en tvårumslägenhet högt uppe på Drottninggatan.

Man hade trott, att konsuln skulle ha sörjt för henne med en större livränta. Men också däri blev hon besviken. För många år sedan hade han köpt en mindre livränta åt henne, vilken han alltid haft avsikt att utbyta mot en större; men han hade jämt haft annat bruk för sina pengar och uppskjutit det från år till

— 198 —,år. Han var ju en rik man och skulle bli än rikare. Det var god tid att tänka på en sådan detalj. Men olyckan och döden kommo och överraskade honom, och konsulinnan och Anna fingo det minsta möjliga att leva av.

»Min enda tröst», sade konsulinnan, där hon låg på schäslongen med utsikt till en mörk gård, »min enda tröst är den, att Oscar inte fick uppleva förlusten av sin förmögenhet. Han skulle aldrig ha kunnat bära det, han med sitt känsliga sinne! Nej! Han skulle aldrig ha kunnat bära det!»

Anna hade blivit en kvinna genom de stora sorger, hon upplevat. Hon betraktade sin mor nästan som ett litet sjukt barn, som hon skulle taga hand om, och bon märkte till sin förvåning, hur lätt det var att uträtta alla de husliga sysslor, i vilka hon aldrig förr deltagit. Inte var det väl någon konst att bädda sängar och städa ett par rum! Och inte heller var det väl något underverk att laga en smula middagsmat; isynnerhet då varken hon eller hennes mor voro särdeles starka i maten. De hade en liten springflicka till hjälp med det grövre arbetet, men det mesta uträttade Anna själv. Hon kände sin mors vanor och ville så mycket som möjligt söka skaffa henne, vad hon tyckte

— 199 —,om. Och modern log svagt emot henne och sade tack, allt var så utmärkt; men när Anna vände ryggen till, grät hon och tyckte, att allt, allt var slut. Hon ville inte se ut genom fönstret. Hon ville icke se på de otäcka, gräsliga tapeterna. Hon ville icke gå ut på gatan av fruktan för att möta sina forna bekanta. Hon ville inte läsa, inte sy. Hon ville ingenting. Blott ligga på soffan och gråta över sin förlorade lycka.

Men Anna gick ut, och hon hade det nöjet att möta sina forna bekanta, »vänner» kallades de den gången; och hon fick erfara, hur pass kär man är sina goda vänner, när motgången och olyckan kommer. Det var ingen, som numera brydde sig om henne, inte en.

En dag mötte hon Eugenie på Regeringsgatan, Hon var ytterst elegant klädd, och Anna såg på långt håll, att hon var igenkänd. Men Eugenie blev plötsligt upptagen av att se in i ett bodfönster, och då hon bara var ett litet stycke från Anna, sneddade hon tvärs över gatan och stannade där framför en modehandel med ryggen emot sin forna väninna.

En annan dag mötte hon Henriette Ullman. Hon hade inte sett henne sedan den kvällen

— 200 —,på balen hos Ströms, då hon satt och läste i Carlyles revolutionshistoria. Nu gick hon förbi Anna utan att hälsa, men stirrade förvånad på henne. Plötsligt vände hon och kom emot henne. »Det är ju Anna — Anna Lücke!» frågade hon med sin kärva röst. »Jag höll på att inte känna igen dig! Man är inte så svajig som förr i tiden, tror jag. Men så är det! Tiderna förändra sig, och vi kan ändå vara glada, att vi få behålla huvudet och inte bli expedierade, som våra gärningar värda äro. — Tjenis på dig!» och hon skyndade vidare.

Värst av allt för Anna var, när hon en dag mötte Jacob Hiller. Hon stod och såg genom ett blomsterfönster mitt emot Berzelipark, då hon plötsligt såg honom närma sig. Hon kände, att hon blev blossande röd, och hennes hjärta bultade våldsamt. Men han kom emot henne, leende över hela ansiktet. Då han emellertid blev

uppmärksam på hennes sorgdräkt, ändrades hans uttryck så fort, som om man hade ryckt i ett snöre. Hans ögon fingo ett rörande uttryck, och i det han räckte ut handen, sade han med sin mildaste röst.

»Jag beklagar sorgen. Jag beklagar sorgen innerligt.»

— 201 —,Anna kände sig så ond, att hon höll på att svara: »Ingenting att beklaga!» Men hon böjde blott på huvudet och såg iskall ut.

»Och fröken har varit utomlands?» fortfor han utan att låta sig bekomma. »Jag har följt frökens resa med livligt intresse.»

»Hur har det gått till?» höll Anna på att fråga, men han väntade tydligen intet svar, ty han fortfor:

»Jag vet inte om fröken har hört, att jag förlovat mig? — Inte? Nå, jag kan väl inte våga hoppas på, att min ringa person skall intressera fröken. Emellertid har jag förlovat mig. Hon heter Rebecka Philipson, är några år äldre än jag — några få år och mycket vacker. Har åtminstone varit mycket vacker.»

»Och är mycket rik?» kunde Anna inte låta bli att fråga.

Han kastade en undersökande blick på henne och svarade därpå liksom ursäktande: »Hon blir nog en gång mycket rik, och vi stackars officerare, vi måste ju tänka något på de materiella fördelarna i ett äktenskap. Hade vi blott vårt hjärta att rådfråga — Ja, då vet ni bäst, hur man skulle handla.»

»Ursäkta, jag måste passa på just nu att

— 202 —,komma över gatan, då det inte passerar någon automobil» sade Anna och skyndade bort, utan att säga farväl. Hiller stod och såg efter henne. »Jo, jo!» sade han för sig själv och snodde sin mustasch. »Hon tycks ha blivit en liten säker dam. Men vackra fötter har hon!»

Anna nästan dansade upp för Birgerjarls-gatan. »Att]ag slapp ifrån honom!» jublade det inom henne. Gud ske lov, att jag slapp honom!»

Sommaren släpade sig fram. Louise hade önskat, att Anna och hennes mor skulle ha kommit och besökt henne. »Jag har plats till er båda», försäkrade hon. »Din mor skall bo i gästrummet en trappa upp, och jag skall göra det så fint, så fint, så det kan du aldrig tro. Och du och jag ska vara rums-kamrater liksom förr i världen och bo i sängkammaren på nedra botten.»

Men konsulinnan ville inte lämna sin soffa, och Anna ville inte lämna sin mor.

Det blev en het sommar och en lång torr höst. Anna hade nog att göra med att sköta om huset och passa upp sin mor, som alltjämt krävde mera tillsyn. Ibland kunde hon väl i solnedgången gå en promenad på Djurgården, men hon var alltid orolig för modern, medan

— 203 —,hon var borta. När hon satt i den ledsamma lilla salongen och sydde eller stod och lagade mat i det halvmörka köket, då kunde hon ibland känna sig mycket olycklig: »Nu doftar och blommar det ute i alla ängarna», tänkte hon. »Och alla vågor dansa i solskenet, och snart är sommaren slut, och jag har ingenting sett av den.» Hon släppte stekpannan för att torka bort ett par varma tårar. — Då var det ändå bättre, när det blev vinter och man satt med lampan tänd för nedrullade gardiner, medan snön yrde utanför. Men den, som inte blev bättre, var konsulinnan. Snarare tycktes det, som om hennes sorg och saknad växte med tiden.

Till slut var hon bara som en skugga av sig själv, likgiltig för allt till och med för Annas ömmaste bemödanden.

Då våren kom och björkarna slogo ut, hade hon inte krafter till att börja en ny sommar.

En morgon, då Anna satt hos henne, där hon låg på soffan, böjde hon sitt huvud och dog bort från alla sina bekymmer.

— 204 —,TRÄDGÅRDSUDDEN.

EM skulle du väl vara hos, om inte hos mig! Säg? Vern skulle Avl väl vara hos?»

Louise strök Annas hår, där hon låg på golvet med ansiktet dolt i soffkuddarna och grät, som om hennes hjärta skulle brista. Louise började på nytt:

»Söta, käraste vän! Du förstår väl, att det blir det bästa, som kunde hända mig att få dig till mig i mitt hem. — Och du skall få se, att du kommer att tycka om det. Där är så vackert därute på trädgårdsudden.»

»Du har svårt nog med att ta dig fram själv», snyftade Anna. »Och nu skulle jag till på köpet komma och bli dig en börda. Du vet ju, att jag rakt ingenting äger. Rakt ingenting! Rakt ingenting!»

Hon började åter gråta och snyfta: »Du har väl dina händer och dina krafter. Och du skall bli min hjälpreda, begriper du väl! Jag spar ju in en hel dalkulla, om du vill arbeta med mig i trädgården», svarade Louise.

V

— 205 —,Anna upphörde att gråta. Hon lyssnade.

»Om vintern är det inte så roligt att sitta mol ensam därute», fortfor Louise. »Men när du kommer, skall det bli härligt! Och redan nu har jag fullt upp att göra med alla vårlökar. Du skulle se, vilka hyacinter och tulpaner, jag har att uppvisa! Och nu är det just tid på att så och plantera, och jag har fått i ordning en stor melonbänk. Du har ju lovat att komma och smaka på mina meloner?»

»Tror du också, jag duger till det?» sade Anna. Hon hade lyft upp huvudet från kudden och började torka ögonen med sin näsduk, som hon sammanpressat till en liten boll.

»Duger till att smaka på melonerna?» frågade Louise leende.

»Nej, till att hjälpa dig att sköta trädgården», svarade Anna och såg på Louise med sina förgråtna ögon.

»Naturligtvis blir du utmärkt!» svarade Louise. »Du är ju frisk och stark, vilket är det allra viktigaste. Och vet du, jag tror, man kan lära sig vilket arbete som helst, bara man riktigt vill. Det har ofta gått mig så, att när jag har sett andra hålla på med något, då har jag tänkt: »Det där måtte vara gräsligt svårt. Det

— 206 —,skulle jag aldrig kunna lära mig. Och bara jag så har börjat att sätta mig in i samma sak, då har det inte varit svårt alls, utan gått som en dans.»

»Ja, det är du, som är så begåvad», sade Anna och putade ut med munnen. »Men jag är en stackare, som ingenting kan och inte har anlag för någonting.»

»Jaså», svarade Louise, och tog henne om livet, »üu duger till ingenting alls. Hur har det varit under den sista tiden, då du ensam skött huset, lagat mat och gjort inköp och allt annat. Trodde du förut, att du skulle ha dugt till sådant där?»

»Det var jag ju nödd och tvungen till», invände Anna.

»Och nu är du nödd och tvungen att bli trädgårdsflicka», sade Louise. »Eller rättare sagt: du är ju inte alls nödd och tvungen till det, om du inte har lust. Då skall du inte alls bry dig om att följa med mig; du har ju din fulla frihet.»

»Så du säger!» utbröt Anna och kastade båda armarna om väninnans hals. »Du vet väl, att det inte finns någonstans i världen, där jag så gärna vill vara som hos dig! Jag är bara rädd för, att jag kommer att ligga till last.

— 207 —,Men jag skall bli så flitig, så flitig! Jagskall riktigt göra skäl för maten!»

»Ja, jag kommer nog att ha ett öga på dig», svarade Louise i sträng ton. »Har du en dag inte gjort nytta, blir det ingen middagsmat av.»

Anna smålog, och nu började de båda väninnorna att ivrigt avhandla, vad Anna hade att göra den närmaste tiden.

Det var inte svårt att ställa om, ty hon hade, sant att säga, mycket litet att ordna med. Möblemanget i de två rum, de bebott, var en gåva av en av konsulns forna vänner, som inköpt det på auktionen. Det var enkla saker, egentligen bara det allra nödvändigaste med undantag av konsulinnans schäslong, som hade varit hennes största

tröst i nöden. Allt blev nu överlämnat till en expressbyrå, som fick taga hand om och bortauktionera det. »Det passar i alla fall inte i mitt lilla lanthus», sade Louise. »Och där har jag redan allt, jag behöver.»

Ett par dar därefter voro rummen utrymda.

Anna stod i sin svarta klänning och sin lilla svarta hatt ensam i den tomma salongen. Inte det minsta minne från hennes förra liv fanns kvar, och hon kände sig så ensam och sorgsen, att det sved i hjärtat.

— 208 —,En stund stod hon tyst och höll sina hopknäppta händer upp emot kinden.

Plötsligt störtade hon på knä och sade så högt, att det nästan lät som ett rop: »A Gudi Hjälp mig I o så reste hon sig och gick fort ned för trappan.

Vid ångbåten skulle hon sammanträffa med Louise. Hon hade varit på torget med vårlökar och lämnat in violknippen i blomsteraffären, där hon stått förut. Det hade gått bra med handeln, och knappt hade ångbåten sagt ut, förrän hon bjöd Anna på kaffe med dopp på övra däcket, då hon fick veta, att Anna »alldeles glömt att äta något på morgonen».

Då de druckit kaffet, sutto de stillatigande och sågo ut emot sjön och de skogklädda stränderna, och det var också väl värt att beskåda. Sjön var ljusblå och vågorna skvalpade så glada, som om de jublade över att åter vara fria från isens tryckande hårdhet. Den ena vita ångbåten efter den andra skyndade ut emot olika mål, och mellan dem vaggade segelbåtar med utspända segel som stora simmande sjöfåglar. På stränderna voro alla björkar utslagna och lyste som solfläckar bland de mörka tallarna och granarna.

'4- Väninnorna.

— 209 —Luften var på samma gång så mild och så frisk, att Anna sade: »I alla fall finns det bestämt inte en sådan luft i hela världen som här hemma i Sverige!»

Då de nalkades bryggan närmast trädgårdsudden, blevo båda flickorna tysta.

Louise var mycket spänd på, vad Anna skulle tycka om hennes hem, och Anna kände sig nästan högtidlig till mods vid tanken på, att hon snart stod framför det ställe, där hon för framtiden skulle leva.

Nu lade båten till, och flickorna stego i land. Louise hade ett par tomma korgar att bära. Hon räckte den ena till Anna.

»Där har du, min flicka lilla!» sade hon. »Det är så gott, att du börjar arbetet genast!»

Och Anna grep den med en iver och bar den med en försiktighet, som om hon skulle ha fått sig anförtrott något mycket dyrbart. De gingo upp för en skogsväg, där det doftade på det ljuvligaste sätt av ungt löv och av en och annan liljekonvalje i gräset. Så vände de ned för en liten stig, och plötsligt såg Anna ett litet rött hus med vita fönsterbräden och knutar ligga bland björkarna, och strax där nedanför glittrade Mälaren i vårsolen. Hon tvär-

— 210 —,stannade, och i detsamma började en trast att sjunga för full hals i en talltopp över hennes huvud. »Ja, detta är mitt chateau», sade Louise och slängde med korgen i riktning mot det röda huset.

»Här är ju rent förtjusande!» utbröt Anna.

»Nej, vad här är sött!»

Och nu säga vi: »Sesam öppna dig!» sade Louise, i det hon stack en nyckel i ingångsdörren. »Stig på min nådiga», fortfor hon, i det hon neg djupt: »Välkommen skall du vara!»

Anna gick förut och kom in i en liten gång, där det fanns dörrar på båda sidorna, en åt höger och två åt vänster. Mitt för ledde en trappa till vinden.

Då Louise öppnade dörren till vardagsrummet, skrek Anna till, så vackert föreföll det henne. Det var tapetserat i vitt med ett mönster av små gröna blad. Framför fönstren hängde ljusgröna gardiner med vita gardiner över, och under det största fönstret var ett ganska stort furubord, på vilket stod en mässingsljusstake med tre armar samt en

blå burk med ett par praktfulla röda tulpaner i. På ena väggen fanns en hylla, och på den voro olika husgeråd place-råde. I ena hörnet av rummet befann sig ett grönmålat bondskåp, som innehöll glas och porslin. Fyra grönmålade furustolar fullständigade inredningen. Men mitt på väggen hängde på hedersplatsen porträttet av amiralens mormors mor.

»Får jag nu visa dig det allra bästa!» sade Louise, i det hon drog bort gardinerna och öppnade fönstret på vid gavel. »Vad säger du om den utsikten?» Alla vårens vällukter trängde in i rummet. Där utanför stodo två stora, yviga björkar, vars grenar rörde sig sakta för vindens blida andedrag. Vid deras sida reste sig en mängd små granar, som alla hade nya skott på kvistarna som julljus, och under dem lyste det gröna vårliga gräset, fullt med vilda, gula blommor. Men under branten, där huset var beläget, glittrade Mälaren i solskenet. Just här var den ganska bred och bildade en ansenlig fjärd, på vars sidor man såg skogklädda höjder, där vita herrgårdar skymtade fram.

»Här är ju alldeles bedårande!» utbröt Anna. »Men hur har du fått råd att inreda det så här åt dig?»

»Det har just inte kostat några stora summor», svarade Louise. »De vackra tjugufem-

— 212 —,öres tapeterna har jag satt upp själv, och hörnskåpet har jag köpt av en bonde för två kronor. Så har jag funnit en snickare här i trakten, som har gjort bordet och stolarna åt mig för mycket gott pris. Den sköna färgläggningen har jag själv åstadkommit. Och så har jag köpt utskottsporslin, som du ser», fortfor hon i det hon öppnade skåpet. »Men jag trotsar var och en, som kan finna något fel på mina fat och tallrikar. Några obetydliga ofullkomligheter ha de väl, som alla människor! — Men nu måste du se sängkammaren.» Hon gick före in i det angränsande rummet. Det var ganska stort, och det härskade en egendomlig grön dager därinne på grund av de stora träd, som växte vid denna sida av huset. Vid var sin vägg stodo två turistsängar, täckta med vita täcken, på vilka voro broderade bårder av rönnbär med gröna blad. Mitt på smalväggen stod ett litet vitmålat tvättbord med ett jättestort bleckhandfat och en dito kanna. På motsatta väggen hängde en liten spegel över ett bord, åstadkommet genom en upp och nedvänd lår, som sedan blivit överdragen med vitt tyg. En stor klumpig, vitmålad byrå full-ständiggjorde möblemanget. På väggen var

— 213 —ett par krokar uppsatta för att hänga kläder på.

»Här ser du sovgemaket», sade Louise. »Tror du vi få plats härinne?» Två av lådorna i byrån har jag utrymt till dig och två har jag behållit för mig själv och mina egna dyrbarheter. Våra vardagskläder ha plats där på väggen. Uppe på vinden har jag en lång hängare för våra mera praktfulla toaletter.»

»Men de här förtjusande sängtäckena», sade Anna och lyfte upp fliken på ett av dem. »Var har du fått dem ifrån? Jag har aldrig förr sett det där mönstret »

»Det tror jag nog», svarade Louise, »eftersom det är en enastående originalteckning, och konstnärinnan står framför dig. I fjol höst voro rönnbären så ovanligt vackra, då klottrade jag upp mönstret, och de långa vinterkvällarna, då jag satt ensam härute, sydde jag det. Naturligtvis sydde jag två täcken; jag tänkte ju alltid, att du skulle komma att sova i ena sängen.»

»Och rummet här ovanpå?» frågade Anna. »Hur ser det ut?»

»Som alla tomma rum se ut», svarade Louise. »Där finns rakt ingenting. Då jag fick veta, att din mamma inte ville komma hitut, gjordejag mig inte besvär med att ställa i ordning det. Förresten ha vi ju redan så kolossal stor plats, att vi rakt inte behöva mera. — Men nu måste du se vårt kök!» Vid ändan av gången fanns ett litet miniatyrkök med en spis, inte större än i en lekstuga; men allt var så skinande rent och fint, att Anna sade: »Här kan man ju lägga maten på golvet, så aptitligt ser här ut!»

»Du skulle nog finna det mindre aptitligt, efter det att maten hade legat på golvet», svarade Louise. — »Men nu ska vi sannerligen ha något att äta. Du kan duka i syrenbersåen utanför, så ska jag bräcka skinkan och laga äggröra, och sedan skall du få en utmärkt filbunke. I hörnskåpet finner du allt, du behöver».

Och så började Louise elda i spisen och Anna att duka bordet. »I syrenbersåen», hade Louise sagt. Hon såg sig

om utanför i trädgården. Där på sluttningen stod en ring av syrénbuskar. Ännu voro endast bladen utslagna, men gömda djupt ner emellan dem sutto små, täta knyten av knoppar som små, små runda pärlor. Tänk, vad det skulle bli vackert, när de började växa ut och hängde som stora doftande blomklasar! Inne i bersån

- »15 -stod ett bord och en bänk, och därifrån hade man utsikt över hela öppna sjön.

Anna flög som en svala fram och åter mellan huset och bersån.

Hon höll också nästan på att kvittra av glädje som svalorna. Allting doftade, allting darrade av sol och ljus. Det var, som om själva vinden smekte henne om kinderna och skulle ha viskat: >Ser du! Det är inte så dumt att leva I Det är till och med rent förtrollande!

Hon stod utanför bersåen och såg ut emot sjön, då Louise kom med middagsmaten.

Aldrig hade något smakat Anna som detta första mål i hennes nya hem. Mellan varje mun full lade hon bort kniv och gaffel och omfamnade Louise.

»Ja, inte sant», sade denna. »Maten smakar dubbelt så bra i det fria, och bara det inte störtregnar, ha vi vår matsal här.»

o

Ångbåtarna gledo förbi långt ute på sjön, och segelbåtarna passerade så nära, att de ofta kunde se, vilka människor, som befunno sig i dem. Anna viftade med servetten, och de seglande viftade tillbaka. »Hurra!» ropade Anna. »Lycklig resa!» — Då de hade diskat efter middagen sade Louise: »Nu ska vi gå genom

— 216 —,vårt arbetsfält. Du skall se allt i trädgården; och arm i arm vandrade de ut tillsammans.

Anna förstod snart, hur flitig Louise måtte ha varit under detta år hon rått om Trädgårdsudden. Hon hade låtit gödsla jorden och indelat den i olika avdelningar, av vilka en del upptogs av potatis, ärtor och bönor. I ett annat hörn odlade hon blommor, och där solen sken starkast, hade hon planterat en hel rad med dvärgfruktträd. Dessutom hade hon anlagt flera drivbänkar, en för meloner och en för gurkor samt en, där hon tidigt kunde få rädisor och spenat. Ett stycke bakom huset var en hel körsbärslund. »Bara stora bigarråer», sade Louise. »Dem har enstöringen planterat på sin tid. Gud välsigne honom 1 Jag sålde mer än hundra literi fjol.» Ett ganska stort stycke land var planterat med jordgubbar, och omkring dem hade hon satt krusbär- och vinbärsbuskar, som dock ännu voro ganska små. »Om du visste vad det är roligt att se allt detta växa!» sade hon till Anna. »Jag tycker nästan, att alla växterna äro mina barn, och jag gläder mig och sörjer med dem. Ibland bli de plötsligt sjuka, och man kan inte begripa varför, och ibland växa de så kraftigt och överdådigt,

— 217 —,att man inte kan förstå, vad som kommer åt dem. Man tycker, att man ger alla samma skötsel och älskar dem alla lika högt, men det är, som om det inte alls skulle göra intryck på somliga av dem. Jag kan ligga vaken om nätterna och tänka: »Vad har jag försummat? Vad har jag gjort galet?» Men lika outgrundligt är, och förblir det för mig. Se nu till exempel på det här lilla päronträdet! Det har den sortens jord, det skall ha. Lagom med vatten får det, sol har det alltid — när det är någon sol, och inte vill det trivas ändå. Knappast har det satt ett nytt skott, förrän det förtvinar och faller av. Jag tror bestämt, att det dör. Och titta sedan på äppelträdet bredvid. Det växer, som om det skulle växa i kapp med något annat träd. Se så fullt av blomknoppar det har! Man kan hoppas på många äpplen, om inte åskregnet slår sönder knoppen.» Och Louise gick vidare, medan hon ofta stannade vid ett träd eller en buske, plockade bort vissna blad av kvistar eller band upp en planta, som hade böjt sig.

»Nu skall du se skogen», sade hon därpå, och de begåvo sig uppför skogsstigen in i björkhagen.

- 218 -»Det hade blivit kväll, men en av de där ljusa nordiska vårkvällarna. Himlen hade fått starkare färg. Sjön glittrade och sprakade som levande eld. Allting var så underbart stilla, och endast trastarna i grantopparna utgjöto sig i en ström av toner, som om endast de kunde tolka, vad man känner i en svensk skog vid vårens första lycksalighet. De två väninnorna gingo tysta med ljudlösa steg på det korta gröna gräset. Över deras huvuden

böljade ångor av vällukter från tallskogen, från björkhagen, från de dolda liljekonvaljerna vid dikeskanterna.

De kände sig så högtidligt lyckliga, att de inte kunde tala.

Då Louise ordnat sina korgar för nästa dags försäljning, gingo de till vila. Då hon stod vid Annas säng för att ännu en gång säga henne godnatt, fann hon henne redan sovande, men hon hade tårar på kinderna. Anna sov djupt och länge. Då hon vaknade, var Louise redan borta. Hon hade rest in med en av de första ångbåtarna för att vara tidigt vid Munkbron.

Anna steg upp, tvättade och klädde sig långsamt och kammade sig framför det öppna

,fönstret. Så lagade hon sitt kaffe på fotogenköket, tog sig bröd och smör i hörnskåpet och satte sig på en liten bänk utanför huset och drack det.

Det var ganska svalt, men härligt solsken, och sjön var full med vita segel.

»Här får jag bol Alltid vara kvar!» sade Anna och suckade djupt.

Nu var hon hemma på Trädgårdsudden.

,PÅ ANDRA SIDAN SJÖN.

OMMAREN hade kommit, och Louise hade mycket att göra med trädgården. Anna hjälpte till så gott hon kunde. Hon plockade jordgubbar, varav landen överflödade. Hon rensade bort ogräs, krattade gångarna och hjälpte Louise att binda buketter, som hon skulle sälja. Ibland följde hon också med till staden och satt med Louise under soltältet vid Mukbron och sålde grönsaker och blommor.

Det roade henne mycket att vara »torggumma», som hon kallade det, och det gick bra med handeln. Flickornas buketter voro så smakfulla, deras bär och grönsaker så vackert upplagda, och måhända bidrogo också deras egna personer något till den goda avsättning, de fingo.

Det var ju ganska ovanligt att se två unga, söta flickor, mycket enkelt, men ändå smakfullt klädda, som visade sig så älskvärda

soch tillmötesgående, stå och utbjuda trädgårdsalster.

Det hände till och med, att en och annan fru, som Anna hade känt och umgåtts med i sin glans dagar, kom till deras stånd för att köpa. När sådant ibland inträffade, låtsades de värda fruarna inte känna igen Anna, utan slogo ner ögonen mycket taktfullt. »Naturligtvis skämdes Anna för att stå där, och man gjorde henne största tjänsten genom att inte låtsas om henne.» Men Anna skämdes inte alls, och medan hon log ganska satiriskt över damernas förlägna utseende, band hon ihop de blommor de önskade och ordnade de frukter, de köpt, varefter hon spelade dem det sprattet med att säga: »Var så god, fru Wetterholm!» eller »Önskar fru Green bigaråerna i en påse eller i en korg?» för att visa dem, att hon kände igen dem mycket väl.

På Trädgårdsudden blommade det i överflödande prakt: lövkojor och lackvioler, pelargonier, reseda och krasse formligen störtade upp ur jorden i det varma solskenet.

Men småningom böjade solen bli väl kraftig i sina kärleksbetygelser.

,Den sken allt varmare för var dag, den glödde och brann och förbrände.

Varje morgon, då Louise öppnade fönstren, var himlen lika molnfri, sjön lika spegelklar, och solen stod där i sin flammande prakt. »Titt, titt», tyckte hon, den sade, medan den log öfvermodig. »Här står jag, och jag tänker inte alls gömma mig i moln. Jag tycker inte om regn, och det skall inte regna.» Och det regnade inte. Dagar och veckor gingo i en hopplös, tärande solglans. Nu hade man ingen annan hjälp att tillgå än vattenkannorna, och Anna och Louise släpade på vatten från träsket och från sjön tills långt ut på natten. Jorden tycktes försmäkta av törst, och Louise var allvarsamt rädd för sin blomkål och sina franska bönor, för att inte tala om alla blommorna.

Emellertid arbetade flickorna så tappert, att ännu höll trädgården sig frisk.

En kväll hade de vattnat i många timmar.

Nu sutto de trötta på lilla bänken framför huset och sågo emot sjön. Plötsligt lyste solen med eftertryck på en vit byggnad, vars murar man blott såg skymta bland skogarna mitt emot.

»Vad heter den där gården», frågade Anna, »som kommer och försvinner? Jag har flera

— 223 —,gånger tänkt fråga dig, när den visat sig! Men när den sedan har dragit sig undan i skuggorna, har jag åter glömt det.»

»Jaså, du menar det vita, man knappast kan skönja, där högt bland lövdungarna?» sade Louise. »Den gården heter Lindesnäs; den skall ligga så förtjusande.»

»Kan man inte komma dit?» frågade Anna åter. »Jag skulle ha lust att se, vad det finns på andra sidan sjön!»

»Det går visst mycket bra för sig», svarade Louise. »Jag har ibland tänkt resa dit själv; där skall vara en så utmärkt trädgård.»

»Men vi kan väl ändå inte simma ditöver?» sade Anna.

»Nej, men man kan ro, och jag skall i morgon dag låna en båt hos Persons vid Kas-holmen och föra dig dit.»

Sagt och gjort. Nästa dag skulle Louise inte till staden. Vid fyratiden gingo flickorna längs stranden till en gård, som hette Kas-holmen, där de fingo låna en båt, som låg fast-bunden vid ställets brygga. De hade tagit på sig sina snyggaste kläder, ett par vita piké-klänningar och hade stråhattar utan band eller annan prydnad, fästa vid håret med långa nålar.

— 224 —,»Det är riktigt uppfriskande att komma ut på sjön i den här gräsliga hettan,» sade Louise och tog långa årtag. Hon rodde ensam. Anna satt i aktern och fläktade sig med ett stort kålblad. »Ja, det är mycket roligare än att släpa vatten,» svarade hon. »Nog kunde det väl någon gång börja regna.»

»Få se, om det inte kommer?» svarade Louise.

»Se på de stora molnen där borta. De torna

upp sig och båda uppror.» Hon nickade med

huvudet i riktningen bakom Anna. Anna vände

sig och utropade i detsamma: »Ja, just så se

de riktigt stora bergen ut! Jag skulle en gång • i • • ° vilja se dem igen. A, du vet inte Louise, hur

härliga de äro!»

»Jag vet det! Jag tror det'» svarade Louise. »Och nästa gången du reser, får du taga mig med!»

»Nästa gång — ja! Det blir väl aldrig!»

Anna suckade, medan båten gled snabbt över det blanka vattnet. En stund efter lade de till vid en herrskaplig brygga.

Därifrån gick vägen genom skogen upp till Lindesnäs.

Efter att ha vandrat en stund, kommo de in i en lång lindallé, som aldrig tycktes taga

15- Väninnorna.

— 225 —slut. Vid ändan av allén skymtade herrgårdens vita murar.

Men då de nalkades byggnaden blevo de gripna av förlägenhet. Tänk om någon av herrskapet skulle se två främmande flickor komma gående direkt upp till gården! Det skulle ändå vara alltför galet. De veko därför av genom en öppen grind, som förde in i parken. Strax innanför grinden låg ett vitt hus, som nästan såg ut som ett litet palats. Det var byggt i gammal stockholmstil, vitt med brutet tak och blåsvarta takpannor. De höga fönstren

hade små rutor och sågo så förnäma ut med sina smala nedhängande sidengardiner, men inte en människa syntes till, varken inom- eller utomhus. »Vem kan bo här?» sade Anna i viskande ton.

Parken bredde ut sig framför dem med stora gräsmattor, jämna och sammetsmjuka, och däri glödde rabatter med eldröda geranier och begonier, tjocka band av violetta och blå pen-séer och hela snår av doftande heliotrop.

Omkring gräsmattorna lyfte sig en rad av de stoltaste lindar, vilkas grenar hängde helt ned till jorden och som skeno i bländande grönt emot den dunkla ovädershimmel över dem, där

— 226 —,en regnbåge just höll på att arbeta sig fram bland de mörka åskmolnen. Flickorna stannade.

»Detta är nog en förtrollad trädgård», sade Anna sakta och tryckte Louises arm. »Blommorna och gräsmattorna sköta sig själva, och ingen bor på gården.»

t>Någon måste det väl ändå finnas, som sköter om all den här härligheten», sade Louise. »Kom, så ska vi se, vad som finns bakom lindarna!» De fortsatte vandringen och kommo ner i en sorts dal.

Hela parkens terräng gick som i vågor, där en del låg högt med utsikt åt sjön och en del gömd under skogskullarna. Nu stodo de i den lägre delen av parken, där en stor rundel var beväxt med idel rosor. Rosorna sjöngo i år redan på sista versen, och många av dem hade nu blommat ut. Andra stodo på höjden av sin kraft och voro så översållade med blommor, att det knappast fanns rum för bladen. Här fanns alla sorters rosor, från Crimson Ramb-lers, vilka hängde i långa girlander omkring rundeln, till den jättestora »snödrottningen», som lyfte sig i ensam förnäm skönhet.

Här funnos de allra minsta bukettrosor och

— 227 —,de allra största, svartröda, tunga rosor, hög-stammiga, lägväxta klangrosor, — alla upptänkliga arter av rosor, och jorden var betäckt med affallna rosenblad. — Mitt i all denna rikedom stod en ung man med ryggen mot flickorna. Han tycktes vara alldeles upptagen av att betrakta en vit bukettros, som hängde på ett galler framför honom. Han rörde sig inte, utan stirrade oavvänt på rosen, som heller inte rörde sig. De tycktes vara i ett tyst samtal. Men vid ljudet av flickornas steg vände han sig och såg helt förvånad på dem.

»Får man lov att bese parken?» frågade Louise. »Man har sagt oss, att det är tillåtet.»

»Mycket gärna, mina damer», svarade den unge mannen, som hade tagit av sig hatten. »Det är mig alltid ett nöje att förevisa mina blommor.» Han såg verkligen ut, som om han gladde sig däråt, ty hela hans ansikte sken upp, då han talade.

Han såg inte ut att vara mer än ett par och tjugu år, hade regelbundna drag, mycket tjockt ljust hår, som var rätt uppstruket och ett par mycket levande uttrycksfulla ögon. Han höll sig rak då han gick, och hela hans yttre bar

— 228 —,prägel av sundhet och kraft, som gjorde en glad att se på honom.

»Jaså, damerna intressera sig för blommor», sade han, i det han åter satte på sig hatten.

»Det gör vi visst», utbröt Anna ivrigt. »Det är väl det bästa av allt», sade Louise sakta. Den unge mannen såg på henne med en prövande blick, men han måtte ha funnit sig belåten med uttrycket i hennes ansikte, ty han sade mycket livligt: »Då skall ni få se allt, jag har att bjuda på.»

Han och Louise gingo framför Anna, som kom ett litet stycke bakom dem. Nästan vid varje buske stannade han och nämnde namnet på rosorna, talade om varifrån de kommo, hur gamla de voro och vilken skötsel de skulle ha. Louise lyssnade med största intresse, och på de frågor, hon gjorde, kunde han bäst förstå, hur väl hon var inne i saken. En och annan gång plockade han en utsökt ros och räckte henne.

»Jo, hon får», tänkte Anna. »Mig tycks han inte alls komma i håg.» Men plötsligt vände han sig och sade: »Fröken får så gärna plocka alla rosor, ni tycker om. De falla ändå om ett par dar, och det är mycket bättre, att de

— 229 —,nu först bli till glädje, för någon. Men vänta 1 Här är min saxl Klipp av dem, är ni snäll. Man gör så lätt illa en buske, om man river av blommorna.» Anna lät inte säga sig det två gånger, och snart var hon så ivrig

att samla sig en bukett, att medan hon skyndade från den ena busken till den andra, hon alldeles glömde bort Louise och hennes följeslagare, som fortsatte att långsamt göra sina besök hos varenda planta.

»Det är bra vänligt av er», sade hon och stannade för att ordna de blommor, han plockat åt henne. »Det är bra snällt, att tillåta främmande gå så här runt i er härliga trädgård och till och med ge dem de här sköna rosorna.» Hon böjde sig för att inandas bukettens doft.

»Ni misstar er bestämt», sade den unge mannen och skrattade. »Ni tar mig visst för Adrian Schütte, ägaren till Lindesnäs. Jag är bara hans trädgårdsmästare. Jag heter Per Kraft.»

»Jaså, det är ni själv, som uppodlar allt det, som växer och blommar här i parken», sade Louise förvånad.

»Det kunde jag väl ha förstått förut. Inte

— 23° —bryr sig ägarne själva så mycket om sin egendom som den, som ha arbetet om hand.»

»De ha så mycket annat att tänka på», svarade Per Kraft. »Det goda, det utmärkta med Adrian är just det, att han inte lägger sig i, vad han inte förstår, utan lämnar mig fria händer.»

Louise såg på honom från sidan. Det förvånade henne, att han kallade herren till Lindesnäs vid förnamn. Han uppfattade genast hennes blick och sade:

»Ja, jag säger Adrian, därför att vi äro gamla vänner och kamrater. Vi ha känt varann i Amerika.»

»Jaså, ni har varit i Amerika?» frågade Louise.

»Hela fem år!» svarade Per Kraft. »Från det jag var tjuguett år, tills jag blev tjugusex.»

»Och nu är ni nitton?» sade Louise leende.

»Nitton?» utbröt han. »Ja, om det vore så väl, att man bara var nitton år, men jag är redan gammal. Jag blir trettio år till september.»

»Då är ni i alla fall ännu bara en ung man», svarade hon.

»Jag har ändå levat mera än en femtedel av mitt liv, ty inte lyckas jag väl bli hundrafem-

— 231 —,tio år», svarade han. »Man kan verkligen avundas äppelträden, av vilka somliga kunna bli ett par hundra år; för att inte tala om lindarna, som bli vackrare och starkare för varje hundrade år de få på nacken. Det är ju rent jämmerligt med oss människor 1 När man blir sjuttio år, skall man redan tänka på inpackning och avresa. Vad hinner man? Rakt ingenting! Och jag ville hinna så oändligt mycket! Börjar man först att riktigt studera naturen, då tycker man, att evigheten inte skulle kunna räcka till för en. Man får liksom lust till att själv skapa litet med.»

»Nå, det gör ni ju redan», sade Anna.

»Allt detta, som ni trollar upp ur jorden 1»

»Ja, men jag ville göra ännu mera», sade han med lysande ögon.

Jag ville förbättra och förädla en hel del, som skulle kunna bli så mycket vackrare och bättre.»

Louise såg frågande på honom.

»Så till exempel tycker jag inte om alla törnen, som en del rosor ha», svarade han. »Dem kan man lätt skaffa dem av med. Ordspråket säger visserligen: »Inga rosor utan törnen», men jag ville, att det skulle heta:

— 232 —»Alla rosor utan törnen.» Och så vill jag ha somliga rosor mörkare och andra av en mera ren färg. Nyss stod jag och såg på den där vita bukettrosen. Skulle det inte vara roligt, om den vore full med mörkröda fläckar, som om det hade sprutat blod över den?» Den sade, att vi ju kunde försöka till nästa år, och vi skall försöka.»

»Jaså, blommorna tala med er?» frågade Louise. Hon visste inte riktigt, om hon skulle taga det på allvar.

»Naturligtvis», svarade han. »Jag ser genast, vilka jag kan tala med. Somliga äro så trögtänkta och vanliga — ja,

uppriktigt talat, är nog de flesta så. Men så finns det en och annan, som har sin egen personlighet och som har stora möjligheter att bli till något märkvärdigt. En sådan planta får man lov att hjälpa, liksom det är människors skyldighet att hjälpa en ung man eller kvinna, som visar fallenhet för något särskilt.»

»Men hur kan ni se, var dessa växter finnas?» frågade Louise.

»Det ser jag genast», svarade han. »Liksom ni i en stor människomassa känner igen edra bekanta, så ser jag genast, vilka exemplar bland

— 233 —,tiotusen, som ha talang till att utveckla sig. Dem ägnar jag genast all uppmärksamhet. Men det är inte bara blommorna, jag arbetar med. Fruktträden intressera mig lika mycket. Kom skall fröken få se min fruktträdgård 1» Han gick så fort, att flickorna nästan fingo springa för att följa honom. I början av parken vid det vita huset, de hade sett strax de kommo, var fruktträdgården anlagd. Längs gångarna voro små fruktträd planterade, vars grenar sedan voro förda i långa girlander, som nu hängde tunga av ädla päron och äpplen. Bakom dem växte något större fruktträd och dessutom hallon och krusbär på höga buskar. »Just nu är det en ganska tråkig tid», sade Per Kraft. »Bären äro snart slut, och trädfrukten är ännu inte mogen. Men ännu ska vi väl kunna finna några hallon». Han gav sig till att söka och räckte fram bären på ett grönt blad.

»Sådana väldiga päron!» sade Anna och lyfte på ett jättepäron på en av girlanderna. »Man skulle kunna tro, att det vore ett franskt päron.»

»Det är det också®, svarade trädgårdsmästaren. »Vi kunna få precis lika goda päron, som de få i Frankrike, men man får göda jorden duktigt, så att de mogna tidigare. Vår som-

— 234 —mar är ju tyvärr inte så lång som somrarna söderut, och vi få ersätta med konst, vad de lyckligare länderna få gratis.»

De gingo fram på den breda gången mellan fruktträden, beskådande och beundrande allt, som där växte, då plötsligt en herre kom fram bakom lindarna ett stycke längre bort. Han hälsade flyktigt och försvann genast.

»Vem var den gamle herrn?» frågade Anna och såg efter honom.

»Han är inte alls gammal», svarade Per Kraft. »Han är bara tre år äldre än jag.»

»Men han hade ju alldeles grått hår», invände Anna.

»Ja det har han, men han är i alla fall ännu en ung man», sade Kraft. »Förresten är det han, som rår om Lindesnäs.

»Var det Adrian Schütte?» frågade Anna förvånad.

»Var det Adrian Schütte?» upprepade Louise och såg efter honom.

»Ja, just han», svarade Kraft. »Om damerna skulle se honom på nära håll, märktes det nog, att han inte är gammal.»

»Han tycker måhända inte om, att man går — 235 —omkring i trädgården, så här nära gården?» sade Anna och såg helt förskräckt ut.

»Det är honom visst alldeles likgiltigt», svarade Kraft. »Han talar sällan med obekanta, men han öppnar parken för alla, som ha lust att se sig om här inne.»

»Nu får vi i alla fall skynda oss hem», sade Louise. »Himlen mörknar mera och mera, och vi ha en lång väg att ro».

I det samma blixtrade det starkt, men ännu så långt borta, att man inte hörde åskan.

»Jag är rädd, det blir oväder», sade Kraft och såg emot söder, där molnen för varje ögonblick blevo tätare. »Får jag erbjuda min regnrock? En av damerna får lov att taga den på sig.»

»Det blir naturligtvis Louise», tänkte Anna. »Om jag blir genomvåt frågar han inte efter.» Han skyndade sig upp

i det vita huset och kom ner med en regnrock över armen.

»Bor ni här?» frågade Anna, då han sprang ner för den korta trappan, som förde upp till ingångsdörren.

»Ja, det är mitt residens», svarade han. »Bor jag inte som en kronprins?»

»Det var just, vad jag tänkte, då vi först

— 236 —,kom in 1 parken», svarade Anna, och kastade ännu en beundrande blick på det ståtliga huset »och aprikoser och persikor odlar ni utanför knutarna?»

»De trivs så utmärkt i det starka solgasset», svarade han, i det han stack in handen mellan lövet. »Vill damerna smaka? Ar det inte en vacker färg mina aprikoser ha?» Han räckte fram handen, som omslöt flera mogna frukter.» »Nu få vi lov att skynda oss!» tillfogade han. »Jag är riktigt rädd att låta er ro ensamma, tillbaks i en liten båt.»

»Men jag är inte alls rädd,» svarade Louise. »Och jag tror, att det knappast tar en halv timme att ro hem.»

»Men ni ha inga ytterkläder», sade han. »Er unga väninna har bara den tunna, vita klänningen? Nej, det går inte an. Vänta ett ögonblick, så skall jag hämta en röck till.»

Han sprang bort emot gården och kom tillbaka med en lång regnrock.

»Den tillhör Adrian Schütte», sade han, »men jag skall hämta båda rockarna i morgon.»

Då flickorna skulle ta dem på sig, visade det sig emellertid, att rocken, som tillhörde Per Kraft, passade Anna bättre, eftersom hon

- 237 —var den minsta av flickorna. Louise, slöt om sig den längsta rocken, som tillhörde Adrian Schütte. Så snart de hade fått på sig rockarna, i vilka de nästan försvunno, började de springa. Ovädret kom allt närmare. Den ena blixten följde på den andra, och åskan blev för varje ögonblick mera hörbar. Ännu hade regnet inte börjat, men de mörka molnen sågo ut, som om de när som helst kunde spricka.

Då de kommo ner till båten, stod Adrian Schütte där. Han tog av sig hatten och sade: »Ursäkta, att jag lägger mig i fröknarnas planer. Men jag tror inte, det är rådligt att ge sig ut på sjön just nu. Vill inte damerna komma upp till Lindesnäs och slå sig till ro, till dess ovädret är över.»

»Tack!» sade Louise, som höll på att göra loss båten. »Men jag tror bestämt, vi ska hinna hem, innan det börjar på allvar.»

»Vi ska hoppas», svarade Schütte. »Men vore det inte säkrare att inte utsätta sig för någon fara?»

»Den enda faran skulle väl vara, att man blev litet våt, men då ni ha varit så vänliga att låna oss era rockar, reda vi oss utmärkt», sade Louise, som redan satt vid årorna.

Väninnorna. — 238 —»Ja, så önskar jag en lycklig resa!» sade Adrian Schütte och gick ett steg tillbaka.

»I morgon kommer jag över och hämtar rockarna!» ropade Kraft efter båten. »Fröken Maron, Trädgårdsudden, bryggan vid Kas-holmen, var det ju?»

Louise nickade jakande, och med ett par raska årtag var båten ute på sjön.

»Att du tordes tala till honom!» sade Anna till Louise, medan båten i full fart sköt genom det blyfärgade vattnet.

»Vem menar du?» frågade Louise.

»Herr Schütte, vet jag! Jag var riktigt rädd för honom.»

»Det kan jag inte förstå», svarade Louise. »Jag tyckte han såg så god ut.»

»Ja, men så förskräckligt allvarsam!» sade Anna med eftertryck. »Och så underligt, att han har alldeles grått hår till så svartbruna ögon. Och så brun han var i ansiktet! Tror du han var solbränd?»

»Jag vet inte», sade Louise, som rodde av alla krafter. »Måhända mycket mörka människor ha en sådan brun

hy.»

»Så vita tänder han hade», sade Anna eftertänksamt. »När han log, skeno de formligen

— 239 —i hans mörka ansikte. Och en sådan vacker näsa! Den var alldeles rak.»

»Du tycks riktigt ha tagit reda på hans utseende», sade Louise leende. »Men hu, så det blixtrar!» Hon slöt ögonen ett ögonblick.

»Den där trädgårdsmästarn såg ut som en riktigt fin herre», fortsatte Anna. »Och han var egentligen mycket vackrare än herr Schütte. Men han talade ju knappast till mig. Han var så upptagen av dig, att han varken såg eller hörde.»

»Du kan väl begripa, att vi hade mycket att tala om med varandra», sade Louise, som rodde så fort hon kunde. »Jag har aldrig förr träffat någon, som har varit så entusiastisk för att odla växter och blommor. Det var, som om han skulle kunna skapa en ny underbar blomstervärld. »

»Jag tycker, vi ha alldes nog av den, som redan finns», svarade Anna. — »Men Louise-— se på himlen, — så ohygglig den ser ut!»

Ena sidan av himlen bort emot Stockholm var ännu klar, men från motsatta hållet kommo molnen framryckande i kolonner som en krigshär. Beständigt fortare gledo de fram genom luften och framför dem ven en plötslig stormil,

— 240 —,som en olycksbådande krigssignal. Fram över vattnet, som hade blivit blyfärgat, gick en dallrande rörelse som av stor ångest, och nu bröt hela ovädret loss. Blixtarna följde så täta på varandra, att man inte längre kunde räkna till något tal mellan dem och de våldsamma åskknallarna. Samtidigt störtade regnet ner i så häftiga strömmar, att botten av båten snart fylldes. Himlen var så mörk och regnet föll så starkt, att de inte kunde se kusterna, utom när blixtarna upplyste dem ett försvinnande kort ögonblick.

Louise rodde som för livet, men det var, som om båten inte skulle komma ur fläcken i de upprörda vågorna.

»Låt mig taga ena årån!» ropade Anna. De hade svårt att höra varandra genom åskans och regnets larm. Louise skakade på huvudet.

»Du kan inte ro», sade hon bara. »Sitt du alldeles stilla, helst i botten av båten.»

Anna kröp ihop i aktern. Hon frös, och hennes hjärta slog av ångest. För varje ögonblick tyckte hon, att stormen skulle kasta ikull båten och sjön sluka upp den, och hon stängde ögonen för att inte se. — Det föreföll henne en oändlig tid, hon satt där, vilt gungande på de fräsande böljorna och med regnet piskande

Väninnorna. — 241 —över sig. Med ens märkte hon, att båten skrapade på stenar, och hon kände grenar slå tillsammans över sitt huvud. Hon öppnade ögonen, — ja, det var verkligen sant! De hade hunnit fram till Kasholmen.

Då de kommit i land och giort fast båten, började de springa så fort, de kunde. Ännu regnade det våldsamt. Regnet och stormen tycktes jaga dem hem. Äntligen nådde de Trädgårdsudden; men då Louise öppnat dörren och sedan de kastat de tunga regnrockarna på golvet, föllo de i varandras armar och började gråta. De kände, att de varit i livsfara och hade blivit räddade på ett underbart sätt. Påenlångstund kunde de inte tala, utan ömsade kläder i all tysthet.

Då äntligen regnet hade upphört och åskan dragit bort, gingo de till fönstret och tittade ut, där himlen nu började skina i uppfriskad klarhet. Plötsligt lyste solen på kusten mitt emot.

»Ser du!» sade Anna. »Det är de vita murarna på Lindesnäs. Nu veta vi, hur det ser ut där borta.»

»Och ändå ha vi ännu inte sett gården», svarade Louise. »Det får bli en annan gång.»

— 242 —,ADRIAN SCHYTTE OCH PER KRAFT.

INDESNÄS hade i många generationer gått i arv från far till son.

Adrians far hette Balthasar, hans far bar namnet Maximilian. De därSchytt-tarna hade alltid haft så konstiga förnamn. Och något besynnerligt hade det alltid varit med dem.

Maximilian Schytte hade varit överste och nästan uteslutande intresserat sig för militära saker. Fastän han var pensionerad på sina äldre dar och levde hela året på landet, läste han ändå alltid med förkärlek krigshistoria och höll allasorters militära tidskrifter. Vid alla möjliga — och stundom också omöjliga till fällen — uppträdde han i uniform och ansåg på det hela taget alla »civila» som en lägre kast, vilken man visserligen kunde ägna medlidande och beskydd, men som ändå aldrig kunde räknas som civiliserade människor. Naturligtvis hade han bestämt sin enda son Balthasar för det militära yrket, och det kostade honom en hård strid — den enda han för-

— 243 —resten deltagit i — att uppge denna sin förut fattade plan och låta sonen studera det enda ämne, som intresserade honom, nämligen astronomi. Om denna planet och vad allt, som här försiggick, bekymrade sig Balthasar föga eller intet.

Hela hans uppmärksamhet var vänd mot alla de obekanta klot, som sväva i rymden — ju mera ouppnåeliga dess bättre. Han lät bygga ett litet observatorium på ett berg nära Lindesnäs, och där tillbringade han halva nätterna med att stirra emot stjärnorna. Vad han därmed uträttade, berättar historien intet om, men visst är, att denna hans sysselsättning upptog honom helt och hållet.

Hur han fick tid till och tankar på att gifta sig, kunde ingen förklara, och ännu mindre, varför han just valt en fransysk guvernant på granngården en mil därifrån.

Man kunde ju inte neka, att hon var en vacker ung dam, som uppträdde på ett fint och stillsamt sätt, men hon var ändå i alla fall en främling, som aldrig lärde sig tala svenska felfritt, och dessutom hade hon så sorgsna ögon, som om hon alltid gick och tänkte på något, hon aldrig kunde få. — Inte heller kunde man märka, att herr Balthasar brydde

— 244 —sig så särskilt om sin unga hustru. Han var i allmänhet en fåordig man och kunde låta en hel middag passera, utan att ha yttrat ett ord. Det såg ut, som om han hela dagen blott gick och väntade på, att natten skulle komma, för att han kunde få bege sig upp i sitt torn och vända kikaren emot stjärnorna. Hans unga fru var bra ensam. Emellertid fick hon efter ett par års äktenskap en liten gosse, som fick namnet Adrian, och på honom kastade hon nu all sin kärlek. Han var en vacker gosse, mörk i hyn och med stora, svarta ögon som modern. Också hade hans ögon ärvt något av moderns sorgsna uttryck, långt innan han hade upptäckt detta livs svårigheter. Modern och han voro alltid tillsammans, och han kom att älska henne lidelsesfullt. Hon intresserade sig mycket för trädgården och parken och hade på det hela en fin smak, varför Lindesnäs blev lika vackert inomhus, som dess yttre belägenhet var förtjusande.

Herr Balthasar frågade varken efter godset eller parken. Han hade en utmärkt inspektor, som skötte herrgårdens ekonomi, och han var mycket belåten med, att hans hustru tog hand om husets inredning och parkens anläggningar.

— 245 —,Bara man lämnade honom i ro i hans torn var han nöjd.

I parken vandrade lilla Adrian omkring vid sin mors hand. De sutto tillsammans på utsiktsberget och sågo ut över sjön de klara sommardagarna och gingo långa promenader i skogarna, när hösten kom. Han kunde inte tänka sig, att någon i världen kunde vara så vacker och så god som hans mamma; och hon var också god och vacker. Då han blivit större, talade hon om för honom, hur det såg ut i Frankrike, landet, där hon var född och dit hon alltid längtade. Han fick också veta, att hennes far hade varit en förnäm herre och hennes mor en förnäm dam, men att de varit mycket fattiga. De hade båda dött, då hon var en helt ung flicka, och hon hade blivit tvungen att ge sig till lärarinna hos en familj, som den tiden bodde i Paris. Hon hade sedan följt med dem till Sverige och hos dem blivit bekant med Balthasar Schytte, som ibland kom på besök. Då hon känt honom ett år, under vilket han ridit över till familjen tre à fyra gånger, friade han till henne. Så långt fick lilla Adrian reda på sin mors forna historia; men hon talade inte om, att de blott hade växlat några få ord före

— 246 —,deras förlovning och att hon i all hemlighet ansåg detta för att vara anledningen till hans beslut att välja henne till sin hustru. Han talade så litet, hon hade alltså inte heller behövt säga mycket.

Det kom så oväntat för henne, att hon bad om betänketid och frågade sin förvånade matmor till råds. Men denna fru förklarade henne, att ett parti som Balthasar Schytte var en sällsynt lycka. Han var en bottenhederlig och en mycket rik man; och hon hade inte det minsta tanke på, att en hederlig karaktär och mycket pengar inte alltid är det enda, som gör ett äktenskap lyckligt.

Den unga Geneviéve funderade på saken och kom till det resultat, att det nog måtte vara bra mycket skönare att bli härskarinna på Lindesnäs, än förbli guvernant på Ljungby, där hon nu hade varit i tre år. Hon antog herr Balthasars anbud, och kort efter stod bröllopet.

Då hon blivit fru Schytte, tog hon alla sina plikter så samvetsgrant som möjligt, och hon kom att hålla av sin man, vars rättskaffens karaktär hon snart kom underfund med. Men hon kom också snart underfund med, att de

— 247 —aldrig skulle komma varandra närmare. Han hade inte alls tid med henne.

Antingen tittade han efter sina stjärnor, eller satt han i biblioteket och läste om dem. Om hon klädde sig med omsorg för att behaga honom, såg han det aldrig, ja, han hade till och med något så frånvarande i sin blick, att hon aldrig kunde minnas sig att ha mött hans ögon. Hon skulle ha kommit att älska honom, ty hon hade som alla goda kvinnor ett starkt behov av kärlek, men han märkte det inte och gav henne aldrig tillfälle till, att hennes varmaste känslor fingo utveckla sig. Hon blev mer och mer tyst, och till slut talade hon nästan lika litet som Balthasar själv. — Men så kom gossen, och hon levde upp till ett nytt liv. Från det han var helt liten, kunde hon sitta i timtals böjd över hans vagga och prata, prata, prata. Hon talade då alltid franska, och medan hon jollrade med den lille, svarade han på sitt oförståeliga språk, under det han sparkade med händer och fötter som tecken på, att han fann det ofantligt roligt. Och sedan blev det bara roligare för varje år. Fastän det var tjugufyra år emellan dem, blevo de som två kamrater, vilka delade sorg och fröjd.

— 248 —,När modern talade om, hur hon som helt ung miste sina föräldrar, brast Adrian ut i den mest hjärtskärande gråt ochkastadesigomhenneshals.

»A min stackars lilla mamma!» snyftade han. »Som ingen mamma har! Men du får inte dö ifrån mig. Nej, det får du inte! För då vill jag också dö och begravas bredvid dig.» Han sörjde så djupt vid hennes berättelse, att hon inte vågade upprepa den. Men så kunde hon också så många vackra och underbara sagor, och när hon talade om sitt land, som låg långt i fjärran bortom havet, då såg gossen i tankarna ett land så trolskt och skönt, att han aldrig sedan i verkligheten fann dess make, hur vitt berest han än blev.

Modern lärde honom också att ha stor vördnad för sin far. »Han vet allt, som står i böckerna i biblioteket», sade hon; »och han vet besked om alla himlens stjärnor.» Adrian fick då också för sin far en ångestblandad respekt. Han föreföll honom nästan som en sorts trollkarl, och när han i månskenet gick förbi tornet, dit Balthasar begivit sig för att studera stjärnorna, hade gossen en oklar föreställning om, att hans far var på väg till månen.

Modern undervisade honom själv, och efter-

— 249 —,som han hade mycket lätt för att lära, voro också dessa timmar som en innehållsrik lek. Han var ett lyckligt barn. Men vid tolv års ålder var hans lycka slut. Då dog hans mor efter blott tre dagars, sjukdom.

Han sörjde så våldsamt, att man fruktade för hans förstånd, och då han åter började återvända till livet, hade han blivit en inbunden, stilla gosse, som gick sina egna vägar och inte talade med någon.

Då nu hon, med vilken han hade utbytt alla tankar, var borta, hon, som hade gjort livet vackert och innehållsrikt för honom, brydde han sig inte om andra människor. Fadern var och förblev en främling för honom, och tidigt skickades han i skola i Stockholm.

Då han vid unga år blivit student, kom han till Uppsala universitet för att där fullborda sina studier. Där sammanträffade han med en ung man, som blev hans hjärtevän. Han var i ett och allt Adrians motsats. Kommen

från ett lyckligt hem och en stor syskonkrets, hade han den gladaste syn på livet. Så gott som allting roade och intresserade honom.

Han var ovanligt begåvad, och studiet gick som en lek för honom, men dessutom älskade

— 250 •—•han jakten, gjorde långa utflykter i naturen och hade en vacker, klingande röst. Nästan alltid sjöng han, utan att ha lärt sig någon egentlig musik, och det var i hans närvaro något så uppfriskande och stärkande, att Adrian mer och mer sökte hans sällskap. Till slut voro de oskiljaktiga. De hade hyrt en dublett, där de bodde och studerade tillsammans, men så snart våren kom, innan Adrians vän kunde resa hem till de sina, brukade de två kamraterna göra segelturer runt omkring på Mälaren. På en sådan segeltur överraskades de en dag av ett våldsamt oväder. Båten kantrade, och de försökte rädda sig genom simning. Adrian kom lyckligen till stranden, men hans vän var försvunnen. Alla försök att återfinna hans döda kropp voro förgäves, och Mälarens böljor dansade lika glatt över honom, som om en sten hade blivit kastad i djupet. De dagarna fick Adrian sitt gråa hår. All hans livsglädje var utsläckt, och han tog sin filosofiska examen endast, därför att hans far önskade det; men därefter hade han varken kraft eller lust till att fortsätta sina studier. Fadern tillät honom att företaga en längre resa genom Europa, och han var borta ett par år. Det var i Biarritz,

•- 251 -han såg en ung dam, i vilken han blev mycket förälskad. Det föreföll honom, som hon liknade hans mor, vars bild han alltid gömde innerst i sitt hjärta, och han försökte just komma henne närmare, då han fick veta, att hon var gift. Dagen efter lämnade han platsen. Han flackade omkring i Europas stora städer, gjorde bergvandringar och besökte alla platser, som voro bekanta för sin naturskönhet, men det hjälpte honom föga. Som ordspråket säger: »Man kan inte rida ifrån sorgen. Den hoppar upp på hästen och rider med.» Till sist tänkte han: »Kanhända blir det bättre på andra sidan Atlanten», och han styrde färden till Amerika. Något bestämt studieändamål hade han inte med sin resa. Han ville se världen och människorna och lära känna deras olika institutioner och seder. Men han såg allt liksom på avstånd, som en föreställning, till vilken han var en passiv åskådare, men som egentligen inte angick honom. Tillfället gjorde, att han en dag träffade Per Kraft. Denne unge man hade kommit till Amerika för att studera trädgårdsskötsel hos en av världens förnämsta trädgårdsmästare, men han hade mycket litet pengar och stod en dag utan någonting alls.

— 252 —,Någon rådde honom att söka upp Adrian Schütte, den unge svensken, som alltid tycktes ha gott om pengar, men som levde besynnerligt tillbakadragen.

En morgon anmälde man Per Kraft för Adrian Schütte.

Han hade knappast kommit innanför dörren, förr än han sade: »Jag kommer för att be er låna mig pengar. Men jag behöver ganska mycket, och jag kan inte alls säga, när jag kan återbetala dem. Kan jag göra det en dag, då kommer jag också alldeles säkert att göra det.» Adrian såg på honom. Han kunde inte bestämt avgöra, om det var fräckhet eller frimodighet, som fick Per Kraft att tala på det viset, men hans utseende tilltalade honom. Han hade en fjärran, obestämd likhet med Adrians döda vän. Månne det var det, att han såg så glad ut?

Hur det nu var, så lånade han honom den penningsumma, han önskade, men släppte honom inte ur sikte, och han märkte snart, att Per Kraft arbetade av alla krafter och med stor entusiasm för sin sak. Trädgårdsskötsel var ett ämne, som egentligen inte intresserade Adrian. Han tyckte visserligen om att se en

— 253 —,vacker och väl skött trädgård, men att ingå i detalj om alla växter och grubbla över, hur de skola skötas och förädlas, låg inte alls för honom. Han sysselsatte sig hälst med filosofiska och vetenskapliga frågor, i hvilka inga yttre ting störde honom. Men han förstod att sätta värde på allt, som var äkta, och Per Kraft smittade honom formligen med sitt intresse för den levande, blommande världen.

Då Pers studietid var slut och han ville återvända till Europa för att söka sig en plats vid någon större trädgård, erbjöd Adrian honom att komma och bli trädgårdsmästare vid Lindesnäs. »Det är en trädgård, som jag tror skulle kunna bli verkligt vacker», sade Adrian. »Min mor sysselsatte sig mycket med den och hade redan fått den att se lovande ut. Men då hon dog, glömdes den bort — liksom så mycket annat lovande. — Men ännu har den goda möjligheter. Jorden skall vara utmärkt, och parken har många härliga träd. Jag skall bygga er ett vackert hus och

betala er bra, om ni vill mottaga mitt anbud.»

Per Kraft tog emot det, och de två unga männen återvände tillsammans till Europa. Adrians far hade dött, och nu var han herre

— 254 —till gården och ägare av en ganska betydande förmögenhet. Han byggde en vacker trädgårdsboning till Per Kraft och lät honom förresten handla och vandia, som han fann för bäst med trädgården, växthusen och den stora parken. På ett par år hade allt blivit så rikt och blomstrande, att stället ofta besöktes av främmande, som kommo för att beundra blomsterprakten eller bese drivhusen tidigt på hösten och växthusen på vårsidan. Dessutom inbringade trädgården mycket, och Per Kraft gjorde ständigt nya utvidgningar med plantskolor och drivbänkar av alla sorter. Adrian Schytte var stolt över sin trädgårdsmästare och hade obegränsad tillit till honom. Efterhand blevo de förtroliga vänner, och fastän Adrian knappast umgicks med någon, kände han sig dock inte ensam. När det blev vinter, sutto han och Per Kraft alltid tillsammans på kvällarna, envar sysselsatt med sina älsklingsböcker, och fastän det kunde gå timmar, utan att de talade, befunno de sig väl i varandras sällskap.

I bland kunde Adrian plötsligen le, och hans mörka ansikte fick då ett älskvärt och talande uttryck, och när Per Kraft då såg upp från sin bok och frågade: »Varför ler du?» då läste

— 255 —Adrian högt för honom något, som hade tilltalat honom i boken. Det samma gjorde Per Kraft, men på ett mera eftertryckligt sätt. Plötsligen kunde han utropa: »Nej! Nu måste du höra. Det finns en alldeles ny och obekant art sallad. Och det är det enklaste man kan tänka sig att odla den!» Och Adrian fick då lov att lyssna till allt, vad Per Kraft hade att meddela om den underbara nya salladen, som han darrade av iver att göra sig bekant med.

Var och en av de två vännerna hade valt sig sitt eget område: Adrian den inre och Per den yttre världen, och båda voro lika förvånade och lika hänförda över de upptäckter av nya företeelser, de ständigt gjorde.

»Ingenting är likväl som en människosjäl», brukade Adrian säga. »Där finns allting, både ont och gott, och ju mera man tränger in i denna fördolda värld, dess flera under möta en.»

»Jag skall säga dig något, som är mycket fullkomligare än en människa», svarade Per. »Jo, ser du, det är ett träd. Men där finns det bard gott. Så kraftigt det kan vara och ändå så lätt, och varje kvist och blad är ett

— 256 —,under; och så blir det vackrare för varje århundrade, som går; och så kan det bli fyra, fem hundra år och mera. Gör mig det efter?»

Adrian log, medan han tänkte:

»Ett träd är mycket vackert, men ännu vackrare är det att höra någon tala så hänfört om det som du Per, och samtidigt se på hans ansikte. Han lyser formligen av glädje!»

Vad som var det bästa av allt för Adrian, det var just, att Per alltid var glad. Han älskade att leva, och det gjorde inte Adrian alltid.

Huru Per blivit till den han var, är inte gott att säga. Han var bondson. Hans far var torpare och bodde på Upplandsslätten. Hans soldatnamn var Kraft, och samma namn fingo hans tre söner, Nils, Hans och Per, av vilka Per var den yngste. De båda äldre bröderna hade håg för att läsa; också hade den ena blivit skollärare och den andra präst i samma socken, där de voro födda. Per hade, från det han var helt liten, haft all sin uppmärksamhet fäst på naturen. »Mor!» sade han, då han blott var sex år: »Hur bär gräset sig åt för att gro?» Och när hon inte kunde ge honom ett tillfredsställande svar, blev han orolig och ledsen. »Varför ha några träd äpplen och några träd päron?» frågade han

I 7* Vdnintiorna.

— 257 —längre fram, medan han satt i deras lilla trädgård och såg upp i träden.

»Därför att somliga träd äro päronträd och andra äro äppelträd, svarade modern.

»Ja, men varför ä' de inte allesamman äppelträd?» invände han.

»Du frågar så dumt, så jag gitter inte svara dig», sade modern och gick. Då blev Per både ledsen och ilsken. Man frågar ju för att få svar, vet jag. Då han kom i skolan, var hans bästa ämnen de, som hörde till naturläran. »Allt det andra är bara något, som människor ha hittat på», sade han till en kamrat. »Men ser du, detta, som är, det är.* Emellertid fick han ju lov att också lära sig »allt det andra», och han läste sig upp till att bli student. Men sedan kunde intet hindra honom i att fortsätta sina naturstudier. Det dröjde dock icke länge, förrän han övergav böckerna för att praktisera med verkligheten. De döda, pressade växter i ett herbarium med de latinska namnen gjorde honom ingen glädje. Han blev trädgårdslärling, lärde sig plantera, ympa och beskära och allt, vad man får lära sig, när man skall kunna sköta en trädgård.

Men så läste han en dag i en tidning om

- 25S -en man långt borta i Amerika, som förstod naturen på ett alldeles särskilt sätt och gjorde underverk med träd och blommor, och från den stunden gick hela hans längtan ut på att komma över Atlanten och bli denne mans lärjunge. Det skulle inte bli någon lätt sak för honom, ty han ägde intet, och det var med möda han fick låna en liten penningsumma, som räckte till hans resa och till att börja livet med där borta. Men han gav inte tappt, och ju mera han trängde in i sitt arbetes hemligheter, desto lyckligare och modigare blev han. Hans lärare såg också snart, att han i honom hade en begåvad och förhppningsfull lärjunge, och då nu Adrian Schütte kom till hans hjälp, blev det ljusare för honom. Nog ville de haft honom kvar i Amerika, men ju längre det drog ut på tiden, dess mera längtade han tillbaka till Sverige. »I mitt eget land vill jag plantera och så och göra en bit av jorden där rikare och vackrare», sade han, och han var lycklig den dagen, då han och Adrian styrde färden hemåt. Numera kunde han inte tänka sig att leva någon annanstans än på Lindesnäs.

— 259 —,EFTER OVÄDRET.

orgonen efter ovädret hade Louise tidigt begivit sig in till Stockholm. Anna stannade hemma. Hon skulle ta upp potatis, och då hon hade druckit kaffe, gick hon ut i potatistäppan och började arbetet.

Det var den allra härligaste morgon. Regnet, som jorden så länge hade suckat efter, hade uppfriskat allt. Alla moln voro åter som bortblåsta från himlen, och höstblommorna, som nu hade börjat, strålade i mångskiftande färger. Det var friskt i luften, men ännu icke kallt, och Anna stod barhuvad med ett stort förkläde knutet om sig, framåtböjd över potatis-landen. Hon märkte inte, att grinden till trädgården gick upp och någon kom in.

Plötsligt hörde hon en röst, som utropade: »Gud ske lov, att ni lever!» Hon såg upp, och ett stycke borta stod Per Kraft. Anna strök håret ur pannan och log.

»Hur gick det er?» frågade han, »i det för-

— 260 —,

Mfarliga väder, det blev i går. Hur kom ni över sjön?»

»I båten!» svarade Anna, som stod och strök jorden av händerna emot förklädet. »Louise rodde ensam. Hon är så stark.»

»Hon måtte kunna allt!» sade Per, och teg en stund. »Ni vet inte, så rädda vi ha varit vid tanken på er små stackare ute på den upprörda sjön. Adrian var rent förtvivlad.»

»Herr Schütte?» frågade Anna förvånad. »Det var då underligt, att han skulle bry sig så mycket om, hur det gick oss.»

»Var det underligt?» upprepade Per. »När det gällde livet. Och dessutom har han nog minnen om en sådan färd i storm, som han aldrig kan glömma.»

»Jaså?» sade Anna och såg frågande på honom med sina stora ögon.

»Ja, han har mist sin bästa vän på sjön», sade Per.

»Är det därför, han ser så olycklig ut?» frågade Anna, som började kasta potatisen, hon tagit upp, i en korg.

»Ser han olycklig ut?» svarade Per och skrattade. »Han ser allvarsam ut, men inte olycklig.»

— 261 —,•*Jag tycker, han ser så mörk ut, att jag blir rädd för honom», svarade Anna.

»Och jag vet ingen människa, man behöver vara så litet rädd för som Adrian. Han vill bara göra människor glädje.»

»Det kan man inte, om man inte själv är glad», svarade Anna och tog korgen under armen. »Men nu ska vi inte stå här längre i myllan. Nu får ni lov att se, huru vi bo!» Hon gick framför honom upp emot huset. Per följde efter, och han kunde inte låta bli att le vid åsynen av henne. Hon var så ung och så frisk. Armarna, som voro bara upp till armbågarna, voro starkt solbrända, och de små händerna fulla av jord. Det rika, ljusa håret sken i solljuset och slog som en gloria omkring hennes huvud och den bruna nacken. Förklädet var längre än klänningen, och nu då han såg henne från ryggen märkte han, att hon hade på sig en rätt kort bomullsklänning, under vilken de fina smalbenen stucko fram, medan de små fötterna traskade käckt i väg, instuckna i trätofflor utan hälar. Per tyckte, att hon var mycket vackrare än dagen förut, då hon varit klädd som en fröken i vit piké.

Då de hade kommit in i huset, bad Anna

— 262 —,honom sitta ner. Hon skulle bara göra i ordning en kopp kaffe åt honom. Då hon kom tillbaks, hade hon tagit av sig sitt stora förkläde, tvättat sig om händerna och bytt ut trätofflorna mot ett par läderskor. I sin korta kjol såg hon ut som en skolflicka, rätt liten och smärt, som hon var. Hon bar en bricka med kaffe, socker och grädde, samt en skål med skorpor.

Då hon kom in i rummet, stannade hon och skrattade. Per hade öppnat fönstren på vid gavel. Han inte blott satt, men låg halvt ut genom dem, alldeles upptagen av att betrakta utsikten.

»Ni tycker tydligen mera om det fria», sade Anna, då han fort vände sig om. »Låt oss sätta oss på bänken härute.»

De gingo ut och togo plats på bänken under fönstret, där kaprifolierarterna slingrade sig upp. Nu hade de blommat ut, men i stället blommade krassen vilt omkring dem. Dess mörkbruna, lackröda, orangefärgade och gula blommor lyste överallt mellan de bjärtgröna runda bladen.

»Här sitter man som i ett guldslott», sade Anna och ställde brickan emellan sig och Per.

— 263 —,»Här är min älsklingsplats, där jag alltid helst äter frukost, när jag är ensam.»

»Ensam?» upprepade Per och såg frågande på henne, medan han rörde om i sin kaffekopp. »Vad menar ni med detl Var är fröken Louise då?»

»Louise far till Stockholm för att sälja grönt och blommor», svarade Anna. »Orh jag stannar för det mesta hemma och sköter huset och arbetar litet i trädgården.»

»Jaså», sade Per. Han såg forskande på henne och skulle gärna velat fråga mera, men var rädd att förefalla närgången. Men Anna tyckte inte, hon behövde göra någon hemlighet av sitt liv.

»Det är Louise, som har köpt det här stället», sade hon. »Och det är hon, som förstår sig på trädgårdsskötsel och handel och allt ihop. Men hon har varit god emot mig och tagit mig till sig.» Hon teg och satt en stund och såg ner. »Jag hade ingen att vara hos», avslutade hon.

»Hon är alltså lika god, som hon är kunnig», sade Per. »Jag har verkligen aldrig träffat en kvinna med en sådan känsla för plantor och blommor som hon. Jag skulle kunna tala med

— 264 —henne så länge som helst. Vem är hon? Varifrån kommer hon? Tycker ni inte, jag är frågvis, så tala om för mig allt, ni vet om henne.»

»Det är snart berättat», svarade Anna, och så började hon tala om Louise — från första dagen då hon kom med balklänningen, till den dagen, då hon hämtade Anna till Trädgårdsudden, Per lyssnade med allt större

uppmärksamhet. Han hade ställt kaffebrickan på jorden och flyttat sig närmare Anna. Det ena benet hade han slagit över det andra och satt nu med korslagda armar och huvudet litet tillbakalutat utan att andas och följde hennes berättelse. Anna såg upp i hans ungdomliga ansikte, och hon tyckte, att han var mycket vacker. Hans ögon ändrade oupphörligt uttryck, och ibland glänste de av återhållna tårar. Hon talade med all den värme, hon kände för sin kära väninna, men nästan omedvetet tänkte hon: »Vad det måtte vara roligt att vara föremål för ett så uppriktigt deltagande, som det han nu visar Louise. Jag trodde inte, en man kunde känna så varmt.»

Då hon slutat, sade han livligt: »Om jag ändå kunde hjälpa henne! — Kom! Låt mig få se på trädgården!»

— 265 —Anna sprang framför honom, medan han genomvandrade den lilla udden. Han tycktes lägga märke till allt, ofta uttalade han sitt beröm över anordningarna, ja, till och med sin förundran över, hur väl Louise hade förstått att begagna platsen. Ibland log han ett litet skälmaktigt leende, som när man ser ett barns försök att utföra ett arbete, som det inte förstår.

»Här kunde bli så bra», sade han. »Så utmärkt bra, men ni får lov att låta bygga ett par växthus.»

»Var skulle vi ta pengar till det ifrån?» sade Anna. »Vi känna inga rika människor.»

»Om man vill något riktigt på allvar, finner man alltid medel till det», svarade han.

»Ja, det skulle vara mycket roligt», sade Anna, »men inte vet jag, hur det skulle gå till.»

»Inte jag heller i det här ögonblicket», svarade Per. »Men ni ska få se, att det kommer att gå!»

Plötsligt såg Per upp på Anna.

»Nå men ni, ni tycker väl också om att arbeta härute på Trädgårdsudden?»

»Jag tycker om att vara här», svarade Anna. »Men jag är rädd, att jag inte tycker så mycket

— 266 —,om att arbeta som Louise. Jag är nog inte så van vid det som hon. Jag tycker förfärligt mycket om blommor, men vill helst se dem färdiga, antingen de växa eller jag får dem i en stor bukett. Det är liksom jag tyckte, att blommor skulle växa av sig själv. Aldrig förr har jag tänkt på, att det kostade så mycket besvär att frambringa dem.»

»Kom då över till Lindesnäs och fyll båten med blommor», sade han. »Jag vet ingenting roligare än att odla blommor för dem, som älska dem. Och eftersom ni inte tycker om att arbeta — —»

»Det har jag aldrig sagt!» utbröt Anna häftigt. »Jag tycker visst om att arbeta, fastän jag tycker mera om — — —»

»Att låta bli», inföll han litet retsamt. Anna kände sig ond, mera ond än hon kunde förstå anledningen till.

Hon gick in i huset och hämtade regnrockarna. »Tack för lån I» sade hon kort och hängde dem över en stol.

»Ni är ond på mig», sade han och såg på henne med sina glada ögon. »Söta, snälla! Var inte ond på mig!» Han räckte ut handen med ett så älskvärt och vackert uttryck, att

— 267 —,hon inte kunde låta bli att ge honom sin hand. »Jag förstår er mycket väl», sade han. »Ni har inte blivit född och uppfostrad till att taga upp potatis 1»

»Man kan lära sig allt», svarade Anna.

»Ja, lära sig», svarade han och såg vänligt på henne. »Men det skulle vara mera naturligt för er att pryda hemmet med de rosor, en annan hade plockat.»

»Fråga Louise!» sade Anna. Hon putade ut med munnen och var färdig att gråta. »Fråga henne, om jag är lat och omöjlig!»

»Det menar jag ju inte alls», svarade han.

»Det menar jag ju inte. Jag menar--ja

farväl! Jag ser, att ni fortfarande är förargad på mig. Men jag kommer snart igen, och då ska vi måhända förstå varandra bättre. — När kommer fröken Louise hem?» sade han därpå och såg på sin klocka.

»Det är så obestämt», svarade Anna. Hon var glad att kunna tala sanning, då hon sade, att det var obestämt.

»Ja, då kan jag inte vänta längre», sade han och slängde regnrockarna över axeln. »Min båt ligger vid Kasholmen, och jag får vara hemma, tills när folket äter middag.» Han vinkade

— 268 —,med handen och försvann på skogsstigen. Anna stod länge och såg ut över sjön. Äntligen fick hon öga på en båt långt därute, som roddes över emot andra stranden. I båten såg hon något vitt. Hon rörde sig inte, förr än den var så långt borta, att hon inte kunde se den mera.

Då Louise den middagen kom hem ifrån staden, fann hon Anna besynnerligt tyst och inbunden. Plötsligt sade hon: »Herr Kraft har varit här och hämtat rockarna.»

»Ä, så tråkigt, att jag inte var hemma!» utbröt Louise.

»Han tyckte visst, det var ännu tråkigare», sade Anna, som höll på att duka middagsbordet. »Vet du Louise», tillade hon och tvärstannade, »han är visst alldeles betagen i dig.»SVÅRA STEG.

OMMAREN led emot sitt slut. Nätterna började bli kalla, och ofta låg rimfrosten redan över gräset om morgnarna. I skogen fingo lönnarna eldröda fläckar, och de små asparna brände som eldflammor, purpurröda och darrande. Asken hade bleknat och singlade sina stora gulgröna blad tyst emot jorden. Efter natten låg ibland en tät dimma över sjön, men när den lyfte, glänste vattnet med en metallskarp klarhet, och allt, som legat fjärran i sommardiset, tycktes ha kommit närmare i den dammfria luften. Blommorna voro i det närmaste slut. Ännu doftade de sista resedorna och några luktärtor lyste bland de torra kvistarna, som de voro bundna vid. Men man förstod, att inom mycket kort skulle allt vara slut och den vilda hösten börja, följd av den långa vintern.

Per Kraft hade flera gånger besökt Trädgårdsudden. Då hade Louise varit hemma, och de

— 270 —,

stvå hade haft oändligt mycket att tala om angående allt, som skulle företagas där till nästa sommar. Anna kände sig rätt överflödig, och så snart hon såg Per Kraft komma in genom grinden, gav hon sig i färd med något hushållsgöromål. På avstånd såg hon de två andra gå av och an i trädgården. Än stannade de vid något träd eller någon blomma, vars öde de tycktes avhandla, än gingo de blott samtalande vid varandras sida.

Anna förstod ju så väl, — å allt för väl, hur mycket de hade att säga varandra och hur godt de passade ihop, men det kostade på henne att vara vittne till det. Ibland gjorde det så ont i henne, att hon förvånad frågade sig själv: »Håller jag verkligen så mycket av honom ?»

Men hon ville inte medge det. Hon gjorde sig så hård, hon kunde, och tänkte: »Jag har inte rätt att hålla av honom. Han skall tillhöra Louise, och jag skall lära mig att vara glad åt det.»

Men den saken är nu inte så lätt att lära sig, och för varje dag blev Anna merastillsam. »Ärdu sjuk, min vän?» frågade Louise och lyfte Annas ansikte, där hon satt böjd över sin söm.

— 271 —,»Inte alls», svarade Anna och försökte småle. »Bara litet trött».

»Det är hösten, som tar på dig», sade Louise och såg prövande på henne.

»Det blir nog bättre, när den är överstånden och vintern börjar.» Ja, det trodde nog Anna också, och så fick hon vara i fred.

En dag kom Per Kraft över från Lindesnäs. Han hade med sig en del unga fruktträd, han hade lovat Louise, och som skulle planteras innan snön föll.

Då Anna såg honom komma, gick hon ut i köket för att laga kaffe.

Den dagen gjorde det mera ont än vanligt att veta, att han och Louise nu gingo i trädgården och voro lyckliga

tillsammans, medan hon gick här ensam i köket och lagade till kaffe. Hon kände sig på en gång så övergiven och olycklig, att hon satte sig vid bordet, lade båda armarna på det och brast i gråt. Hon snyftade och gret, så att hela hennes kropp skalv.

Plötsligt hörde hon en röst, — hon visste alltför väl, vem den tillhörde — som sade i upprörd ton:

»Fröken Annal Men fröken Anna! Vad är det åt er?» Hon ville inte lyfta huvudet,

— 272 —,då hon förstod, hur förgråten hon skulle se ut. Då kände hon en hand på sin skuldra och en mild och vänlig röst sade tätt till hennes öra: »Men fröken Anna I Se då upp! Säg mig varför ni gråter!»

Hon reste litet på huvudet. Håret hade fallit ner över hennes panna, ögonen stodo ännu fulla av tårar, och munnen skälvde.

»Vad är det ? Snälla fröken Anna, vad är det?»

o

»A, det är bara det, att jag ingen har i hela världen», sade hon, medan hon andades häftigt. »Ingen far, ingen mor, ingen, ingen, ingen!» och hon började åter gråta.

Han svarade inte. Han hade blivit alldeles tyst, så tyst, att Anna blev rädd och höll upp att gråta med ens.

Så sade han sakta: »Kom med ut i trädgården. Vi ha saknat er.»

»Vi», tänkte Anna, inte »jag»; men hon reste sig och gjorde i ordning kaffebrickan. Han stod och iakttog alla hennes rörelser, men talade inte. Då hon var färdig, tog han brickan. »Låt mig bära den», sade han. »Ni ska inte alltid passa upp som en liten jungfru.» Hon trippade bredvid honom upp till syrenbersån, där Louise satt och väntade.

18. Väninnorna.Då dc kommo, såg Louise frågande från den ena till den andra, men hon tycktes inte märka, att Anna hade gråtit.

»Kom kära!» sade hon blott och visade på bänken bredvid sig. »Herr Kraft och jag ha haft en viktig rådplägning, må du tro. Vet du, vad han vill, att jag skall göra? Jo, vända mig till herr Adrian Schytte och be honom låna mig pengar att bygga ett växthus för.»

Anna lyste upp. Var det det de hade samtalat hemligt om.

»Jag kunde ju be för fröken Louise», sade Per Kraft. »Men jag tycker, det är mycket bättre, att hon uträttar sitt ärende själv, och jag är säker om, att hon skall lyckas.»

»Men jag har aldrig bett någon om något», sade Louise. »Och jag tycker, det blir mycket svårt att gå och tigga hos en främmande herre.»

»Det är väl inte att tigga», inföll Per. »Tänk på mig, som gick till honom i Amerika och bad honom låna mig många tusen kronor?»

»Han kände er väl då redan?» sade Louise.

»Kände han mig?» sade Per med eftertryck. »Han hade aldrig sett mig för sina ögon och hade inte den minsta aning om, vem jag var. Och ändå sade han genast jab

— 274 —»Och ni ha förblivit vänner?» sade Louise förvånad. »Man säger ju annars, att om någon lånar pengar till en annan, får han honom till en säker ovän.»

»Det beror väl litet på, vem man lånar till», svarade Per. »Om det är en gäldenär, som inte vill eller omöjligt kan betala, då kommer han att hata den, han skyller pengar. Jag har nu absolut velat betala min skuld, och jag har bett Adrian draga av på min lön varje år. Om nu han inte vill, får han skylla sig själv.»

»Jag tycker nu i alla fall, det blir mycket svårt», sade Louise och suckade.

»Ja, jag skulle aldrig våga be honom om något», sade Anna och skakade på huvudet.

»Men du följer väl ändå med mig, om jag tar mod till mig och försöker?» frågade Louise.

»Jag skall följa dig till tröskeln, men inte längre», svarade Anna.

»Och medan det ohyggliga sker kommer ni ned till mig och ser, om ni ännu kan finna ett par druvklasar i växthuset — intet sant?» sade Per till Anna. Det föreföll henne, som om hans röst hade fått en helt annan klang, än den haft förut. Hon såg inte på honom, då hon svarade:

— 275 —,»Tack, det gör jag gärna.»

Så blev det beslutat, att flickorna nästa dag skulle ro till Lindesnäs, Anna för att plocka druvor och Louise för att försöka låna pengar hos Adrian Schytte.

Det var en klar, stilla höstdag, då flickorna rodde ut från Kasholmen och över emot Lindesnäs brygga. Louise rodde, medan Anna satt i aktern och såg ut emot den stora fjärden, där höjderna tecknade sina konturer skarpt emot den ljusa luften. Louise var tyst och allvarsam, och hennes mörka ögon hade ett nästan strängt uttryck under de hopdragna svarta ögonbrynen. »Båten är så tung i dag», sade hon och tog stora årtag. »Jag tycker inte jag får den ur fläcken. Det är ingen lätt sak att gå till en vilt främmande och be honom om hans pengar.»

»Men när Per Kraft har rått dig till det, är det bestämt rätt», sade Anna. »Han känner ju Adrian Schytte, och han vet också, vad som skulle vara det bästa för dig.»

»Han ser så ljust på allting», svarade Louise.

»Och Gud ske lov för det!» sade Anna. »Man behöver verkligen, att någon har för-

— 276 —,hoppning om framtiden, annars skulle livet bli allt för sorgligt.»

Hon sade inte mera, men hon såg i tankarna hans ljusa ansikte och log stilla, medan hon lät handen dyka ner i det solbelysta vattnet. Då de nalkades bryggan, sågo de, att det var någon, som stod och väntade där, och nu kände de igen Per Kraft. Han tog av sig hatten och vinkade, och då de läto båten glida in vid bryggan, hjälpte han dem att göra fast den.

»Jag visste, att ni skulle komma vid den här tiden, och därför gick jag ner för att möta er», sade han. »Adrian är hemma. Han sitter i trädgårdssalen och läser. Fröken Louise kan träffa honom där.»

De gingo upp för den långa lindallén, där lövet började vissna, och in genom parken. Per gick hela tiden bredvid Louise och intalade henne mod. Ett stycke bakom dem gick Anna. »Alltid är det henne, han skall tala med!» tänkte hon. »Han har väl redan glömt, att han bad mig komma och titta efter druvklasar i växthusen. Men jag skall plocka hans druvor.» Ingen av flickorna hade ännu varit uppe vid gården. Nu låg den framför dem med sina vita murar och sitt blåaktiga tegeltak. På

— 277 —gårdsplanen växte stora lindar, under vilka stodo bänkar, stolar och bord. Mitt framför dem var den ståtliga portalen, där huvudingången var belägen. Ingen människa syntes till, blott en stor hund, som låg och gassade i solskenet, lyfte på huvudet och såg prövande på de främmande.

Men då den märkte, att Per Kraft befann sig i deras sällskap, inskränkte den sitt ogillande skall, som den redan hade i beredskap, till ett par små undertryckta morrningar, som tycktes betyda. »Jaså, han är med! Då kan ni passera.»

Då de ringt på klockan, kom en betjänt ut, till vilken Per Kraft sade: »Anmäl fröken Maron!» och så snart denne hade gått för att uträtta det, vände Kraft sig till Louise: »Nu låta vi fröken segla i land sin båt själv, och så går fröken Anna och jag ner i drivhuset.»

Louise hade gått in i förhallen och stod och väntade. Hon kände det verkligen, som om hon vore ensam i en liten båt på havet, och hennes hjärta bultade av oro och förväntan. Hon gav sig inte en gång tid att se sig om i hallen; hon hade blott en känsla av, att rummet var stort och fritt, och inte överlastat med

—• 278 —onödigt krimskrams, som så många rika folks bostäder.

Golvet var lagt med marmorflisor, och i en nisch mellan de två trapporna, som ledde upp till övre våningen, stod en stor porfyrskål, i vilken blott en jättestor agàv var planterad. Det var något på en gång strängt och fritt över hela denna hall, som verkade förnämt och stilla. Louise fäste ögonen på en lång solstråle, som sken på det vit- och svartrutiga marmorgolvet, då betjänten kom tillbaka, gjorde en liten bugning och gick fore henne in genom ett par salonger. Slutligen visade han henne in i ett tredje rum, den stora trädgårdssalongen, och försvann. Louise blev stående vid ingången. Nu skulle det ske!»

Rummet var både brett ocn högt, och tre glasdörrar, som alla stodo öppna, förde ut till terrassen. Man såg de stora gräsmattorna, på vilka några pelargonier ännu glödde, och där bakom de höga lindträden, som stodo gula upp emot en pinblå himmel.

Men herr Adrian Schytte? Var var han? Hon gjorde ett steg framåt, och plötsligen reste han sig raskt från en djup länstol, vari han suttit framför den öppna dörren och läst.o

»A, fröken Maron!» sade han och kom emot henne med snabba steg. »Jag hörde inte, att ni kom. Det var så vänligt, att ni ville hälsa på migl»

Louise visste inte alls, vad hon skulle svara. Hon hade aldrig väntat sig ett sådant mottagande. Hon böjde blott huvudet och tog emot hans utsträckta hand.

»Ni vet inte, hur rädd jag har varit för er skull!» fortfor han. Den där förskräckliga dagen, då ni for över sjön i ovädret.»

Han strök sig med handen över ögonen, som om han ville förjaga något ohyggligt minne. »Jag kan knappast förstå, hur ni kunde komma undan.» Han såg på henne, och hans svarta ögon uttryckte ett så innerligt deltagande, att det värmde hennes hjärta.

»Jag vet det knappast själv», svarade hon. »Men när det gäller livet, får man bestämt övernaturliga krafter.»

»Inte en gång avhjälper alltid!» svarade han, och plötsligt sjönk hans ansikte ihop, och munnen fick en så smärtsam dragning, att Louise tänkte: »Vad han ser gammal ut i detta ögonblick!»

Men han gick till den öppna dörren och sade: »Sitt ner, fröken, och se, hur vackert parken tar

— 280 —,sig ut härifrån.» Nu såg han åter glad och ungdomlig ut.

Louise sjönk ner på stolen, men hon vågade inte sätta sig bekvämt. Hon satte sig bara på ett hörn och såg så allvarsam och olycklig ut, att Schytte betraktade henne med forskande blickar. Han märkte, att hon hade något särskilt att säga honom, men han väntade, till dess hon själv ville börja. Hon såg ut i parken, såg ner på sina händer, därpå upp på honom och yttrade slutligen: »Ja, jag har något på hjärtat, som jag skulle vilja tala med er om.» Han bockade sig litet och såg mycket uppmärksam ut. »Det är mig en stor ära», sade han, »att ni vill meddela er med mig.»

Men i detsamma fingo hennes ögon och ögonbryn ett så tragiskt uttryck, att han helt oroligt frågade: »Det är väl inte något sorgligt?»

»Ja, det är något alldeles förskräckligt», svarade hon och höll båda händerna för ansiktet.

»Men kära fröken», sade han, »vad kan det väl vara?»

Hon svarade inte strax. Hon satt ännu en stund med händerna för ögonen. Plötsligt lät hon dem falla och utbröt i en stark ton, som om hon skulle varit ond: »Jag vill juha pengar! Jag kommer för att be er låna mig pengar.»

Det var mycket välgörande för Louise att se honom le. När han log, sken hela hans mörka ansikte upp, och man kände, att det gjorde honom själv gott att le.

»Var det ingenting annat», sade han och såg vänligt på Louise. »Tala då om för mig, vad ni skall ha pengarna till och huru mycket ni behöver?»

»Det är ju det, att jag ville bygga ett växthus», sade Louise, som plötsligt kände sig befriad från en tryckande börda. »Herr Kraft, som ju förstår den saken så bra, har sagt mig, att det är alldeles nödvändigt för mig att få ett växthus. Först då far jag arbete och inkomst för vintern. Men jag har inte alls råd att skaffa mig det. Jag måste därför försöka få låna pengar, och herr Kraft menade, att ni måhända — att ni nog skulle vilja — ja, jag tycker det är rysligt svårt att be er, — jag har aldrig förut behöft anlita någon om hjälp, och ni förstår nog, att det är ogärna--.»

Hon tvärstannade, ty han såg riktigt sorgsen ut.»Det gör mig ont, att det blott är ogärna, som ni vänder er till mig», sade han. »Jag vill så gärna hjälpa er! Per har talat om för mig, hur vackert ert lilla hem är och hur tappert och duktigt ni arbetar. Och jag vet ingenting roligare än att hjälpa människor, som vilja arbeta. Tänk, vad jag har blivit belönad för det, att jag på sin tid gav Per Kraft en handräckning! Om man inte duger något till själv, kan man åtminstone hjälpa andra, som uträtta något.»

Hon såg på honom. Kunde en sådan anspråkslöshet vara uppriktig? Men hon tvivlade inte ett ögonblick, då hon såg hans ansikte.

»Tack!» sade hon och grep honom om armarna. »O, tack! Vad ni är god!» »Per kan ju hjälpa er med att få det byggt på bästa sätt», sade han utan att ge akt på hennes ord.

»Ja, jag tror visst, han vill hjälpa mig», svarade hon. »Det är ju han, som har överbevisat mig om nödvändigheten av att få ett växthus.»

»Och det har han inte nämnt ett ord om till mig, den lömska mannen!» sade Adrian och skrattade smått. »Inte heller ett ord om att ni behövde pengar till det.»

— 283 —,»Han tyckte visst, att jag själv kunde fråga», sade Louise och såg förlägen ned på sina skor.

»Det är bäst, att alla affärer göras upp av dem, det gäller», sade han. »En mellanhand gör ingen nytta. Det hade nog Per rätt i och jag tackar er för att ha vänt er direkt till mig. Det skall jag inte glömma.»

Anna såg på honom med stora ögon. Det var ändå en bra egendomlig man, som tackade, för att man ville låna pengar av honom.»

»Men innan vi nu rådgör med min utmärkta trädgårdsmästare, har ni måhända lust att bese mitt hem?» sade han och reste sig. Därpå gick han framför henne genom alla salar, korridorer och trappor. Gården var stor som ett kungligt slott och inredd med nobel smak.

Rummen voro av en vacker form, de flesta fyrkantiga, höga och innehållande mycket få möbler. Men allt som fanns där, var enkelt och stilfullt, mest saker, som förskrevo sig från förgångna århundraden.

Det hela gjorde på Louise intryck av på samma gång något fritt, strängt och förnämt.

Det enda rum, där det fanns flera möbler, var biblioteket. Här voro alla väggar klädda

— 284 —,med böcker, och det stora bordet mitt på golvet var belagt med tidskrifter på olika språk. Över den plats, där Adrian brukade sitta, hängde ett porträtt av en ung dam med sorgsna ögon, och framför det var en hel skog av blommor. »Det är min mor», sade Adrian, då han såg, att Louise betraktade porträttet.

»Hon dog ung, och jag har låtit måla det efter en fotografi. Hon är min skyddspatro-nessa», tillade han med ett litet vemodigt leende.

Louise såg ifrån porträttet till honom med ett frågande uttryck. »Jag förstår, vad ni tänker», sade han. »Ni tycker det liknar er själv, — och detsamma tycker jag.»

»Och så många böcker!» utbröt Louise förtjust, medan hon läste titeln på ryggarna. »Numera har jag nästan aldrig tid att läsa», sade hon med en suck. »Jag glömmer nog till slut alldeles bort min franska.»

»Jag vet, att er far var fransman», sade Adrian. »Det har Per talat om för mig. Det var min mor också, och jag har hela mitt liv haft så stor sympati för allt, som kommer från det landet. Bara det att höra språket talas gör mig

glad.»

- 2S5 -»Jag har en gång kunnat tala det bra», sade Louise. »Men nu har jag aldrig anledning till det mer. Nu talar jag bara Munkbrosvenska.»

o

»A, men kom hit i vinter och läs för mig!» sade han. »Det är så svårt att läsa fransk poesi med riktig accent. Det kan ni måhända lära mig?»

»Det får ni snarare lära mig», svarade hon. »Som jag sade er, har jag glömt det mesta.»

»Då få vi väl hjälpas åt», svarade han. »Ni vill ju komma tillbaka och taga er vackra väninna med er?»

»Anna —- ja, det skall jag visst», svarade Louise. »Kommer ni ihåg hur hon såg ut? Ni såg henne ju blott så flyktigt nere vid båten?»

»Men jag har inte glömt henne», sade han. »Jag tyckte hon liknade en solstråle, och solstrålar är nog det, man mest behöver i livet.»

»Låt oss då gå och söka upp henne», sade Louise. »Hon och Per Kraft ha gått ner i växthuset och plockat druvor.»

Hon skyndade ned för de långa korridorerna och de breda trapporna, och Adrian följde. Strax efter stodo de vid drivhuset.

— 286 —,Genast de kommit innanför dörren, möttes de av en egendomlig syn.

Bredvid vattencisternen var en låg och ganska bred mur, där Per Kraft brukade sätta vattenkannorna. Nu stod Anna uppkrupen på den. Om huvudet hade hon en krans av vinlöv med små druvklasar hängande runt omkring, och Per höll just på att pryda hennes bälte med dalier i alla färger.

»Är hon inte söt? Är hon inte förtjusande?» utropade han till de inträdande, medan han fortfor att sätta blommor överallt på hennes dräkt. Ja, Louise tyckte, att hon aldrig hade sett Anna så vacker. Men det var inte den fantastiska kransen, hon bar om håret eller de mångfärgade blommorna, som lyste omkring henne. Det var inte en gång det starka solskenet, som belyste hela hennes gestalt. Det var något i hennes ögon, i hela hennes ansikte, som uttryckte en sådan lycka och glädje, att Louise ovillkorligt vände sig för att se, om också Adrian hade märkt, hur hon strålade.

Jo, han hade sett det! Plötsligt hade hans ansikte mist sitt sorgsna, trötta uttryck. Han såg ung ut och log med ett av dessa leenden, som ibland kunde ge hans allvarliga ansikte

— 287 —,ett skimmer av djup glädje. Louise tänkte på de ord, han nyss hade sagt: »Hon liknar en solstråle och solstrålar äro nog, det man mest behöver i livet.» Och i ett nu föreställde hon sig Anna som härskarinna på Lindesnäs. Vad hon skulle passa bra som drottning på detta vita slott! Hon skulle åter kunna klä sig fint och vackert, så att hennes ungdomliga skönhet kom till sin rätt. Och vad hon skulle bli glad och snäll och göra livet ljust och lyckligt för honom, som så väl behövde solsken. Nu stodo de och talade med varandra och skrattade. Det var första gången hon såg honom skratta. Nu öppnade han dörren för Anna, och de gingo ut i solskenet och ned emot fruktträdgården. Hon och Per Kraft kommo litet efter.

»Nå, hur gick det?» frågade Per. »Var han farlig?»

»Nej, det skall Gud veta, att han inte var!» svarade Louise och kände tårarna stiga upp i ögonen. »Man skulle snarare ha trott, att det var jag, som gjorde honom en tjänst genom att be honom låna mig pengar.»

»Så där är han alltid», svarade Per. »Han skulle helst vilja hjälpa alla behövande, som finnas.

— 288 —,»Behövande», tänkte Louise, »ja, jag är för honom blott en behövande, som önskar hjälp. Vad det är förskräckligt att vara fattig, att komma till honom som en fattig stackare, som räcker ut handen efter en allmosa.»

Hon skulle helst ha velat försvinna med det samma, men Anna och Adrian hade gått långt ner i trädgården och voro sysselsatta med att plocka ned äpplen.

Då de andra kommo nära, såg Louise, att Anna hade hela famnen full av mogen frukt.

»Skulle inte ni också vilja smaka på våra höstäpplen?» sade Adrian och böjde en dignande gren ned emot Louise.

Hon såg på de stora vita äpplena, som hängde tunga bland lövet, men ännu mera såg hon på den bruna, uttrycksfulla handen, som höll i grenen.

»Tack!» sade hon sakta. Hon kände sig som en tiggerska, då hon plockade av ett par äpplen, och vågade inte se upp på honom. Hade hon gjort det, skulle hon ha märkt, att han betraktade henne med en undrande blick: »Varför hade hon plötsligt blivit sä främmande?»

Herrarne följde Louise och Anna ner till båten. Då Adrian räckte Louise handen till

19- Väninnorna.

— 289 —,farväl, sade han: »Nu skall jag tala med Per, och när han har planen klar, kommer ni över och rådgör med honom — inte sant?»

Det hade blivit ännu mera stilla, då flickorna rodde hem. Speglingen i sjön var så klar, att det såg ut, som om skogsstränderna stodo på huvudet i djupet. De avlägsna höjderna lågo så nära, och färgerna av de vissnande träden skeno granna bland de dunkla barrträden. Ibland slog någon fisk högt upp i luften som en solblixt på vattenytan och försvann genast. Hela naturen var stämd i en harmonisk klang. Dammet och arbetet och sommarens oro voro slut. Nu var det höstens helgdag, innan vinterstormarna skulle börja.

Flickorna talade inte med varandra. Var och en satt upptagen av sina egna tankar, och de gingo tysta hem på skogsstigen från båtstället.

Anna tänkte på Per. »Så vänlig hade han aldrig förr varit emot henne, aldrig sagt henne så många goda ord. Tänk om han verkligen skulle bry sig om henne? Lika mycket som han brydde sig om Louise. — Ja, mycket, mycket mera! Skulle det kunna vara möjligt?»

— 290 —,Och Louise tänkte på Adrian. »Han kommer att älska Anna. Men hon? Vem bryr hon sig egentligen om. Om jag tordes fråga henne?»

Då de den kvällen hade kommit till ro, stod månen skinande blank på himlen. Man hörde blott ljudet från det gamla vägguret, som gick och gick med tunga slag, som det gått igenom många, långa år.

»Sover du?» frågade Louise.

»Nej, visst inte», svarade Anna med en så levande röst, som om det inte skulle falla henne in att på bra länge falla i sömn.

»Hör du Anna?» sade Louise. »Vad tyckte du om Adrian Schytte ?»

»Jag tyckte han var riktigt snäll», svarade Anna. »Bara jag fick tala med honom, föreföll han inte alls så där sträng och grym, som jag hade föreställt mig honom — förresten känner jag honom ju inte alls», avslutade hon i en kyligare ton.

»Och Per Kraft», sade Louise efter ett uppehåll.

Anna svarade inte.

»Jag frågade, vad du tyckte om Per Kraft?» upprepade Louise.

— 291 —,Det dröjde litet innan Anna sade:

»Vad tyckte du om honom?»

»Jag håller mycket av honom, kan du väl förstå», svarade Louise. »Vi ha ju alltid så mycket att tala med

varandra om.»

»Ja, jag märker nog det», svarade Anna. »Och han håller väl förskräckligt mycket av dig?» tillfogade hon. Hon lyfte huvudet litet från kudden, för att vara alldeles säker på att höra rätt, då Louise svarade.

»Om det är så förskräckligt, vet jag inte. Men han tycker nog det är roligt att tala med mig. Nu ha vi ju så mycket att tala om ympning.»

»Sade du ympning?» upprepade Anna och satte sig upp i sängen med armbågen stödd emot huvudkudden.

»Ja, det gjorde jag», fortsatte Louise. »Ser du, man kan åstadkomma rent underbara ting genom

ympning. Det är inte bara — ---.» Längre

kom hon inte i sin förklaring, ty Anna hade sprungit ut ur sängen och kilat tvärs över golvet till hennes säng. Nu omfamnade och kysste hon henne så häftigt, att Louise utropade: »Men Anna, vad är det åt dig?» medan hon försvarade sig för hennes anfall. Men Anna sprang

,ut på golvet, rullade upp gardinen och utförde därefter en solodans för månen, så trolsk och vacker, att det såg ut som om mannen i månen log av förtjusning. Då hon äntligen slutat, sprang hon upp i sin säng med en duns. »Ett» slog det gamla vägguret, och så fortsatte det att gå, medan det mumlade: Sov nu bara, sov! sov! Låt inte alla dessa kärleksbekymmer störa er nattro. Sov nu som två snälla flickor!

Och strax därpå var det tyst i sängkammaren på Trädgårdsudden.GODA GRANNAR OCH MERA SÅDANT.

ET tycktes bli en lång rådplägning, innan växthuset blev påbörjat.

Jämt kom Per Krafts båt till Kas-holmen för att hämta flickorna över till Lindesnäs, och ju längre fram man kom på hösten, desto längre utsträcktes deras besök. Det hade till och med hänt ett par gånger, då blåsten hindrade dem att återvända på kvällen, att de legat över natten på gården. Den gamla hushållerskan, mamsell Holm, som först hade sett på de unga damerna med misstänksamma och ganska ovänliga blickar, hade småningom blivit dem mycket bevågen. »Jag förstår mig på människor», sade hon till husan, där de sutto och drucko kaffe i mamsell Holms privata rum, vilket var lika så överfullt med kuddar, anti-makasser och småkrafs av alla möjliga slag, som gårdens övriga rum voro fria för allt sådant. »Jag har, vad man kallar blick!» och hon vippade med ögonhåren. »Och tro mig, dessa

D

två unga damer, äro verkliga damer, fröknar med eddikation! Varför de bo ensamma och varför de ha ont om pengar, ska jag ännu inte kunna säga, men jag ska nog fundera ut det! Var säker om att jag ska fundera ut det!» Och mamsell Holm lyckades också fundera ut det på så sätt, att Anna omtalade både sin och Louises historia för henne. Det hände nämligen en dag, att Anna hade förkylt sig starkt på färden över sjön. Hon fick lägga sig till sängs i det vackra gästrum, som blev henne anvisat på Lindesnäs. Mamsell Holm bar upp varmt te till henne och skötte på det hela om henne på bästa sätt. Och medan hon satt vid Annas säng, frågade hon om ett och annat, på vilket allt Anna gav mycket uppriktiga svar. Till slut sade hon: »Nej, nu ska jag tala om allt ihop för mamsell Holm.» Och på så sätt fick hon hela historien.

Nu var det i hela Annas väsen och utseende något så barnsligt och gott, att hon mycket lätt intog den, hon visade vänlighet.

Då hon slutat sin berättelse och torkade några tårar ur ögonen, darrade mamsell Holm starkt på munnen och snöt sig med eftertryck. »Var inte ledsen, lilla fröken», sade hon och

klappade på Annas sängtäcke. »Var inte ledsen! Vi ska nog passa på fröken, och vi ska nog se till, att lilla fröken får det bra!» Vem hon menade med »vi», var inte så lätt att förstå och ännu mindre, vad hon ville säga med, att Anna skulle »få det bra». Men antagligen var det ett allmänt uttryck för välvilja, och hon ägnade numera Anna en verkligt öm omsorg. »Hon är söt, den lilla ängeln!» sade hon till husan. »Ett hår har hon som gull, men bara en vanlig svart underkjol, utan så mycket som en volang på.»

Det dröjde längre innan Louise vann hennes ynnest. »Hon ser mig något stolt ut, den där unga damen!» sade hon om henne. »Och när man har så lantliga läderkängor och alltid samma klänning, har man väl inte anledning att bära huvudet som en drottning!»

Men då Louise en dag, då det var bråttom i köket, diskade upp allting efter folkets middag, smalt mamsell Holms hjärta. »Hon är dyrbar!» yttrade hon efteråt till husan. »Rent av dyrbar! Att tänka sig, att hon kommer in alldeles självmant och frågar mig riktigt vördnadsfullt, om jag tillåter, att hon hjälper till i köket! Och så bra och så fort det hela var besörjt.

— 296 —,Jag skulle aldrig ha trott henne om det! Nej, det säger jag verkligen. Jag skulle aldrig ha trott henne om det.» Från den dagen voro flickorna inte blott väl sedda av mamsell Holm, utan hon rent av favoriserade dem. Hon bjöd dem på kaffe i sitt eget rum och förevisade alla sina minnen, bestående av fotografier, små oljetryck, brickor, konstgjorda blommor, vaser, speglar och porslinssaker, i det hon sade:» Envar inrättar sig efter sin egen smak. Jag har min, och jag kar smak. Herrn, som kunde ha råd att fylla alla rummen med dyrbarheter, han låter dem stå så gott som tomma. Man fryser, när man går igenom alla dessa stora salar, där det inte finns så mycket som en servis uppställd!» Och därmed slog hon i påtår till flickorna, och tvingade dem att äta mera av de hemmabakade småbröden.

En annan invånare på gården, som flickorna hade fått till vän, var den stora hunden Ajax, som alltid låg framför ingångsdörren. Den hade också börjat med att se prövande på dem och blott av nåd låtit dem passera, när Per Kraft var i deras sällskap. Men småningom hade den fått förtroende för dem, och detta förtroende hade övergått till en passionerad vänskap.

— 297 —,När den nu såg dem komma på avstånd, reste den sig och for i långa tigeraktiga språng emot dem, högt skällande för att önska dem välkomna. De fingo formligen värja sig för dess våldsamma ömhetsbetygelser, ty när den reste sig på bakbenen, räckte den till och med Louise över skuldran.

Ritningen till växthuset var färdig, och man hade börjat lägga grunden till det i backen ovanför boningshuset på Trädgårdsudden. Adrian ville över för att se det, och han gjorde härmed sitt första besök hos flickorna. Louise fick lov att tro på hans förtjusning över hennes lilla hem, ty hon hade funnit, hur fullkomligt sann han var i allt, han sade och gjorde. Annars skulle hon lätt ha kunnat tvivla på uppriktigheten i hans ord, när han uttryckte sin glädje över allting, som fanns där.

»Egentligen är detta idealet för en mänsklig boning», sade han och såg sig omkring. »Varför skall man bo i en gård med många rum och ha oändligt med saker och ting att tänka på. Här finns ju allt, man behöver för att vara lycklig!» Och hon hade den tillfredsställelsen att se honom bli gladare för varje dag. Det såg ut, som om han skulle ha vaknat

— 298 —,från en lång dröm och först nu på allvar börjat leva.

Hans ögon hade fått ett annat uttryck. Nu låg inte längre det där tunga molnet över dem, utan de sågo uppmärksamt och intelligent på allt, som om han först nu hade upptäckt den värld, som rörde sig omkring honom. Till och med hans gång hade blivit en annan. Förut såg det ut, som om han alltid skulle vara trött. Nu hade det blivit något ungt och spänstigt över hans rörelser, som gav intryck av återhållen kraft.

Men Louise kunde inte låta bli att tillskriva Anna hela denna förändring. När hon kom in i rummet, tyckte hon, att hela hans ansikte lyste upp; och när hon själv var sysselsatt i trädgården eller vid växthuset med att lyssna till vad Per Kraft hade att säga, då voro hennes tankar ofta frånvarande, och hon kastade förstulna blickar till den lilla gången vid sjön, där Adrian och Anna gingo av och an, av och an i livligt samspråk. Men det förundrade henne inte, att Anna vann allas hjärtan. Hon var som en solstråle, det var sant. Hon passade inte att vara en arbetsmänniska, utan hon skulle vara belöningen fördem,somarbetade.

— 299 —Hon kunde bara inte få klart för sig, hur det skulle gå, om både Adrian och Per hoppades på att vinna henne.

Louise hade nästan tänkt, ja, varit så gott som säker på, att Anna höll av Per, men nu tvekade hon. Det var dock något särskilt vid att bli härskarinna på Lindesnäs, och om Adrian ägnade henne sin hyllning — ja, vem kunde då förutse utgången? Hon kunde ju ha talat uppriktigt med Anna och frågat henne om hennes hemliga tankar, men hon vågade inte. Måhända voro dessa tankar ännu så oklara, att Anna inte själv visste, vad hon ville.

Det var bäst att vänta, liksom när man har sått ett frö och inte alltför snart bör gräva i jorden för att se om det växer. Men medan hon väntade på att se, vad det skulle bli för en sorts växt, var Louise inte glad. Hon var till och med så sorgsen, att hennes arbete inte ville gå, och med likgiltighet såg hon sitt nya växthus för varje dag nalkas sin fullbordan. Vad voro alla blommor och plantor i världen värda emot den där lilla oroliga tingesten, som man kallar ett människobjärta, där det finns plats för den högsta glädje och den största smärta? — Måhända skulle allt vara klart, när vintern kom, och då

— 300 —,skulle hon sitta ensam och se på den tillfrusna sjön och de svarta skogarna? Ännu dröjde det några veckor, innan allting från sommaren var skövlat. Ännu föllo bladen tysta och lätta i höstsolskenet och bildade en matta av vissnat löv för hennes fötter.

— 301 —,NATTENS DROTTNING.

LICKORNA hade ätit middag på Lindesnäs. Per Kraft hade bett dem komma över för att se på ett under, men de fingo vara beredda på, att detta under först skulle försiggå på natten, varför de måste ligga kvar på gården.

Middagen var sen, och de åto vid ljus.

Efter bordet gick Anna och Per och satte sig nära en av glasdörrarna i trädgårdssalen och sågo ut i parken, där stjärnorna redan glittrade på den dunkla himlen och lyste bland lindarnas halvt avlövade grenar. I biblioteket satt Adrian i en stol och rökte cigarrett med Ajax vid sina fötter. Mitt emot honom satt Louise vid bordet och bläddrade i en illustrerad tidskrift.

En stund sutto de tysta, Louise var upptagen av att se på illustrationerna i boken, och Adrian följde med djup uppmärksamhet röken från sin cigarrett, som i blåa virvlar steg upp i det svagt upplysta rummet. — Plötsligt sade han sakta, som för sig själv:

— 302 —

F

_»Ja, nu är vintern snart här.»

Då Louise ingenting svarade, frågade han: »Vad tänker ni taga er till i vinter?»

»Jag vet inte», svarade Louise och lade båda händerna i sitt knä och såg framför sig. Hon tyckte, att hon med ens stirrade in emot den ändlösa, långa vintern. »Jag skall väl sköta om alla växterna i mitt nya växthus», sade hon därefter beslutsamt. »Det blir nog mycket att göra. — Men ni, vad ämnar ni sysselsätta er med?» frågade hon och gav sig åter i färd med boken.

»Allt det här!» sade han och pekade med den hand, i vilken han höll cigarretten, omkring på bokhyllorna.

»Ja, om kvällarna!» sade hon. »Men om dagarna?»

»Vad skulle hindra mig i att också läsa om dagarna?» frågade han. »Det finns väl inte någon bestämd tid anslaget till det?

oJag tycker nu i alla fall att böcker passa bäst för eldsljus», svarade hon. »Om dagen måste man ju taga itu med det verkliga livet.»

»Det verkliga livet!» sade han och såg på henne. »Vad menar ni med det verkliga livet.»

»Det, som inte finns i böckerna», svarade

— 3°3 —hon leende. »Alltid finns det ju så många saker och människor, som ta en i anspråk. Och ni, som har en

så stor gård och så många att tänka på, ni måste väl jämt vara sysselsatt?»

»Har jag många att tänka på?» sade han och satte sig så raskt upp i stolen, att Ajax lyfte på huvudet och såg förvånad på Louise. Kunde hon ha sagt något, som förnärmat hans husbonde?

»Det vet ni väl själv bäst», sade Louise och bläddrade tanklöst i boken. »Ni, som äger ett stort jordagods och har så många, som arbeta för er, ni måste ju tänka på dem alla och taga del i alla deras bekymmer.»

»Det har jag verkligen aldrig tänkt på», sade han och reste sig. Ajax följde uppmärksamt hans gång upp och ner för golvet.

»Jag har ju min inspektor», sade han och stannade i motsatta ändan av rummet. »Han är en utmärkt man och sköter allt för mig på bästa sätt. Det ser jag av resultatet av varje års räkenskaper.»

»Och ni tar bara emot penningarna?» sade Louise utan att se upp från boken.

»Vad menar ni?» frågade han och gick

,emot henne så raskt, att Ajax morrade sakta. Det var nog inte riktigt beställt mellan de två.

o Q

»A, jag menar bara, att det matte vara ett stort ansvar att ha så många underlydande. Man skulle ju inte kunna undgå att se och höra allt, som händer omkring en, och det kan nog taga alla ens tankar och hela ens tid att uträtta något gott för dem alla», sade hon.

Han lyfte huvudet som för att svara, men satte sig åter utan att säga något. Ajax såg upp på honom med deltagande blickar, lade huvudet på tassarna och betraktade sneglande Louise. Vad sade hon väl för nedrigheter åt hans älskade herre? Efter en stund sade Adrian: »Min mor var så god emot folket. Hon tänkte på alla. — Men hon var en kvinna», tillade han liksom för att trösta sig med den tanken.

»En man kan nog uträtta ännu mera», sade Louise. »Det är bara sällsyntare, att han också gör det.»

»Uppriktigt sagt, har allt det där förefallit mig så ointressant», sade han. »Det verkliga livet har varit mig så overkligt. Här, här i böckerna är allt så levande, så koncentrerat. Här finns så mycket, som väcker ens tankar och idéer.»

»Och jag kan inte tänka mig, att man får tankar och idéer utan att försöka utföra dem i livet», sade hon. »Man kan undvara böckerna — fastän det kan vara en mycket stor saknad, men man kan inte komma ifrån det levande livet; och varje dag tar ju hela ens uppmärksamhet i anspråk. Och så detta ansvar, som jämt står för enl»

»AnsvarI» ropade han och sprang åter upp från stolen. Ajax reste sig, färdig till kamp, om det skulle bli nödvändigt. »Ni har visst rätt! Jag har nog inte tänkt så vidare mycket över det där. Inte tror jag precis, att jag har gjort något ont. Jag har varit en ganska snäll, oskadlig människa, haft en hederlig far och en ängel till mor, — och så har jag hjälpt de andra att arbeta. Det har varit ett mycket bekvämt sätt, när man själv velat ha sin frihet. Det kostar ju inte så mycket ansträngning att ligga utsträckt i en länstol och läsa om alla de vackra och ädla ting, som man aldrig gör. — Kom, kom! Låt oss gå ut i parken! Jag tycker, att jag kvävs bland alla mina böcker!»

Han räckte henne handen, som hon tog emot. Ajax såg från den ena till den andra. Nu hade de tydligen slutit fred. Den sprang varvtals

upp på Adrian och Louise, slog med svansen och skällde sakta av innerlig belåtenhet.

Det hade blivit sent på kvällen, och nattluften var kall, då de alla fyra begåvo sig ned till växthuset.

Högt uppe flammade stjärnorna med vinteraktig klarhet. Jorden var hård, lätt frusen; när de gingo genom lindallén, knastrade det i alla de vissnade bladen, som ännu utsände en kryddad doft. I växthuset brann bara en liten elektrisk lampa.

»Här ska vi sitta och vänta på undret», sade Per och ställde fram stolar till dem. »Och här skall det komma.» Han bar fram en kruka, i vilken en kaktus var planterad. Den hade dessa otympliga, köttfulla grenar liksom alla växter av denna art och såg mest ut, som om den var knådad av någon sorts grågrön lera. Men liksom utan sammanhang med växten, stack det fram en lång, vit knopp, tätt sluten.

Adrian, Anna och Louise sågo förvånade på varandra. »Är detta undret?» frågade Anna. »Det är ju bara en kaktusknopp, fastän ovanligt stor.»

— 3°7 —»Ja vänta», sade Per sakta. »Låt oss sitta tysta och vänta.»

Det blev alldeles stilla därinne, och utanför välvde himlen sig nattyst över jorden. Plötsligen slog slottsklockan tolv slag.

Strax efter öppnade spetsen av kaktusknoppen sina blad en liten smula. Långsamt, mycket långsamt utvidgade sig öppningen mera och mera, och inom en timme hade blomman sprungit ut. Jättestor spände den sina vita kronblad som vingarna på en fågel, och i dess mitt störtade en ström av gyllene ståndare fram ut över den. Från dess kalk uppstod en bedövande vällukt, liknande heliotropen. Mera och mera sträckte den ut sina kronblad, som om den undrade över det liv, till vilket den vaknat.

Anna hade gripit Louises hand och tryckte den hårt. Ingen kunde tala. Per Kraft stod med kopknäppta händer och betraktade det sköna undret. Blomman var som en levande varelse, som talade till dem sitt tysta hemlighetsfulla språk.

»Dess liv är kort», viskade Per. »Innan morgonen är den död.»

»Det vill jag inte se», sade Adrian. »Jag

— 308 —,vill tro, att den lever evigt.» Han reste sig och gick ut i natten.

Per hade satt sig på hans stol. Hans och Annas ansikte voro tätt intill varandra. Det var något i deras uttryck, som gjorde att också Louise reste sig och smög sig bort.

Då de två andra blivit ensamma, sade Per alltjämt viskande och medan han betraktade blomman:

»Det där är lyckan. Den kommer bara en gång i ett människoliv. Det gäller att passa på och försöka gripa den innan den vissnar. Vill ni ge mig den?»

Anna svarade blott med att lägga sin kind upp mot hans och så fortforo de att betrakta blomman, som redan tycktes slappas och sänka huvudet. —----— — —-—— —

Louise hade gått ut i natten. Det var kolmörkt i alléerna. Månen hade för länge sedan försvunnit, och det såg ut, som om stjärnorna, ju längre natten led, drogo sig undan i evigheten.

Bäst som Louise trevade sig fram i mörkret, tyckte hon att hon hörde steg. Hon stannade och lyssnade.

»Det är jag», sade Adrians röst. »Ni ville inte heller stanna och se drottningen död?

— 3°9 —Giv mig er arml Se så där. Och gå försiktigt!» De kommo ut på den öppna platsen framför gården, där de hade hela stjärnhimlen över sina huvuden. Där stannade de arm i arm och sågo uppåt.

»Louise!» sade Adrian, liksom om han talade till stjärnorna över sig. »Bliv hos mig alltid. — Vill ni?»

»Vem — jag?» sade Louise och drog undan sin arm. »Men det är ju Anna -— det är ju hon, som är solstrålen!» .

Hon kände, att han log:

»Man behöver något mera än solstrålar», sade han. »Det är er, jag har tänkt på och har älskat från första gången, ni kom till mig, Louise! Är det möjligt för er att hålla av en sådan odåga som jag? Ni skall få se, att ni kan göra en man av mig.»

Hon svarade inte. Hon började endast gråta starkt emot hans skuldra, och han strök henne sakta över håret. Plötsligt utropade han: »Se! Ett stjärnskott, ett svindlande långt!» Hon reste huvudet hastigt och ryste sakta, och i

det hon sträckte upp bägge händerna liksom för att gripa det, nästan ropade hon: »Det betyder lycka!»På FR. SKOGLUNDS förlag har förut utkommit:

KUSINERNA

BERÄTTELSE FÖR UNGA FLICKOR

af

HELENA NYBLOM.

ANDRA UPPLAGAN. Pris elegant kart. Kronor 2: 75.

»— ändtligen en äkta svensk flickbok — en ovanligt bra ungdomsbok, som framför de flesta andra bör ihågkommas när det gäller att skaffa en rolig »flickbok» till julen.»

Aftonbladet.

»— en förtjusande bok — en sådan bok till unga flickor (12—15-åringar) är en verklig skatt.»

Sveriges Väl.

Cenlraltryckei iet, Stockholm 1912.